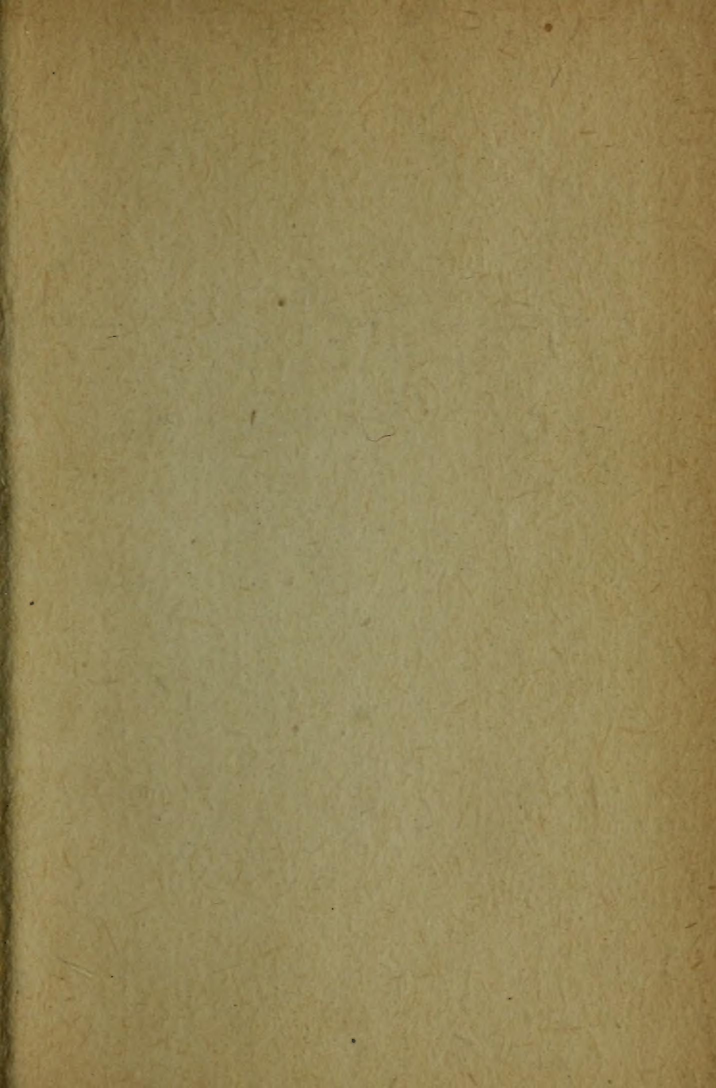

سعید بك افندی حضرتلرینه

(جواب)

محرری

احمد مدحت

(ترجمان حقیقت) غزته‌سنه درج ایدلدکدن صکره

معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله

آیریجه کتاب شکلنده دخی طبع اولنمشدر

درسعادت

١٣١٤

« ترجمان حقيقت » غزته‌سی

قرق انبار — مطبعه‌سی

دلشکار لطائف بدید سعادتلو سعید

ك افندمز حضرتلری

قلاسیقلر مسئله‌سی حقنده‌کی نظریات
وملاحظات استادانه‌لرینی سرد واتیانله
رابر شمدی‌یه قدر یکانه صاحبقرانی
اولدقلری مسلم انام اولان میدان لطائفپر-
دازی‌یه بوقوللرینی دخی دعوتی وخصوصات
سائره‌یی حاوی تذکرهٔ دولتلری ۱۵
نومرولی « غلطات ترجمه » لرنده منظور
عاجزانه‌م اولمشدر.

غلطات ترجمه‌نك اوندردنجی نسخه‌
سنك باتذ كرهٔ مخصوصه سوی عاجزانه‌مه
ارســال بیــورلمسی فی‌الواقع نظر اهمیت
تلمیذانه‌می جلب ایلمش ایدی‌كه بوكادائر
ترجمان حقیقته یازدیغم مقــاله دخی شــو
اهمیتی كوســتره‌جك بر یولده یازلمش
اولدیغی ستروانكار اولنه‌مز. فقط شمدی
بیورلدیغی اوزره « غلطاتك هر نسخه‌سی»
اوته‌دنبری بو عاجزلرینــه كوندرلمكــده
اولمسی اكر « صحیح » ایسه بوده‌بشقه‌جه
موجب اهمیت اونه‌جــق بر كیفیت عــد
اولنور . ذات كمالات صفات استادیلرینه
حاشا اسناد كذب ودروغ كمسه‌نك خاطر
وخیالندن بیله كچه‌میه‌جك بر كســتاخلق
اوله‌جغندن بو جرأتی قوللرنده آره‌میه .

جقلری قطعیاً مجزوم بند کانه‌مدر . فقط
« غلطاتك هر نسخه‌سی » قوللر ینه‌عنایت
واحســان بیورلدقجه عجبــا اون دردنجی
نسخه‌نك اهداســنی تبشیر ایدن تذکرهٔ
تحریرانه‌لری کبی بر تذکره‌ایله‌می ارسال
بیوریلیور ایدی؟ زیرا نســخه‌لرك دست
کمتری‌یه عــدم وصــولی کبی تذکره‌لرك
دخی واصل اولماملری اوزرینه شمدی بویله
بر مراقك حصولی طبیعیدر . باخصوص که ١٥
نومرولی نسخه‌نك بیله‌جین ارسالنده هیچ
اولمزایسه‌قابی اوزرنده‌اولسون « عطوفتلو
احمدمدحت افندی حضرتلرینه‌تقدمه‌درکه
ارتق تذکره تحریرینــه عدم جســارتله
بویله‌جه تقدیم قلنور » کلمه‌لری ترقیم‌وامضا
بیــورلمش اولدیغی حالده اون دردنجی‌یه

قدرینك دخی البته بعض کلماتی اولسون
حاوی اولملری لازم کلور ایدی دیه
دوشونمك ضروریدر . بر کلمه ایله نائل
اولدیغم اوامر دولتلری قولکزجه امکان
دائره‌سنده واجب الامتثال اولدیغندن
بویولده النان اوامرك دخی بالطبع ایجاباتنی
اجرایه وسع کمترانه‌م درجه‌سنده غیرت
ایدیلور ایدی .

هنوز صدده کیرمکسزین بیهوده تطویل
کلام دیمك اوله‌جغنی بیلدیکم حالده دخی
موجب اولدیغی استغراب فوق‌العاده‌دن
طولایی اون‌بشنجی نسخه‌نك قابنه‌یازیلان
سوزلر میانده‌کی « تذکره تحریرینه عدم
جسارتله » قیدی حقنده براستیضاحه
مساعدهٔ علیه‌لرینی رجا ایدرم . ذات عالیٔ

برادريلرندن تذكره‌يه نائليتك برنجيسى
بواولمديغى بالطبع مسلمدر . عجباشمدى‌يه
قدر تذاكر عليه‌لرندن بريسى طرف
عاجزانه‌مدن دوچار سوء استعمالمى ايدلدى‌كه
شمدى بويله بر احترازه « ارتق » قيديله
لزوم كورلدى ؟حقيقت بويله ايسه‌او حالده
نسخه‌نك قابنه اصلا بو كلمه‌لر يازلمامش
ايدى . الله اكسيك ايتمسون كثير الاحباب
بر آدم اولديغمدن المده‌كى نسخه‌نك قابنده
بوسوزلرى كورنلر شو جسارتسزلكه‌وانى ده
بو صورتده اقراره درلو درلو معنالر وير-
ديلر . واقعا بر وقت ارباب تأليفدن بريسى
بر معتبر غزته‌نك باش محررينه يازديغى
خصوصى بر تذكره‌يى محرر مشاراليه عيناً
غزته‌سنه درج ايدرك بيچاره مؤلفى كيازه ايتمك

ایستمش ایدی امابویولده کی سوء استعمالات
احمد مدحت قولکزه مشق اوله بیلورمی؟
باخصوص بووقعه ده محرر مؤلفی کپازه
ایده یم دیر ایکن محرمیته عدم رعایتندن
طولایی اهل انصاف نزدنده ینه کندیسنی
کپازه ایتمش ایدی . بویله شیلردن محتاج
عبرت اولان بزم کبی بیچاره لر آله جقلری
عبرتی حرز جان ایدرلر . معلوم عاقیلری یا ؟
لقمانه ادبی کیمدن اوکرندیکی صورلمش ده
« ادبسزلردن ! » جوابنی ویرمش . حقیقت
حال شودرکه نه ذات عالیلری بو بنده لرینه
سترینه مجبوریت الویره جك برشی یازارلر
نه ده قوللری طرف دولتلرندن برمحرمیت
شرفنه نائل اولسه م رعایتسزلکده بولنورم .
یکدیکرمزی یکرمی بش ییلدرطانورز . دکلمی؟

مقالهٔ عاجزانه‌مدن بر « كريزكاه
تعبيرينك دلالت ايقاظيه‌سيله بوطرز تعجب
وتحريدن بعض لطائف حرف اندازانه‌يه
كريزكاه آرانلديغنى فهم ودرك » بيورملرى
طبع فهام ودراك عاليلرى ايچون اصلا
استبعاد اولنه‌جق خصائلدن دكلدر .
بويله بر تفهمه اولسه اولسه قوللرينك لطائف
حرف اندازانه‌يه ايسته‌مش بيله اولسه‌م
مقتدر اوله‌ميه‌جغمى دوشونمك مانع اوله -
بيليرايديسه‌ده بونى دوشونمكه عدم مجبوريت
بزركيلرى دخى حسب العبوديه تسليم
اولنور . مع هذا من غير حد وكمال شرمله
عرض واخطار ايدرم كه لطائف حرف
اندازى هزل كبى هجو كبى مزاح كبى
ادبياتك « ساتيريق » قسمنى تشكيل ايدن

برقسم مهم اولمقله برابر بونك ایچون انسانك یالکز کندی آرزوسی ، سعی ، غیرتی کفایت ایده میوب انادن طوغمه مزاح نویس اولمسی لازم کلور. اویله بر استعداد مادرزاد ایله مجبول اولمدقدن صکره مزاح نویسلکه یلتنمك بر تحقیق دکل تقلید اولور. مثلا مضحك شهیر عبدالرزاق افندی آنادن طوغمه بر قومیق اولدیغندن بین الناس مظهر اولدیغی مرغوبیت عظیمه یه غبطه ایدنلردن برچوق کمسه لر انی تقلیدده قالقشمشلر ایسه ده هیچ بریسی مقتدر اوله میوب اومدقلری مقبولیته نائل اوله مامشلردر. « ساتیریق » طرز ادبیاتی قومیقلك ایله تمثیل ایدیشم بر تربیه سزلکه حمل بیورلمیه جغندن امینم. زیرا بز

شاكردان عجز نشاندن زياده سز استاد
عالى نهاده معلومدركه احتساسات شاعرانه
وحكيمانه وسائره‌يى تصوير واحساسده
صحايف ادبيه نه‌ايسه صحنهٔ تماشادخى اودر.
جدى ومؤثر آثار قلميه‌نك مقابلى ترازه‌دى
ودرام اولوب مزاحى ومضحك آثارك
مقابلى دخى وودويل وقومه‌دى عد
اولنور .

بر آدمك طبعاً مستعد اولمديغى شيئى
كنديسنه اسناد البته موافق حال كورلمز .
نصلكه بر آدمك طبعاً مستعد اولديغى
شيئى كنديسندن سلب دخى ممكناتدن
عد اولنه‌مز . ذات عالئ استاديلرينك
طبع بلندحكمت پيوند عاليلرنده ادبياتك
بوطرزى ايچون پك بيوك براستعداد

خداداد اولدیغی آثار مطبوعه وغیر
مطبوعهٔ جهان پسندانه‌لریله مسلم اولدیغندن
قولکزی هیچ اهلی اولمدیغم بومیدان
لطائف پردازی‌یه دعوتدن صرف نظر
بیورملرینی کمال تضرع وابتهال ایله نیاز
ایدرم . ذاتاً اومیدان معرفتده یکانه ابراز
هنر بیورملری هر کسی قهقهه‌لرندن چاتلامق
درجه‌سنه کتورمکه کافی ووافی اولدیغندن
اورایه نا اهللر عجمیلر دخی کیریشه‌جك
قاریشه‌جق اولورلر ایسه محققدرکه اولطا-
ئف استادانه‌نك رونقنی بیله اخلال
ایدرلر .

ممالك متمدنه‌ده ارباب قلمك مباحثهٔ
ادبیه‌یه ذاتیات وشخصیات ایله « نمکریز
لذت ولطافت » اولدقلری حقنده‌کی افادهٔ

دولتلری پك طوغریدر . ذاتاً هر کلمه‌سنی
شاکردانکزی تعلیم وارشاد ایچون طار-
ته‌رق دوشونه‌رك یازمق شان استادیدن
اولمسیله بونلرده طوغریدن بشقه نه‌بولنمق
احتمالی واردرکه بودخی طوغری اولمسون ؟
فقط اخبار وتعلیمك یالکز برجهتی نقصان
قالمش . اوایسه ذات عالیلری کبی معالی
اندیش اولان براستاد حکمت‌نهاد نزدنده
هیچ براهمیتی کوریله‌میه‌جك قدر ناچیز
برشی ! شوکه : مباحثات ومناظرات
قلمیه‌لرینه ذاتیاتی شخصیاتی زمین اتخاذ
ایتمك عادتی اویله آداب مناظره‌یه رعایت
قیودیله کنـدیلرینی مقید کورن کهنه‌لره
مخصوص اولمیوب روشفور کبی هرکونه
قیود عتیقه‌دن تخلیص دست وپا ایله سر-

بازیٔ تامه نائل اولمش بولنان اعاظم ادبا
وافاخم حکمایه مخصوص بر صلاحیت
اولمسندن عبارتدر . بوزمرهٔ ارباب قلمك
رایتدارلرندن بریسی دخی مشهور پیرون
ایدی‌که طرز ادبیسی فرانسز لسانه
آشنا اولانلرك جمله‌سنه معلومدر . محتاج
ارشادلری اولان شاکردان نیکبختانه
ایشلك بو جهتی اخطاره شوندن طولایی
لزوم واردرکه : ادبیاتك بووادیسنده
سمند خامه‌نك عنانی ارخا ایده‌جك
اولانلر ترقیات ادبیه‌نك بو جهتندن
خبردار اولمیوب‌ده هنوز ناموس وحیثیت
قیودنده بولنان افکار عتیقه اربابنك دامن
پاکلرینه شاید زیفوس فلان صچراته‌جق
اولورلر ایسه انجام کاری دوئللومیدانند،

قلیج ویاخود قورشونك ارائه وتعیین
ایلمسی‌ده جملهٔ عاداتدن بولندیغنی دخی
اوکرنسونلر . حالبوکه اصول معیشتلرنده
دوئللو عادتی بولنمیان بزم کبی ملتلر نزدنده
دوئللو ایله تشفی یه امکان کوریله‌مینجه
عرض وناموس مسائلنی جاندن عزیزعد
ایدن صافدرونلرك دها نه کبی نتایج
وخیمه‌یه قدر کوزه الدیره‌جقلری‌ده
بشقه‌جه مطالعه‌یه محتاج قالور. ها !
اوت ! بو یولده‌کی مباحثات ومناظراتك
برده وقتیله « عبرت » و « حقایق الوقایع »
غزته‌لری آره‌سنده « حدتأدیب » سرنامه‌لی
مقاله‌لرده کورلمش اولان صورتلر کبی
برطرزی دخی واردر. مباحثه‌یه « نمکریز
لذت ولطافت » اوله‌جق شی او طرز

تمسخر ایسه خاطر معالی مأثر استادیلرینه
اخطاره جسارت ایدرم که اقلام عثمانیه نك
اوزماندنبری طوری دکشمش و « سهام
قضا » سندن طولایی نفعی یه و « هزلیا۔
ت » ندن طولایی سروری یه ندیمه فلانه
غبطه چکه جك کمسه قالمامشدر . عبرت
وحقایق الوقایع زماننده او یولده مناظره
ایدن ذواتك بر طاقمی رحمت حقه واصل
اولوب برطاقمی دخی شو عصر جلیل جناب
عبدالحمید خان غازینك جملهٔ ایجابات
قطعیه سندن اولان نزاهت ونظافت ایله
ازدل وجان قلملرینی تنظیف وتنزیه ایلمش
بولندقلرندن ذات عالیلری اوقسم ادبانك
بقیهٔ یكانه سی قالمشلردر. بومیدان واسعده
رقیبسز بر حال تفردده بولندقلرندن

شمدی‌یه قدر کتبخانهٔ روزکاره بویولده
اهدا بیوردقلری انافس آثاری کافی
کوره‌میوب‌ده قارئین عثمانیه‌یی کولدیرمك
اکلندیرمك ایچون دها‌لرینی‌ده یازمق
آرزوسنده بولندقلری صورتده شمدی‌یه
قدر بولدقلری زمینلرکبی برچوق زمینلر
دها بوله‌رق یکی یکی هنرلرمعرفتلرکوستر-
مکده مختاردرلر . قوللری ایسه مباحثات
ومناظرات بندکانه‌می ایشته اك صکره
دخی قلاسیق مسئله‌سی مناسبتیله یوروتمش
اولدیغم صورتدن بشقه صورتده یوروتمکه
غیر مقتدرم . قوللرنجه مناظرلرمك
شخصلری قطعاً ملتزم دکلدر . کیمك
سویلدیکنه باقمم بیله . نه سویلدیکنه باقارم .
« جهانك هر طرفنده معارفك هر

قسمی (مدافعة الكلام ليظهر الحق)
قاعده‌سی سایه‌سنده ایلروله‌مش » اولدیغنی
کمال تعظیم ایله بیو نمی بوکه‌رك تصدیق ایدرم.
فقط « بزده مباحثات قلمیه‌یی ایسته‌میانلره ترقی
طرفداری دیه‌مم » بیورملری معارفك ترقیسی
ایسته‌نمامك معناسنه کوره ایسه بوبابده‌کی
ذهولك اخطارینه مساعده بیورلمسنی کمال
تواضعله رجا ایدرم . عصر حاضرمز
ایچون بویله براسناد کلیاً افترادر . عصر
جلیل جناب پادشاهی بونجه مؤلفات
ومباحثات ارائه‌سیله اثبات ایدرکه منافع
علمیه وحکمیه ایچون ایدیلن مباحثه
ویازیلان آثار ایستنمیورد کلدر. ایستنمیان
شی هانیا اومباحثه « نمکرنزلذت ولطافت»
اوله‌جغی بیان بیوریلان ذاتیات وشخصیات

يوقمی ؟ ایشته اودر . مثلا ادبای ذیشاندن
معدود بر ذات مباحث ادبیه‌دن برمبحثه
دائر برمقاله یازار . انك ایچنه برچوق
مالا یعنی شیلر برچوق ذاتیات وشخصیات
قاتار . تفتیشه مأمور اولان ذات :

— بوشخصیات بو ذاتیات موضوع
مناظره‌نك خارجنده‌در . هم بونلر سزك
كبی ادیب واستاد طانمش برذاته یاقشیق
دخی المز . مساعده كزله ....

دیه‌رك آنلری چیزار . اوصاحب
اثر معترض علیهدن زیاده كندی ناموس
وشانی محافظه ایچون چیزیلن اوشیلری
تكرار ابقا ایتدیرمك ایچون مراجعت
ایتمدك تدبیر براقمز . نهایت نظام مملكتك
خلافنه اوله‌رق اوشیلری طبع ونشر ایدر .

ایشته ایسته‌نلمیان شیلر بونلردرکه ایسته ـ
میانلری ترقی طرفداری عد ایده‌مامکده
واقعا ذات حکمت سمات عالیلری مختار
بولنورلر ایسه‌ده بوکبی شیلری ترقی صایانلری
نه‌طرفداری عد ایتمك لازم کلورسه اویله
عد ایتمکده دخی بشقه‌لری مختار قالورلر .
زیرا جمله‌مزدن زیاده ذات استادیلرینه
معلومدرکه «حریت حقیقیه» هرکسك هر
ایستدیکنه تعرض ایده‌بیلسی دیمك دکلدر .
بلکه هیچ برکمسه‌نك هیچ برکمسه‌یه تعرض
ایده‌میه‌رك هرکسك ناموس وحیثیتی
محفوظ قالمسی حریت صحیحه‌در . حقیقت
حقوق مدنیه‌یه عائد اولان بومسائلده
ذات دولتلری معلم خاصدرلر . عالمك
ناموس وحیثیتنه تعرض وانلرله استهزا

ایدن ارباب جرأتك اخلاق عمومیه نقطهٔ
نظرندن نه‌دیه تلقی اولنه‌جقلرینی وقانونك
بونلر حقنده نه‌معامله‌ده بولنه‌جغنی کمسه‌دن
اوکرنمکه محتاج دکلدرلر. اما آداب مناظره
داخلنده مباحث علمیه وادبیه‌یه کلنجه :
بونك ایسته‌نلمدیکنی فرض ایتمکه نه‌حاجت؟
ایشته اومناظره ایکی اوچ آیدر دوام
ایدییور . شاکرد عاجزکزی بومیدانه
دعوت بیورییور ایسه‌کز مستنداً بتوفیقه
تعالی حاضر وآماده‌یم . نتایج مباحثه‌ده
ذات دولتلرینی حقلی کورر ایسه‌م کمال
تعظیم منتدارانه ایله مبارك اللرکزی اوپه‌رك
تسلیمدن کیرو طورمم . عکس حالنده
لطفاً ومرحمةً ذات دولتلری دخی البته
حقی تسلیم بیورررلر دکلمی ؟

اوت استاد ! تصرفات املائیه کبی تجددات لسانیه کبی شیلرده اقتضاسی لازم کلن طریق مستقیمدن پك چوق انحراف ایدیلیور. بوکیدیشله « عثمانلیجه‌در » دیه برطاقم شیلر یازلمغه قدر واریله‌جق‌که انلری عثمانلیلره اکلاته‌بیلمك ایچون تکرار عثمانلیجه‌یه ترجمه احتیاجی میدانه چیقه‌جق . ایشته بویله عثمانلیلغمزك اك مهم اك نازك منافعنه متعلق برمسئله‌ده معاونت مرشدانه‌کزه احتیاج واردر . بوقدر مهم وعادتا مقدس اولان مسائل لهوولعبه کلمیه‌جکنی وجدان عالیلری البته تسلیم ایدر .

بر « مجموعهٔ ضروب امثال » یاپلمسی حقنده‌کی امر دولتلرینه اطاعت عاجزانه . مده‌کی جدیته شبهه ایتمامش اولملرینه عظیم

تشـکرلر ایدرم . بر محلده اجتماعه لزوم
کوره میشمك سببی دخی بشقه برشی اولمیوب
چوقلق ایله ایش کوریله‌میه‌جکنی ومباحثهٔ
علمیه ویا ادبیه‌یی ـ نمکریز لذت ولطافت
اولمق فکریله اولسون ـ درحال ذاتیـات
بولنده مکابراته تحویل ایدی ویره‌جکلرینی
چوق تجربه ایتمش بولنمقلغمدن عبـارت
ایدی . شمدی « تفتیش ومعاینه مادده‌سی
تألیف ایله برلکده اجرا اولنمش اولور »
بیورملری‌ده بواویغونسزلغی ازاله‌یه مدار
اوله‌ماز صـانورم . چونکه تألیف بشقه
تفتیش دخی بشقه‌در . هرحالده بومسئله‌دن
طولایی «قلب عالیلری شاد واولبابده اقتضا
ایدن بعض مواد دردست اعـدادایکن»
(اکرام اقـلام) عنوانلی مقالهٔ عاجزانه‌مك

« برطوپ كبی باطلامش وانی تعقیب ایدن مقالات كونا كون میدان نشریاتی معركه نمون ایلمش» اولدیغی درمیان بیورملری حقیقةً قوللرینه حیرت ویرمشدر. برطوپ ظنینی ایله ذهن استادیلرینی بویله پریشان ایتمك قوللرنجه جداً وحقیقةً مطلوب وملتزم اولمدیغندن من غیر تعمد وقوعه كلن شو حالدن طولایی عفومی رجا ایدرم . بیلمش اولسه ایدم بوظنیندن اولجه ذات سامیلرینی خبردار ایلر ایدم ده احتیاطلی بولنلور ایدی. مع هذا « اكرام اقلام » مقالهسندن طولایی آچیلان مناظرهنك اورتهلغی معركه نمون ایتمش اولمسی دخی ظن عاجزانهمه قالور ایسه یالكز دیدهٔ دولتلرینه كورونمش برخیال اولمیدر. اومناظره اوقدر لطیف

بر صورتده جریان ایلمشدر که چاشنی ویرملك
ایچون ذاتیـات وشخصیات قمقمه‌سـندن
نه کریز لطافت ولذت اولمغه هیچ برکمسه
لزوم کـورمامشدر . واقعا بیلور بیلمز
هرکسك لسانندە بر « قلاسیق » در کیتمش
ایسه‌ده هر مناظره ومحاکمه‌ده بو حال مستعملرك
شانیدر. فقط یازانلرك جمله‌سی بو مسئله‌نك
حقیقهٔ اهلی اولدقلرینی کوسترمشلردر .
هله جنـاب شهاب الدین بك برادرمزکه
تاریخ ادبیاتده‌کی وقوف محیطی حقیقـهٔ
بو قوللرینه حیرت ویرمشدر . بحثك دها
مبدئی سمع دولتلرینی برطوب طنینی کبی
تخدیش ومقـالاتك بر برینی تعقیبی‌ده نظر
حکمت اثر استادانه‌لرینی تشویش ایتمامش
وبو حال قلم معجز رقملرینه « قلاسیق بحثنه

سوق سمند خامه ایتمك ایستسەم بیله
اومبحثده اولقدر وادیلره صاپلمش و درلو
درلو صددلره کیریشیلوب درلو درلو طرزده
اولقدر صددن چیقلمشدرکه تعقیب
ایدیله جك ایز بولمق زیاده کوچلشمشدر »
سوزلرینی یازدیرمامش اولسه ایدی ده
یازیلان مقالات — ترجمان حقیقت
مطبعه سندن تقدیم اولنان تام طاقم نسخه‌
لردن — صره سیله قرائت و مطالعه
بیورلمش اولسه ایدی شاکردانکزك
کوستردکلری شواهلیت محظوظیت معلما‌
نه‌لرینه مظهر اولور ایدی . مقالات
مذکوره‌نك بویله صره سیله و دقت لایقه‌سیله
قرائتی حق والالرنده دخی پك خیرلی
اولور ایدی. زیرا تذکرهٔ دولتلرینك

ایلرولرنده طرف والالرندن رأساً ملاحظه
واعتراض صورتنده درمیان اولنان نقطه‌ـ
لردن برچوغنـك وهمان‌ده کافه‌سـنك او
مقالاتده دهـا اول ایراد اولنمش وذات
دولتلرندن پك چـوق زیاده وقوف ایله
مکملاً حل دخی ایدلمش بولندیغنی کوره‌رك
بونلرك تکراری ایچـون اتعاب خامه‌یه
هیچ‌ده مجبوریت کورلمز وباخصـوص
اهل‌عصرك شهراه ترقیده دیوخطوه‌لری
کبی خطـوات ایله مراحـل پیما اولنمش
بولنملرینه مقابل ذات والالرینك نصلسـه
پیغوله نشین اوله قاله‌رق او شهسوارانك
واردقلری منـازلدن پك کیروده قالمش
اولدقلری دخی تحقق ایلمش اولمزایدی .

قلاسیقلر مسئله‌سنه باشلامزدن اول

دیکر بعض ملاحظاتك تحریرینی قلم عالیلری
آرزو ایلدیکی حالده انصاف دولتلرینك
آرزو ایتمدیکی وفقط قلمك سرکشلکی
منع اولنه‌مدیغی « ضبط قلم ایده‌میورم ... »
تعبیرندن مستبان اولیور . اوتوز سنه‌در
انکشت اعجاز نویسلرنده تربیه کورمکده
بولنان قلمك هنوز ضبطی قابل اوله‌میه ـ
جق درجه‌لرده اصلاح نفسه موفق اوله ـ
مامش بولنمسنه استغراب ایده‌جك اولور
ایسه‌ك عجبا محق وهیچ اولمز ایسه معذور
کوریله بیلورمی یز ؟ بر وقتلر کنجلك
حالیله ضبط وتسکین خامه‌یه مقتدر اوله‌مامق
بلکه معذور کوریله بیلور ایدیسه‌ده
زمانمزك جملهٔ ترقیات مشکوره‌سندن اولمق
اوزره کنجلرمز دخی قلملرینی کندی

امرلرینه رام ایتمك اقتـدارینی اله المش
اولدقلری وقلملرینك بواطاعتنی مباحثات
واقعه‌لرنده قانون مناظره‌یه ایتـدكلری
رعایتله كوسترمكده بولندقلری حالده بزم
كبی پیرلكه تقرب ایتمش اولانلرك هنـوز
« قلمی ضبط ایده‌میورم » حسبحاللرنده
بولنمسی پك چوق حقیقت اندیشان نظرنده
استغراب ایله تلقی اولنه‌جق موادن عد
اولنور صانورم. مع هـذا طرف والای
حقیقت كوییلرندن شویله قلمدن شكایت
یوللو صـادر اولان برسوز پك‌ده مصیب
اولمقدن كیرو قالمز . چونكه بر مناظره‌ده
موضوع مناظره‌یه تعلقی اولمیان واردیلره باش
اوروله‌جق‌ومباحثه نمكریز لذت ولطـافت
اوله‌یم دیرایكن ادب وتربیه اربابی نزدنده

موجب نفرت اوله‌جق خصوصیاته کیرشدکجه وبوکبی حاللردن طولایی بحقر دوچار نفرین اولدقجه :

— معذور کورکز افندم . بوقصور بنده دکل قلمده‌در . بن قلمك بوواديلره صاپدیغنه راضی دکل ایسه‌م ده اوسرکشلك ایده‌رك کندی کندیسنه صاپیتیور . ضبط ایده‌میورم افندم . حتی بعض یرلرده آنك بوسرکشلکنه قارشو کندی عجزمدن شکایت ایتدیکم دخی واقعدر .

یوللو براعتذار ایله یاقه‌یی قورتارمغه زمین حاضرلانمش اولور .

لکن ینه ضرری یوق افندم . قلم معجزرقم معلملرینك بویله بر اطاعتسز-لقدن صکره یازدیغی سوزلر قطع لسانه

حكم ویره‌جك جنایتلردن‌ده دكلدر .
بیچاره قلم قولكزی « قلاسیق » لفظنه
عاشق صانمش . قلمك وقوفی لفظدن
اوته‌یه كچه‌مز . الفاظمزی یا كلشجه‌یازه
بیلمسی آزخدمتمیدر ؟ معنی‌ایسه الفاظك
مظروفیدر . اكر قلم عالیلری واقف
معانی اولسه ایدی بوبنده‌لرینی قلاسیقك
لفظنه دكل معناسنه مدلولنه عاشق بولور
ایدی . اوعشقمك وجه‌وكیفیتنی قلم‌عالیلر-
ندن بشقه اكلامدق‌همان كیمسه‌قالمامشدر .
قالمش وار ایسه بو مباحثك ایلرولرینه
طوغری اكلایه‌جقلردر . زیرا بوواسع
ومهم مبحثك هرجهتی‌ایچون سویلنمسی
لازم كلن شیلر هنوز سویلنوب بیتمش
دكلدر . واقعاشمدی سوزمی ایشیدنجه

قلم لطائف رقملری بر قاتدها اورکر ایسه‌ده
احتماله پك قریبدر که اوکرنمسی لازم کلن
شیلری اوکرندیکی زمان تصویب تصدیق
تحسین یولنده نقطه‌ریز عنایت اولور .
« قلاسیق » لفظنك تعیین معانیسی امرنده
صحیفه‌لر طولدیرلمش اولسندن قلم عالیلری
شکایتده نصل حقلی کوریله بیلورکه تفصیلا-
ت مذکوره کندیسنه « عاشورا قازغانار-
مزه بیله کفچه‌لر آتلمسنی وعادتا محرملرده
هوی غوغوی جانم ترانه‌سیله زقاقلرده
طولاشان سئله‌نك دخی بزم ترك قلاسیقلری
عدادینه کیرملرینه چالیشلمسنی .....» دیه
مزاحنویسلکده بر اثر مهارت دها کوستر-
مك ایچون وسیله اولمشدر .

قلم عالیلرینك بوظرافتی اوقودیغم

زمان نه قدر کولدم بیلسه کز ! پك خوشمه
کیتدی . ظاهر حالده بنم علیهمه یازلمش
اولدیغی حالده بیله قولکزی زیاده سیله
کولدردی . کیم بیلور دیکر قارئلرك نه قدر
خوشلرینه کیتمشدر . کیم بیلور جمله سنی
نه سورکلی قهقهه لرله کولدرمشدر .
موفقدر خامهٔ مزاح نویسکز موفق ! بی
عدیلدر . بی مثالدر . اما یازدیغی شیئك
حکمی یاکلش ایمش . بوندن مسؤلده دکلدر .
« جوفه مجوف » دیه توصیف اولنه بیله جك
اولان بر نای پاره ده ملاحظهٔ مدققانه
آرانه بیلورمی؟ بریسی چیقوب ده اکا :
— اوت ای کلك عالی ! محرملرده
« هوی غوغوی جانم » ترانه لری دخی
قلاسیقدر .

دیه‌جك اولسه کیم بیلور استغراقی
نه‌درجه‌لره واردیررایدی ؟ بو استغراقك
سوقیله کیم بیلور دها نه‌قدر لطیفه‌لر
یازار ایدی . عالمی دها نه‌قدر اکلندیرر
کولدیرر ایدی . بیچاره‌یه طارلمیکز استاد!
عالمه اکلنجه‌ده لازمدر . فقط استفاده‌یی
اکلنجه‌یه ترجیح ایدن قدر شناسان
بو قهقهه‌لری متعاقباً دوشونورلر ایدی که
اکر محرملرده « هوی غوغوی جانم »
ترانه‌جیلرینه بدل نفعیانه قصیده‌لر اوقو-
یان بر اهل موسیقی قپولر اوکنده‌نغمه‌پر-
داز اولسه الته بش اون‌پاره ویرن بولنور
ایسه‌ده برچناق پرنج بر آووج نخود
ویرن بولنمز ایدی . « نیچون ؟ » می
دیدیکز ؟ او کونك عاشوراخرجی دیلنمکه

مخصوص اولان دیلنجیسنلک سرود و درودی «هوی غوغوی جانم» اولمق دخی «قلا سیق ! ......» ایلدیکی ایچون . ایناتمز ایسه کز بر محررده تجربه ایدیکزده باقکز .

«اکرام اقلام» مقاله‌سنده کندیسیله حسب حال ایتدیکم یار پسندیده افکار وقتیله طرف عاجزانه‌مدن خلاصه وجهله ترجمه و بر آزده انتقاد ایدیلن «سید» نام اثر حقنده‌کی ماسبق اخطار ایلدیکی زمان خاطر عاجزانه‌مه کلمامش اولان شیلرک شمدی بو تذکرهٔ علیه‌لرنده طرف والا - لرندن اخطار بیورلمش اولمسنه تشکر ایدرم . بو بحثه کیرشمزدن اول شونی اخطار ایتملی‌یم که : قلاسیقار مناسبتیله اخیراً یازیلان

مقالاتك برقاچنده بوبنده‌لرینك سیدی «ترجمه» ایتمش و «تنقید» ایلمش اولدیغی روایت اولنه‌رق و بو ترجمه‌نك او نامه لایق اولمدیغی کبی انتقاداتك‌ده پك فضولی صاچمه‌لردن ایدوکی حکم ایدیله‌رك «قلاسیقلر بویله‌می ترجمه اولنور؟ احمد مدحتك قدرت ترجمه‌سی بوندن عبارت اولدیغنه کوره قلاسیقلرك لسانمزه نقلی خیال محال دیمکدر. هله انتقاده قالقشمسی!...» طرزنده استهزالر ایله دخی ابراز آثار فضیلت ایدنلر کورلمشدر. ایتدکلری مباحثه‌ده دقت وتقید و اهتماملری بوندن عبارت بولنانلره طارلماملیدر افندم. احتمال که کورمدکلری تدقیق ایتمدکلری شیلر اوزرینه مباحثاته کیرشمکی صورت

مخصوصه‌ده تدرس ایتمشلردر. بویله‌اولان
بیچاره‌لره آجیملیدر . قولکنزك یاپدیغم شی
سیدی « ترجمه » دكل « خلاصه » ایدی.
آنی حاوی اولان نسخه‌نك سرنامه‌سی
« سیدك خلاصه‌سی » دیه یازلدیغی کبی
دیباجه‌سنه دخی « انافس آثارك خلاصه ـ
لری » کلمه‌لری یازلمش ایدی. انتقاد دخی
قولکنزك محاکمه و حکمم دكل ایدی .
عاجزلری حدینی بیلنلردنم افندم . سید
حقنده کندی زماندن شمدی‌یه قدر الك
معتبر و مقتدر منتقدلرك انتقادلری نه‌دن
عبارت ایسه انلرك بر خلاصه سی المش
ایدی. هم‌ده برچوق رفقامزك کرك عیناً
و کرك خلاصةً ویا فکراً ترجمه ایلدکلری
شیلری کندیلرینه مال ایتملری کبی بر

سرقت دخی دکل ایدی . هر اثرده معتاد عاجزانه‌م اولدیغی اوزره مأخذلری تعیین اولنه‌رق الثمش ایدی. یاپیلان شی بوندن عبارت اولدیغی حالده آنی بر ترجمه‌در دیه میدان مؤاخذه‌ده ایتوب قاقشدیرانلره وانتقاداته بر « پوه!.. » ایله مقابله‌ایدنلره آجیمقدن بشقه نه یاپیلور ؟ بوتذکره دولتلرنده‌دینلیورکه « اووقت سید لفظنك سادات کرام علیهنده تزییف کبی بر مقصد غرضکارانه‌یه مبنی استعمال اولنمسنه ذهابدن خلقی منع ایچون برعرب قبیله‌سی ریاستی ملابسه‌سیله اثر مزبوره « سید » عنوانی ویرلدیکنی نشر ایتمکلکم اوزرینه طرف سامیلرندن نصلسه بعض تعریضات اعلان اولندیغندن تعریضات

علیه‌لرینك نابجالغنی ومباحثات ادبیه‌ده‌اوز-
مانلر اتخاذ بیوریلان مسلك عالیلرینك اصول
مناظره‌یه کلیاً مغایرتی مشعراوله‌رق غلطات
ترجمه‌نك سکزنجی دفتریله نشر ایتدیکم جواب
نزد انصاف پیوند حقایقجویی‌لرنده رهین
صواب کورلمکله زبان تعرض سوراخ
ادب وانصافه بالادخال جواب عاجزانه‌مه
جواب تحریرندن صرف نظر بیورلمشدر ».

« زبان تعرض سوراخ ادب وانصافه
بالادخال ...... » نه ادیبانه‌سوز ! تمام
شاکردانکزك تمشق وتقلیدلرینه سزا !
حتی قانون مناظره‌یه‌ده تمامیله موافق .
طوغریسی یا بوقدر پارلاق ظرافتلر یالکز
استاد حکمت نهادمز حضرتلرینك مخصو-
صات قلمیه‌لرندندر . تبریك ایدرز !

و بوندن بو يله بو يولده كى تعبيراتك دها
پارلاقلرينى ده قلم معجز رقملرينك مسلم
جهان اولان قدرت ادبيه لرندن اميد
وانتظار ايلرز . قوللرى ايسه بحثك
جهت جديه سندن آيرلميه رق عرض واخطار
ايدرم كه بنم يار پسنديده افكارمك قوهٔ
حافظه سى ذات عاليلرينك قوهٔ حافظه ـ
سندن دها درست ايمش . حاشا وكلا !
ذات دولتلرينى تكذيب ايچون دكل .
نسيان واقعى اخطار ايچون ديرم كه :
اوزمانكى حادثه بالايه نقل اولنان فقرهٔ
عليه لرى كبى اولمديغى اليوم ترجمان حقيقت
غزته خانه سنده محفوظ قوللقسيونه مراجعتله
تحقق ايده بيله جكى كبى وقت غزته خانه سنده
محفوظ اولمق لازم كلن قوللقسيونه مراجعتله

دخی تحقق ایده‌بیلور . چونکه اوزمان
یعنی ۱۳۰۸ تاریخنده سیدك خلاصه‌سی
واکا علاوه ایدیلن انتقادات آیریجه بر
رساله شکلنده دخی باصیلوب نشر ایدلمش
ایسه‌ده غزته صحایفی اوزرنده سبق ایدن
برمناقشه‌نك کتاب صورتنده اخلافه یادکار
ابدی قالمسنی کوکلم اصلا تجویز ایده‌مد-
یکندن اومجله‌یه نه مناقشه‌مزه نه ذات
عالیلرینه دائر برکلمه بیله درج اولنمامشدر .
« زبان تعرضی سوراخ ادب وانصافه
ادخال » ایتدیرمکی ذات عالیلری کبی معارف
عثمانیه‌مزك ارکانندن معدود بولنان برذاته
لایق کورمك شمدیقوللرنجه نصل تجویز
اولنه‌میه‌جق برحال ایسه اوزمان دخی
عینیله بومطالعه اوزرینه مناقشاتمزدن

كلياً صرف نظر ايدەرك اخـلافە نە ذات
عاليكزك ونەدە بنـدەكزك محجوبيتمزى
موجب اولميەجق وكنديلرينە برادبسزلك
درسى مقـامنى احراز ايتميەجك برياد كار
براقلمق ايستەنلمش ايدى . مادامكە حكم
نسيان شمدى بوتذكرۀ دولتـلرندە شو
صورت مثولەدە ايراد بيان ايدلمسنى ايجاب
ايلمشـدر ايشـك طوغريسنى اورتەيە
قويەلم :

اوزمان ذات عاليلرى حاشا اثرجهالت
اولەرق دكل بك چوق سـنەلر مقـدم
اوقونمش بولنمق حسبيلە خاطر عاليلرندن
چيقمش اولمق اوزرە قورنەيك سـيد نام
اثرى برعرب رئيسنك سركذشت احوالندن
عبارت بولنديغنى درميان ايتمشلر ايدى .

بو اثرده برعرب رئيسى بولنمديغى طرف
عاجزانه‌مدن اخطار اولنمسى اوزرينه
مجرد اثرك اسمى « سيد » اولمسندن ووقعه
اسپانيايه عائد بولنمسندن طولايى حافظهٔ
دولتلرى دوچار غلط اوله‌رق اولكى ادعاده
اصرار ايله برابر من القديم معتاد لطائف
پردازيلرى اولديغى اوزره نيجه استهزالره
دخى كيريشلمش ايدى. بونك اوزرينه اثبات
مدعا ايچون قورنه‌يك بو اثرندن برخلاصه
ياپيله‌رق ترجمان حقيقته درج اولنمش ايدى.
كمال اهميتله اخطار ايدرم كه مؤخراً رساله
صورتنده طبع ونشر اولنان خلاصه دخى
بو ايلك خلاصه‌نك عينى دكلدر . انتقاد دخى
بشقه‌جه يازلمشدر . اوزمانلر « سيد لفظنك
سادات كرام عليهنده تزييف كبى برمقصد

غرضكارانه‌یه مبنی استعمال اولنمش اولمسنه
ذهابدن خلقی منع « کبی هیچ بر مقصد یوق
ایدی . مقصد یکانه سیدك نه اولدیغنی
بیلمیان ذات دولتاری اولدیغی حالده بس
بللی اوزمان دخی قلم عالیلری ضبط اولنه‌
مدیغندن طولانی بو جهل طرف عاجزانه‌مه
اسناد اولنمق ایسته‌نلمسنه مقابل بر مدافعهٔ
مشروعه‌دن عبارت ایدی . بو دفعه‌کی تذکرهٔ
دولتلرنده ترویج بیورلمق ایسته‌نیلن
تأویلات حالا دخی بالکلیه نابجادر. اولجه
دخی دیدیکمز وجهله ترجمان ووقت
قوللقسیونلری موجود و محفوظ بولندیغندن
ایکیمز طرفندن انتخاب اولنه‌جق ایکی حکم
عادل بونلره مراجعتله هر نه حکم ویره‌جك
اولورلر ایسه قوللری راضی‌یم. قوهٔ حافظه‌

لرینه اعتماد دولتلری وارایسه ذات والالرینك دخی راضی اولملری لازم كلور .

اوت ! غلطات ترجمه‌لرینك سكزنجی دفترنده‌كی جواب منظور عاجزانه‌م اولمش ایدی . موضوع مسئله‌یه تماس ایدر برشی اولمدیغنی وبرمعتاد برچوق تمسخرات لطائف پردازیدن عبارت بولندیغنی كورنجه جواب مقابل اولمق اوزره سكوتی كافی كورمش ایدم . بواكتفای عاجزانه‌مدن ممنون قالمش اولملری لازم كلور . زیرا بودفعه ایشته « زبان تعرض سوراخ ادب وانصافه بالادخال ..... » كلماتیله اعلان افتخاره وسیله اولمشدر .

قالدی‌كه ذات عالیلرینك كورمدكلری اوقومدقلری شیلر اوزرینه دكل بالطبع

وقتیله اوقودقلری حالده مرور زمانله
فراموش بیوردقلری شیلر اوزرینه دخی
مدعیانه مناظراته کیرشملری بوسیدمسئله-
سنده نه ایالك ونه ده صوك دفعه وقوعه
کلمش حالاتدن دکلدر . بونك برعینی ده
بودفعه لادام اوقامليا وزولا مقایسه لرنده
وقوعه کلمشیدی ایسته نلمسنه مقابل برمدافعه
مشروعه دن عبارت ایدی . بودفعه کی تذکرهٔ
دولتلرنده ترویج بیورلمق ایسته نیلن
تأویلات حالا دخی بالکلیه نابجادر. اوجه
دخی دیدیکمز وجهله ترجمان ووقت
قوللقسیونلری موجود ومحفوظ بولندیغندن
ایکیمز طرفندن انتخاب اولنه جق ایکی حکم
عادل بونلره مراجعتله هرنه حکم ویره جك
اولورلر ایسه قوللری راضی یم. قوهٔ حافظه-

قلاسيقلری ترجمه‌يه دعوت عاجزانه‌مى
حلوا صحبتنه دعوته بكزر ؟ يوقسه ذات
دولتلرينك خلق ضروب امثال مجموعه‌سى
ياپمق ايچون براوطه‌يه دعوتلرى‌مى ؟ حمزه
نامه‌يى تنظير ايدی ويرملك ذات عاليلرينه
پك قولای كورنمسى شبهه يوق كه قلم معجز
لطائف پردازيدن عبدانه نشأت ايلر
كورنجه جواب مقابل اولمق اوزره سكوتى
كافی كورمش ايدم . بوا كتفای عاجزا
نه‌مدن ممنون قالمش اولملری لازم كلور .
زيرا بو دفعه ايشته « زبان تعرض سوراخ
ادب وانصافه بالادخال ..... » كلماتيله
اعلان افتخاره وسيله اولمشدر .

قالدی كه ذات عاليلرينك كورمدكلری
اوقومدقلری شيلر اوزرينه دكل بالطبع

دولتلرندن چیقمش . شاکرد بی ریالری
افندمز کبی استادلر حضورنده اقتدار
ترجمه دعواسندن اوتانور ایسه‌ده سید
کبی بر اثرك ترجمه‌سنه مأمور بیوریله‌جق
اولور ایسه البته اوخلاصه‌دن‌دها آزلایق
استهزا کوریله بیله‌جك برترجمه‌یی‌اورته‌یه
قویه بیلور . بویله بردعواده کوکلم ذات
دولتلرینی متعرض ومدعی کورمك
ایسته‌مز . حاکم عادل کورمك ایستر .

شعر شاعر نه اولدیغنی بیلنلرك آثار
شعریه‌دن برینی بشقه برلسانه ترجمه ایله
عیناً اولطافتی محافظه‌ممکن اولمدیغنی بیله -
جکلری حقنده‌کی تدقیقات‌دولتلری ذات
والالرینی بیهوده اتعاب ایلمش بولنمسنه
تأسف ایلرم . مسئله‌نك بوجهتی « سیدك

خلاصه‌سی » نامیله بش سنه‌اول نشر اولنان
رساله‌نك دیباجه‌سنده بالاطراف حل
ایدلمش بولندیغی کبی بو دفعه ترجمان
حقیقت اداره خانه‌سندن طاقمیله دست
مکارم پیوست استادیلرینه تقدیم وتسلیم
قلنان مقالاتك بر قاچنده دخی بومسئله
حل اولنمش بتمش ایدی . بوبابده اثبات
مدعا ایچون مترجمین زمانه ینه قورنه‌یك
سیدندن انتخاب بیوردقلری درت مصرعك
ترجمه‌سنی تکلیف بیورملری اوزرینه
قولکزده ایلك حاصل اولان حس :

— ماشاء الله! حضرت استاد سیدی
مطالعه‌یه رغبت بیورمشلر . آندن بیتلر
بیله اخذ ودرمیان بیوریورلر . بوزحمته
بش سنه مقدم سید مناقشه‌سندن اولجه

کیرمش بولنسه‌لر ایدی او مناقشه هیچ‌ده وجوده کلمز ایدی .

دیدیرتدکدن صکره بوکلفت‌دخی من غیر حدٍ موجب استغراب اولمشدر . برلسانك لطافتی دیکرلسانك ترجمهٔ عینیه‌لرنده محافظه اولنه‌میه‌جغنی اثبات ایچون قورنه‌ی کبی بر بیوك شاعرك سید کبی انفس آثارندن بیتلر انتخابنه نه‌حاجت ! برچوجق آغزندن چیقان سوزلردن بر مثال انتخاب ایده‌لم. ایشته فیغارونك صوك نسخه‌لرندن برینده شو فقره‌یی اوقودق:

Mots d'enfants.

Toto qui connaît les préoccupations de ses parents n'y est pas indifferent. Le soir, en faisant sa prière , il dit: Que le Seigneur soit loué !.. aussi la boutique dont mon papa est propriétaire .

قورنه‌یك بیتلری ایچون « كافهٔ شعرامزه
صلاخوان دعوت اولدیغمز حالده شو
كوچك قطعه‌نك ترجمه‌سنه قاچ شاعر
طرفندن رغبت كوستریله‌جكنی و رغبت
كوسترن شعرامز یكرمی ذاتدن عبارت
اولور ایسه آنجق بر ویا ایكی شاعرمزك
ترجمه‌لرنده بر درجه‌یه قدر لطافت و شیوه‌مزه
موافقت كوریله‌بیله‌جكنی » بو قوللرینه
كوسترملك كلفتنه حاجت كورلمیوب شو چوجق
فقره‌سنی ذات عالیلری دخی داخل اولدقلری
حالده كافهٔ مترجملرمزه عرض ایدەلم ده
كورلمزكه هیچ بریسی اما هیچ بریسی !
بونی ترجمه‌یه مقتدر اوله‌مزلر . بو عجز
فرانسزجه‌دن عثمانلیجه‌یه ایدیله‌جك ترجمه‌لره
مخصوص دكلدر . هر لساندن هر لسانه

ایدیله‌جك ترجمه‌لرده بو مشکلات کوریله‌جکنی
ذات والای استادیلرندن اول شاکردان
دولتلری مثابه‌سنده اولان کنج مناظرلرمز
ایله حل ایلمشمزدر . فقط بو یولده‌کی مشکلات
ایچون چاره‌لر دخی دوشونمشمزدر . ایشته
ازجمله شو چوجق نقره‌سنی عیناً دکل ایسه
حکماً ترجمه‌یه یول بولمق کبی چاره‌لرمز دخی
واردر . اما مقاصدك بو جهتی زبان ترضمزی
سوراخ ادب وانصافه ادخال ایتدیرمك
طرافتلریله اوغراشمق یولنده حاصل
اوله‌مز . هرکسه ادب دائره‌سنده افکارینی
سویله‌مك حقنی ویروب سویله‌نلری
دیکله‌مك وظیفه‌سنی‌ده طاقنمق صورتیله
بو مقاصده واصل اولنور . ذات عالیلریله
شو بیهوده تفصیلاتی مع التأسف تعاطی

ایلدکدن صکره مساعدهٔ استادیلریله بزلر
چراق چراغه قونوشه قونوشه بلکه
مقصوده واصل اولور وهیچ اولمزایسه
تقرب ایدرزده طرف استادیلرندن بر
آفرینه کسب استحقاق ایتمش اولورز .
بو مساعیمزك تأثیری کوریله میه جکی وادبامزه
ایتدیکمز دعوتدن بر نتیجه حاصل اولهمیه جغی
حقنده کی تخمینات علیه‌لری ارباب غیرتی
مأیوس ایده‌مز. بالعکس امیدوار ایده‌جك
برقاچ مشاهده‌مز واردر . ازجمله ذات
عالیلرینك بیله هیچ اولمزایسه سیدی بردها
اوقویه‌رق بیتلر انتخابنه تنزل بیورملری
کبی مشاهدات که بونلر بزه بیوك بیوك
امیدلر ویررلر .

« کرچه انافس آثاردن کسب شهرت

عمومیه ایتمش اولانلرك اوروپا السنه سندن
بر طاقمنده نسخهٔ مترجمه لری موجود ایسه ده «
کلمه لرینی خامهٔ عالیارینك یازمش اولمسی دخی
بزجه بیوك بر استبشاردر. اوقدر بیوك که
نه « ایسه ده » قید احترازیسی و نه ده آنك
مابعدی بونی درجه سندن دوشوره من .
« آنلری ترجمه ایدنلر علی الاکثر بر مهارت
ترجمه ابرازی املنده بولنان آدملر و شهرت
ادبیه جه ایکنجی و بلکه اوچنجی درجه ده
اولان ذاتلر » ایمش . بوندن نه بأس اولدیغنی
اکلایه مدق . ولو دردنجی بشنجی درجه ده
اولان ذاتلر اولسونلر . اساس مسئله
شودر که اوروپانك بعض لسانلریله یازلمش
اولان اشاهر آثارك دیگر بعض لسانلره
ترجمه اولندقلری طرف عالیلرندن تصدیق

بیوریلیور . بزه امید ویرمك ایچون بو
کافی دکلیدر ؟ بو اثبات ایدرکه اورته یه
قویدیغمز آرزو بر خیال خودسرانه‌دن
عبارت دکل ایمش . ایشك بویله بعض
نقاط اساسیه‌سی اثبات ایدلدکجه جهات
سائره‌سی حقنده‌کی امیدلرمز دخی آرتار .
برلساندن السنهٔ اخرایه اثر ترجمه‌سنك
عدم امکانی اثبات ایچون منقبهٔ مولد
نبوینك السنهٔ اجنبیه‌یه ترجمه‌سی فرضیله
تکلیف ایدیلان تجربه هر اهل وقوفی بر
ضحك متحیرانه‌یه دوچار ایتمشدر صانورم .
بومنقبهٔ شریفه‌نك اسلامدن و بین الاسلام
دخی محبت محمدیه ایله عاشق اولانلردن
ماعدالری اوزرنده‌کی تأثیرینی تجربه ایچون
السنهٔ سائره‌یه ترجمه‌سی تکلفنه نه حاجت ؟

عثمانليجه‌يى سزك بزم قدر بيلن سائر
بو نجه غير مسلم عثمانليلر دخى واردر. بركره
انلره اوقويكزده باقه‌لم ذات عالىٔ مؤمنانه
و محبانه‌لرينه ايتديكى تأثير كبى انلره دخى
تأثير ايدرك مبارك كوزلركزدن بوشالتديغى
محبانه عاشقانه كوز ياشلرى كبى انلرك دخى
كوزلرندن ياش بوشالتورمى . بو تجربه‌يى
ايتمكسزين دخى امين اوله‌بيلورسكزكه
بو غير مسلم تركى شناسلرده هيچ برتأثيرى
موجب اوله‌مز . حالبوكه ابيات شريفه
بر بشقه لسانه ترجمه اولنمامش و لطافت
مؤثرانه‌لرى حين ترجمه‌ده ضايع اولمامشدر.
اويله ايسه بو تأثيرلرى اويتار و يررايسه‌ده قلب
عشاقه و يررلر ديمك اوله‌جغى تحقق ايدر.
بو قسمه بونلر ترجمه اولنه‌مزلر دكلدر .

حتى بر فرانسز مسلمان اولسه ده شو يولده كى
شيلرى بيوك برقدرت شاعرانه ايله رأساً
قلمه السه و يازديغى شيئك تأثيرى كنديسنى ده
اغلاتسه آنى بشقه فرانسزلر اوقودقلرى زمان
قلبلرينه رقت بيله كلمز بو « پسيقولوژيق »
بحثلر بو مسئله يه پك يبانجى قاليورلر .
دكلمى استاد ؟

هله شو « عربى وفارسى آثار واشعارك
اوروپا السنه سنه ترجمه سى قلاسيق
ترجمه سى قبيلندن اولميوب او ترجمه لردن
مقصود السنۀ شرقيه نك واخلاق وعادات
اقوام وطوائف شرقك تدقيقنه خدمت
ومعاونت ايتمك اولديغندن ... »
سوزلرى مطلقا قلم عاليلرينك ارادۀ دولتلرينه
مطيع اولديغى برزمانده يازديرلمش كلمه لردن

اولدیغنه شبهه‌ایده‌مم. زیرا بو سوزلر ذات
والالری کبی نامدار وشهرتشعار اساتذه‌یه
لایق سوزلردر. بوکا مقابل بز بندگان
وشاکردان دخی دیرزکه: اوروپا شرقك
السنه‌سی اخلاقی عاداتی حقنده کندیسنی
بو تدقیقاته محتاج کوردیکی حالده بز اوروپانك
السنه‌سی اخلاقی عاداتی حقنده تتبعاته
احتیاجدن مستغنی می‌یز؟ ذات عالیلری
مسئله‌نك بو جهتنی دخی حل ایچون « بزم
اوروپا ایله مناسبات فکریه‌مزی بردوام
بولندیران غزته وسائر کتب ورسائل
وعهود واوراق رسمیه او اقوام وطوائف
ایله اوروپا بیننده دائمی الجریان اولدیغندن
مثلا کلستان سعدی‌یی ترجمه ایدن بر آلمان
کلستاندن برقاچ منتخب پارچه ترجمه

ایدوبده ایرتسی کونی ینه اویولده براثر
تحریر ایتمکدن ایسه کاستانی باشدن باشه
ترجمه ایتمکی بالطبع ترجیح ایدر »
بیوزییورلر . بزی بوطوغری سوز دخی
ممنون ایدر . زیرا بوندن براز ایلروده
سیدکبی قلاسیقلردن اقتباس ایچون ولو تناقضاً
اولسون وقوعبوله جق تشویق دعاتلرینه ینه
بوسوز مقابلهٔ کافیه اوله بیلور . قوللری
ایسه بوراده من غیر حد شونی ده علاوهٔ
مقال ایلرکه اوروپانڭ بویولده کی تدقیقات
وتحریاتی عربی یه فارسی یه ده مخصوص
دکلدر . قبطی عبرانی سریانی آثاریله
هند وچین وترك قدیم آثارینه قدر
بوتتبعات یوروتلمکده وبرچوق اشاهر آثار
باشدن باشه ترجمه اولنمقده در . ذات والا-

لرينك بو حقايق مفصله يه درجهٔ وقوفلرى
مجبور دكل ايسه ده كلستان حقنده كى
افادات دولتلرندن معارف بشريه نك
بو قسميله چندان اشتغال ايدلمديكى
استدلال اولنه‌قدر . عيب دكلدر افندم !
هيچ بر كمسه معارف بشريه يى احاطه
ايده‌مز . منصف اولانلر بيلمدكلرى
شيلردن بحث ايتاملك انصافنى كوستردكلرى
حالده بعض كمسه‌لر بو انصافى ده كوستر-
ميه‌رك بيلمدكلرى شيلردن بحث ايدرلر .
بونلرى ده تعييب ايده‌ميز . اوكرنمك هوسيله
ايدرلرده انك ايچون؛ بين الاخوان تعاطئ
معلومات ايسه ترقيات علميه وادبيه نك
اك نافع صورتيدر . بناءً عليه بو بابده
دائرهٔ وقوف دولتلرينى توسيعه قالقشه‌جق

اولورایسه‌م حسن نیت عاجزانه‌مدن شبهه
بیورمیه‌جغندن امینم .

کلستان اویله بر آلمان طرفندن برقاچ
منتخب پارچه‌سی ترجمه اولنمقدن ایسه‌باشدن
باشه ترجمه‌ایدیلی ویرمش اولمسنی قیصه‌جق
بر حکایه‌یه‌لایق کوریله‌جك آثاردن اولمدیغی
ذات والالری نظرنده دکل ایسه اوروپا
نظرنده اثبات ایلمشدر . باقکز ببلیوغرا-
فیدن باحث اولان بر دیکسیونرده کلستان
حقنده نه اوقویورز !

« شعرای ایرانك اك مشهوری اولان ونزد-
« مزده « سعدی » نامیله طانینان ذاتك باشلیجه
« اثریدر . بو کتاب یالکز بتون شرقده غایت
« مشهور اولمقله قالمامشدر . ادبیات شرقیه‌دن
« آز چوق رنك آلمش بولنان بتون ملتلر
« نزدنده‌ده او شهرتی قازانمشدر . بزم اوروپا
« لسانلرینه ترجمه اولنان وياخود اولسانلر ایله

« تقلید ایدیلن آثار شرقیه میاننده اکر بیك
« بر کیجه حکایه‌سی استثنا ایدیلور ایسه پك آز
« آثار شرقیه واردر که کلستان درجه‌سنده بر
« شهرت لایقه‌یه نائل اولمش بولنسون . آلمانجه‌یه
« انکلیزجه‌یه برچوق ترجمه‌لری واردر . سن
« لامبرایله وونتر کلستانی آنجق ژنیتوس طرفندن
« لاتینجه‌یه ایدیلن ترجمه‌سندن طانیمش اولدقلری
« حالده برچوق پارچه‌لرینی تقلید ایتمشلردر .
« (کتابك مندرجاتنه دائر برچوق معلومات
« ویردکدن صکره) اصل متین فارسی ۱۸۰۹
« سنه سنده لوندره‌ده طبع اولنمش ایدی .
« فقط بوطبع برچوق مرتب یا کلشلریله مملو
« اولدیغندن برطبع صحیحه لزوم کوربلوب اومقصد
« دخی ۱۸۲۷ سنه‌سنده حاصل اولدی »

المانجه‌یه « برآلمان » طرفندن دکل انکلیزجه کبی المانجه‌یه دخی « برچوق ترجمه‌لری » اولدیغی خبر ویریلیور . واقعا بومأخذده کلستانك فرانسزجه‌یه ترجمه‌لری

حقنده بر شی دینلمامسی استغرابمزی
موجب اولمش ایسه‌ده مأخذ سائره‌دن
آلدیغمز معلومات ایله عرض ایدرزکه
کتاب مذکور تا ۱۶۳٤ سنه‌سنده دوریه‌ر
و ۱۷۹۱ سنه‌سنده غودن و ۱۸۳٤ سنه‌-
سنده سامله و ۱۸۵۹ سنه‌سنده دوفره‌مری
طرفندن اولمق اوزره درت دفعه
فرانسزجه‌یه ترجمه اولنمشدر . ۱۸۵۹
سنه‌سندنبری اوتوز سکز سنه‌ظرفنده
بر ویابرقاچ دفعه دها ترجمه اولنمش ایسه
اندن خبردار دکلز .

کلستان حقنده نیکبختان شاکردانمزه
اعطاسنی کافی کور دیککز معلومات ایله
شو خلاصهٔ عاجزینک مقایسه‌سی البته نظر
انصاف ومرحمت حق شناسیلرینی جلب

ایدر امیدنده‌یم . خانهٔ عالیلری بویله مباحث
مهمه‌ده تحریك ایدلمزدن مقدم درمیان
ایدیله‌جك شیلر براز تتبع و تدقیق ایدلدكدن
صكره یازاسه‌لر مناظرلریكزك زبان تعرضنی
سوراخ ادب وانصافه ادخالدن زیاده خدمت
ایدلمش اوله‌جغنی دخی حقیقةً خالصانه
وبرادرانه برحس ایله اخطاره جرأت
ایلرم. زیرا اوروپا ایله مناسبتمز برمناسبت
قریبه‌در . اوروپانك نه‌زمان جهتیله نه‌ده
موقع جهتیله بویله برقرابتی اولمیان یرلر
حقنده‌كی تدقیقات علمیه وادبیه‌سی بودر-
جه‌لره واردیغی حالده بزم اوروپا حقنده
بویولده‌كی تتبعاتدن استغنامزی ذات عالیلری
كبی براستاددن ایشتمك هنوز بومباحث
عمیقه ومهمه‌یه آلشقین اولمیان كنجلرك

افكارینی ارشاد دكل تغلیط ایلر .

اوت ! تشکر اولنورکه قلم عالیلری
برلحظه دها سرکشلکدن منع ایدیله بیله‌رك
« مکتبلرده ایسه هیچ بروقتده قلاسیق
اثرلر سراپا اوقوتدیرلمیوب استاد محترمز
نورچشم افتخارمز عطوفتلو اکرم بك
افندی حضرتلرینك تعلیم ادبیات نام اثر
نفیسلرنده التزام اولنان اصول اوزره
منتخب فقره‌لر وجمله‌لر ارائه ایدیلور »
کلمه‌لری دخی یازدیریله بیلمشدر . قلاسیق
آثاردن منتخب فقره‌لر و جمله‌لر ! دکلمی
استاد ! زولالردن مولالردن منتخب
دکل ! دکلمی استاد ؟ دەقادانلردن مقا ـ
دانلردن منتخب فقره‌لر هیچ دکل ! دکلمی
حضرت استاد ؟ اوت ! مکتبلرده قلاسیق

اثرلری سرایا بالطبع اوقوتدیرمزلر اما
کوچك صنفلرده سرایا اوقوتدیرلمزلر .
صنوف عالیه‌ده ایسه قلاسیقلرك برطاقمی
سرایا اوقوتدیریلورلر. حتی ازبرلتدیریلور-
لرده ! ایکنجی حتی اولمق اوزره عرض
واخطاره جسارت الورزکه حتی بونلرك
متون منظومه‌لری شاکردانه حل ایتد-
یریله‌رك نثره تحویل ایتدیریلورلرکه
شاکردان شیوهٔ نثرلرینی بونسخ بلاغت
اوزرینه بنا ایتمکه آلشسونلرده ایلروده
کندی شیوه‌لرینی اکا کوره‌تزیین ایلسونلر
دیه! اوچنجی برحتی اولمق اوزره عرض
ایدرم که مکتب سلطانیمزدن مأذون
افندیلردن اوچ درت دانه‌سی اوراده دخی
الك منتخبی سید اولمق اوزره متعدد

قلاسیقلرك سرابا اوقوتدیریلوب ازبرلتد-
یریلوب نثره تحویل ایتدیرلمسی کندی
زمانلرنده اصول متخذه‌دن اولدیغنی
بو عاجزه تأمین ایلمشلر ایدی . مکتب
عالیٔ مذکور معلمین کرامندن اولدقلری
جهتله بونی بندن زیاده ذات عالیلرینك
بیله‌جکلری درکار اولدیغندن بو خبرك درجهٔ
صحتنك تحقیقنی ینه عنایت دولتلرندن رجا
ایدرم. مع هذا قوللری ایچون «مورصو-
شوازی» لرك قلاسیقلردن منتخب پارچه-
لرله مملو اولملری طرف سعادتلرندن اعتراف
بیورلمسی دخی کافیدر . ذاتاً انکار دخی
اولنه‌مز یا ؟ اوت ! شاکردانه
نمونهٔ ادبیات اوله‌جق کتابلر ایچون
قلاسیقلری براقه‌رق اویله زوزکلکدن

عبارت اولان آثار زولائیه‌دن اقتباس
ایتمزلر . اوروپانك مكتب كتابلری واغونلر
طولیسی مملكتمزه دخی كلمكده‌در .
« لیبره‌ری سقوله‌ر » ده وسائر هر كتا-
بجیلرده‌هم ده‌اوجوز اوجوز صاتلمقده‌در .
هپسنی كوریپورز . بویله شیلرده آز بچق
یالان سویلنسه هر كس طرفندن درحال میدانه
قونیلورایدی . اوروپانك دخی استغنا حاصل
ایده‌مامش بولندیغی قلاسیقلری بزم
چشم استغنا واستحقار ایله كورمكلكمز
وباخصوص بونلری كنجلرمزه بویله
كوستروب بونلره بدل زولالری ترجیح
وتوصیه ایدیشمزده هیچ طوغری اوله‌مز .
« نفائس آثارك نصف لطافتی فكر
ومآل جهتنده ایسه نصف دیكری حسن

تنسیق وانسجام کلامده » اولدیغی حقنده کی
اخطار دولتلری بش سنه مقدم « سیدك
خلاصه‌سی » دیباجه‌سنده حل اولندیغی
کبی بودفعه کی مقالاتده دخی حل
ایدیلوب بتوریلن مسائل میاننده داخل
اولمغله بوخصوصده دخی قلم عالیلری
بیهوده اتعاب ایدلمشدر . بحث تکرار
ایدلدیکنه کوره باری قارئلرجه موجب
استفاده اوله بیله‌جك یکی ومهم برسوز
سویلنمش نافع بررأی ویرلمش اولسه
ایدی ینه جانه منت عد اولنور ایدی .
آثارك اصلنده‌کی تنسیق وانسجام کلامك
« یرینه مترجمك مترجم الیه اولان لسا-
ننده کی اقتدار ادبیسی بر درجه‌یه قدر
قائم اولسه بیله تماماً قائم اوله‌میه‌جغی »

بیان بیوریلیور . تماماً قائم اوله‌جغنی
ادعا ایدن وارمی‌که بو یله بر جواب
ویریلیور ؟ بردرجه‌یه قدر قائم اوله‌بیلمه‌ی
دخی بونلرك بالکلیه جاهلی محرومی قالمغه
نسبتله سزاوار اطمئنان دکلیدر ؟ فکراً
مألاً ترجمه‌سی دخی توصیه ایلدیکمز اثرلر
کبی « اسکیمش ومودە‌سی کچمش شیلر »
ایچون « زحمت وکلفت بیهوده حکمنی
آلور » ایمش . امان ای استاد! بی رحم
خصما کزدن بریسی چیقوب ده :

— یا هو ! بونه‌طرفه مناظره ! بش
سطر اول سویله‌دیککزی بش سطر
صکره اونوتیورسکز . بینکزمی صولانمش
نه اولمش ؟

دیه مباحثه‌یه برطور نمکریزیٔ لذت

ولطافتله برجملهٔ اعتراضیه قاته‌جق اولسه
شان والای استادیلرینی محافظـه غیرتنده
بولنان بزم کبی تلامیذ دولتلرینی مبهوت
براقه‌جق درجه‌لرده بر موفقیت قطعیه‌یی
بویله کندیکز قازاندیرمق درجه‌سنده کی
سماحتی نه‌دن کوزه آلدیرییورسکز ؟ بو
سوزك تمام سکز سطر یوقاروسنده قلا۔
سیقلرك سراپا دکل فقط منتخب پارچه‌لرینك
حالا تعلیم ادبیـات صـنفلرنده تدریس
اولندقلرینی سویله‌ین سز دکلمیسکز ؟
عجبا اوروپا معلملرنده بزم قدرده قدرت
تمییزیه قالمامشمی که بویله اسکیمش ومودہ‌سی
کچمش شیلری مکتبلرینك صنوف صغیره۔
سنده قسماً و صـنوف عالیه‌سنده الك
منتخبلرندن برقاچنی تماماً تدریس ایدرلك

بالآخره كليتنك مطالعه‌سنی‌ده توصیه
ایدییورلر ؟ بونلرك اسکیمش موده‌سی
كچمش شیلر اولمیوب فقط گنجلر نزدنده
مرغوب اولمدیغنی اتیان ایله جناب شهاب الدین
بك برادرمز ذات والای استادیلرندن قرق
قات زیاده وقوفلرینی کوسترمشلر ایدی. زیرا
خاطر دولتلرندن چیقمامش اولمق لازم
کلورکه بو اثرلرك تیاترویه عائد اولان قسملری
حالا هر سنه دفعاتله ساحهٔ تماشاده اجرا
اولنور . ازجمله شکسپیرك هاملتی بوقیش
پارسده اوچ پرده اوینانه‌جغی شمدیدن
بر تبشیر یوللو غزته‌لره یازلمشدر . جناب
شهاب الدین اساتذه‌یه رشك آور اولمغه
سزا اولان اومحیط وشامل وقوف فوق‌
العاده‌سی حسبیله بورالرینك انكارینی

تجویز ایتمیوب یالکز کنج طاقمنك رغبت
ایتمدکارینی سویله‌مش ایدی . بوده تمامیله
طوغری دکل‌ایدی یا ! چونکه قدرشناس
اولان کنجلرك دخی رغبتلری محققدر .
ایشته کندیسی دخی بر جوان سعادتمند
اولدیغی ایچون کیدوب بونلری تماشا
ایلمشدر. استاد ! بوکبی مباحث مهمه‌ده
خلق ذات عالیکزدن بویله ضعیف سوزلر
بکله‌مز . اوتوز ییللق بر صاحب
قلمسکز . بوقدمه لایق سوزلر بکلر.
شاکردان میاننده استاد شق شفه ایتدیکی
زمان هرکس قوهٔ سامعه‌سنی بشقه بر
اهمیتله‌اوفم محسنه‌توجیه ایدر. بر ده اورادن
چیقان سوزلری شاکردانك سویله‌مش
اولدقلری سوزلردن‌پك اشاغی وغایت بیاغی

كوررلر ايسه حق معلمده‌كى احتساسات تلميذانه‌لرينك نه صورته تحول ايده‌جكى ملاحظه‌يه محتاج قالور.

بزم ايچون قلاسيق زماننك حلول ايدوب ايتمديكى حقنده‌كى مطالعات عاجزانه‌م «سزاى تعجب وتأسف موادن» عد اولنمش. احتمال كه اويله‌در. فقط بوكادخى مقابلهٔ دولتلرى دها اول بعض شاكردا- نكزك مقابله‌سى درجه‌سنده متين اوله- ميوب ده يك ضعيف قالورايسه دها زياده «سزاى تعجب و تأسف موادن» عد اولنمزمى؟ «اوروپا ايله اختلاطمز كرك ادبى وكرك سياسى بزه شمديكى اوروپانك افكارينى اوكرتمش، ادبى وسياسى هر درلو فكرلرمز اوروپانك شمديكى افكار

عمومیه‌سی دائره‌سنده دائر اولوب ادبیات
غربیه‌دن ایده‌جکمز استفاده‌لری، اسکی
اوروپا ادبیاتندن بدأ اولنمق شرطنه تعلیق
ایتمك اوروپادن شمندوفرلری آلمغه بدل
اسکی دیلیژانسلری تأسیس ایله شمدیلك
طرق مواصلاتمزی اویولده تنظیم ایتمکلکمزی
توصیه منزله‌سنده قالمشدر » بیوریلیور .
ادبی وسیاسی دیه ایکی یه تقسیم اولنان
مطلبدن ایکنجیسنی بز ذاتاً بحثه قاتمامش
اولدیغمز کبی سزك دخی بونی بحثه قاتما-
مکزی کوکلمز آرزو ایدرایدی. خیر استاد!
بز تجربه اوزرینه اکلادق که سیاسیاتده
فکرلرمز اوروپانك شمدیکی افکار عمومیه‌سی
دائره‌سنده دائر اولمامليدر. اوروپاده دخی
او دائره ده دائر اولان فکرلر کندی

اصحابنده بر باش دونمسی بر کوز قارارمسی
استلزام ایلیور. اخیراً پارسده پارلمانتو
اعضاسنك عودتلری مناسبتیله مطبوعاتك
بونلر علیهنده کی انتقاداتی بیلمم منظور
دولتلری بیورلمشمیدر ؟ هله موسیو
پوانقاره‌نك بتون فرانسه‌یی مبهوت ایدن
مفصل نطقی عجبا کورلمشمیدر؟ بوانتقادات
اوروپا افکار عمومیه‌سنده‌کی صور سیا-
سیه‌نك اورالر ایچون بیله نه قدر مضر
ومدهش اولدقلرینی پك واضح برصورتده
میدانه قویمشدر. اسکیمش موده‌سی
کچمش شیلر آرایور ایسه‌کز ایشته اوروپانك
او افکار عمومیه‌سنده‌کی سیاسیاتی بولمکز
دها سالم بر بولوش اولور ایدی. اوروپا
ایچون مضرتی مرتبهٔ تحققه تقریب ایدیلن

اوسیاسیانك بزم کبی منافع دینیه‌جه مسائل
قومیه‌جه اوروپاده‌کی یکپاره‌لکده هنوز
ابعد بعدایله بعید اولمقدن فضله نیجه اغفالات
وتشویقاته دخی میدان ترویج اتخاذ ایدیلن
برملت برمملکت حقنـده‌کی مهالکی ذات
مهام شناسیلری کبی انظـار نافذه وافکار
دقیقه اربابنك دکل آسفسطه پردازلقلر ایله
پرداختلانمقده بولنـان سطحیاتدن اعماقه
طوغری برازجق تعمیق فکر ونظر ایدنلری
بیله تتره‌ته‌جك دهشتلردندر. سیاسیات مذکوره
جمله‌سی برقوم اوله‌رق برلسانله تکلم ایدن
ملتلری لایعد ولایحصی فرقه‌لره بالتقسیم
هرفرقه‌یی دیکرینك قاننه صوصامشجه‌سنه
دشمن ایدوب براقدیغی میدانده دکلمیدر؟
انتخـابات عمومیه زمانلرنده بوفرقه‌لرك

سلاح سلاحه قدر کلدکلری غزته‌لرده
اولسون کورلمیورمی ؟ ملت واحده‌یی
بوقدر تفریق ایدن اوسیا سیاست بزم کبی
ذاتاً اختلافات قومیه ودینیه ولسانیه ایله
مختلف اولان برخلقی نه آجینه‌جق حاللره
قویه‌جغی هیچ تأمل بیورلمدیمی ؟ بویولده
سردافکار بیورملری وتذکرۀ دولتلرینک
دها ایلرولرنده ینه بوحاله منضم اوله‌جق
مطالعاتده بولنملری خلقمزدن برقسم مغفلك
انظار توجهنی قازانمق مقصدینه مبنی ایسه
بوحرکت مسافر کیتدیکی یرده صاحب
خانه‌نك چوجقلرینك توجهلرینی قازانمق
ایچون حسب الطفولیه ایتدکلری یازامز-
لقلری آلقشلایان فاملیا دوستلرینك حرکاتنه
بکزه‌مزمی ؟ ذات عالیلری کبی قومنك

ادبی حکیمی استادی بولنانلر بعض کمسه‌لره
بکندرمك ایچون سوز سویله‌مامه‌لی. دین
ودولتك وممکلت وملتك منافع عمومیه‌سنی
متعمقاً دوشونه‌رك جمله‌یی ارشاد ایچون
سوز سویله‌ملی. بویولده سویله‌نن سوزلر
حق اولدقدن صکره آنك بعض قولاقلره
آجی کلمسنده بأس یوقدر. آنك نفع ولذتنی
صکره اکلارلر. لاقردی صره‌سی کلمش
ایکن شو مطالعات بندکانه‌مك دخی هوائی
دکل تجربه‌یه مبتنی اولدیغنی کوسترمك
ایچون اخطار ایده‌یم که وقتیله بزم قولا-
قلرمز دخی بو «اوروپانك شمدیکی
افکار عمومیه‌سی دائره‌سنده دائر» اولان
سیاسیات ایله تسمیم ایدلمش ایدی.
هرشیئك نافع ومضر جهتلری بولنوب بونك

جهات مضرەسی بزه قطعـا اخطار بیله
ایدلمکسزین یالکز بعض کمسەلرجەموهوم
اولان جهات نافعەسی هزاران مبالغـات
ایله کوزلرمز اوکنـه قونلدیغنـندن
کمالات عثمانیەمز بوکا وابسـتەدر ظنیـله
بزدخی اغفال ایدلمش ایدك . قولاقلرمزدن
بینمزدن اوزهرك تأثیراتنی ازاله ایچون
بر چوق باد زهرلره مراجعت ایلدك .
نوبابدەکی تتبعاتمز حمداً ثم شکرا بزی سمت
سلامته ایصال ایلمشدر . بو اصلاح فکر
وحالدەکی اصابتمز دخی اوسیاسیات حاضره
حقنـدەکی انتقـادات اخیره ایله تحقق
ایلمکدەدر . سیاسیاتدەکی شو مسلکمزی
بکنمیانلر ادبیـاتدەکی مسلك معلومزی
بکنمیانلر قدر سربستدرلر .

ادبیاتمزك اوروپانك شمدیکی افکار عمومیه‌سی دائره‌سنده دائر اولمسی لازم کله‌جکی حقنده‌کی مطالعهٔ علیه‌لرینی قبول ایدرم . زیرا اوروپانك شمدیکی افکار عمومیه‌سی پارلمانتاریزم آنارشیزم کبی سیاسیات مهلکه‌دن بیزار اولمغه باشلادیغی مثللو آته‌ئیزم ماتریالیزم نتایجنك مستجلبی بولنان ادبیات معهوده‌دن درجهٔ بیزاریسنی چوقدن کوسترمکده‌در. فروع عدیده‌سیله برابرده قادانتیزم فرانسه‌دن بشقه هیچ بر یرده نه قبول ونه‌ده تقلید ایدلمامشدر. فرانسزجه‌لرندن مطالعه‌سی بیله تجویز اولنمامشدر . کچن سنه فیغارو وتان وده‌با غزته‌لری آره‌سنده « بزه بر معبود لازمدر » سرنامهٔ عمومیسی التنده جریان ایدن مباحثات شدیده ومدیده

عجبا منظور دولتلری اولمشمی ایدی ؟
کریمهٔ معنویهم فاضلهٔ شهیره فاطمه علیه
خانم افندی حضرتلرینك بحق جالب
نظر اهمیتی اوله‌رق مباحثه‌مز کوره‌یه‌دائر
اولان مقالاتك اك مهم پارچه‌لرندن اقتبا ـ
سات ایله بو بابده غایت کوزل بر اثر
تهیئه‌سنه باشلامشلر ایدی . حیفا که عائلهٔ
علیالرینك یکدیکرینی تعقیب ایدن صدماتیله
سائر بعض مشاغل مهمهٔ بیتیه‌لری بو اثر
عظیمی تأخیره سبب اولمشدر . انشاءالله
ختامنه موفق اولورلرده قارئین عثمانیه‌مز
کورورلرکه فرانسه‌ده فضائل اخلاقیه اصحابی
اولان بیوك آدملر ادبیات معهودهٔ جدیده‌نك
ترویج و توسیعنه چالشدقلری سیئاتدن نه‌قدر
بیزاردرلر . نتیجه‌سی اربابنك پریشانلق

ایچنده سورونمسنه ویاخود انتحار یولندن دیار عدمه کیتمسنه منجر اولان اخلاقسزلق دینسزلك جانلرینه کار ایدوب ده « بوبویله اولمز . بزه مستعاذ اوله جق رب العالمیندن بشـقه برشی اوله مز . آنی بوله لم . اکا صغینه لم » دیه نه آجی آجی فریادلر ایلدکلری کوریلورده عبرت صحیحه آلنور .

اوروپادن شـمندوفرلری آلمغه بدل اسکی دیلیژانسلری تأسیس تشبیهی منا ـ ظرمزلردن بریسنك شوزمانده قلاسیق اثر یازمق انافس آثار یتشدیره جکز دیه آنتیقه لر یاپمغه چالشمق قبیلندن اوله جغی حقنـده کی تشبیهی قدر لطیف دوشوب دوشمدیکنی انصاف دولتلرینك موازنه سنه حواله ایدرم . ترجمان حقیقت مطبعه سندن تقدیم اولنان

مقالاتك تماماً مطالعه‌سی درجه‌سنده بر
اثر تحمل کوسترلمش اولسه‌ایدی کوریلور
ایدی‌که بو مسئله امور نافعه مسئله‌سی دکلدر.
قوللری اوروپانك ترقیات مادیه‌سندن
ایده‌جکمز استفاده‌لر ایله معنویاتنه قارشو
بزه لازم کلن فکری «اوروپاده بر جولان»
نام اثر کمترانه‌مده تعیین ایلمش ایدم . بز
شمدی حسن مطلق ومجردو حسن متعلق
ومقید نقاطنه قدر توسیع بحث ایده‌رك
حسندن طولایی شایستهٔ تعشق وتمشق
اولان آثاردن بحث ایدییورز . جدیات
اوزرنده براز تأمل بیورلمق درجه‌سنده
لطائف پردازلقدن آیرلمق ذات دولتلری
ایچون قابل اوله‌بیلسه پك جزؤی بر تأمل
ایله کوریلور اکلاشیلور ایدی‌که اوروپا

شمندوفرلری ایجاد ایله دیلیژانسلری
ترك ایتمك طور وصورتنی صنایع
نفیسه‌ده دخی کوسترمامشدر . ایشلك
بوجهتنده غایت مشکل پسند بولنیور.
اوچ درت یوز سنه‌لك قلاسیقلری
تعظیماً قبول ومحافظه‌ده اتفاق آرا کو -
رلدکدن ماعدا هنده چینه ترکستانه وارنجه‌یه
قدر ممالك بعیده‌نك اوچ درت بیك سنه‌لك
قلاسیقلرینی‌ده آرایور. بونلره برسعیدبك
افندی حضرتلری چیقوب‌ده :

— سزك بو حرکتکز هودچه‌لری
محفه‌لری قاکلیلری وه‌لوسیپدلره اوتومو -
بیللره ترجیح ایتمکزه بکزر .

دیمیور . بس بللی اورو پاده ذات
دولتلری درجه‌سنده ظرفای لطائف

پردازان بولنمدیغی ایچون بویله بر اعتراض
ایدلمیورده قوللری کبی کهنه پسندان ارباب
بلاهت بولنـدیغی ایچون مثلا آثور کونه‌-
یفورملرندن برقاچ اشارتی حاوی بر طوغله
پارچه‌سی کشف واشارات منقوشه‌سی حل
اولنمق درجه‌سـنده‌کی موفقیات اوزرینـه
غزته‌لری ره‌وولری کتابلری صحـایفنده
بو کشفلر اربابنی آلقیشلایه‌رق آثار عظیمهٔ بشا-
شت و محظوظیت کوستریورلر. هله نصایح
دولتلری عثمانلیلر نزدنده قرین قبـول
اوله‌جق اولور ایسه اوروپانك موزه‌لرینی
کتبخانه‌لرینی وسائر علی العموم نوع بشرك
نفائسـدن معدود اولان آثار قدیمه‌سنی
حفظه مخصوص اولان مؤسساتی تزییف
تحقیر واستهزا ایچون کیم بیلور نه ظریفانه

نه قدر لطائف پردازانه مقاله‌لرله صحایف مطبوعاتمز تزیین اولنور ایدی .

شو شمندوفر ودیلیژانس مثاللری اوزرینه امور نافعه نقطهٔ نظرندن تأملاته کیریشن برحمیتلی عثمانلی :

— اوت ! اوت ! کاشکی دها تا وقت و زماننده طرق مواردا تمزی اویولده تنظیمه باشلامش اولسه ایدك ! زیرا دوه واوکوز عربه‌لریله ایدیلن نقلیا- تمزی دفعهٔ شمندوفره تحویل ایتمك ایستدیکمز زمان بر بروسه خطی یاپمغه قیام ایلدکده بجره‌مدك ! کندیمز یاپه‌مد- مدیغمز کبی یاپدیرمغه کیرشدیکمز روم ایلی تیمور یوللرینی‌ده کندی پاره‌مز ایله یاپدیردیغمز حالده بر یهودی‌یه مال اولدیلر !

برکت ویرسون که بو عبرت آمیز تجربه‌لر عصر جلیل جناب عبدالحمید خان غازیده او حلال المشکلات اولان ذات همایونك نظر حکمتلرینه مظهریت شرفنه نائل اولدیلر ده مقاولات انشائیه‌مز یولنه کیردی. انشاالله تعالی سایهٔ شاهانه‌لرنده کندیمز دخی شمندوفرلر یاپمغه مقتدر اوله‌جق درجهٔ ترقی‌یه آز زمانده نائل اولورز.

دیسه عجبا بو آدمی ملاحظه‌سنك هانکی جهتندن یاقه‌لایوب براعلی تزییف ایده بیلور ایدك؟ بو آدم ملاحظات واقعه‌سنك عین حقیقت اولدیغنی بزه اثبات ایچون شونی ده علاوه ایدرایدی که:

— شمندوفر جیلکده کی عجمیلکمز واپور جیلقده کورولمدی. زیرا اومرتبه‌یه

بزدخی قالیونجیلق چکدیر بجیلمکدن واصل
اولمش ایدك . اوروپاده واپورلر ایجـادینی
متعاقب حاضر یاپلمشلر ینی الوب پك اعلی
قوللانه بیلدیکمز کبی یکیدن و رأسـا بز
دخی یاپدق . هله عصر مسـعود جنـاب
پادشاهیده واپور ایله تجارت بحریه‌مز دخی
ترقی‌یه باشـلایوب ادارهٔ مخصـوصه‌دن
ماعـدا صرف تجـار مالی اوله‌رق دخی
بوقدر سفاین تجاریه‌مز ایشله‌مکده‌درلر .

فقط موازنه‌یی بوصورتده یوروته‌رك
« ادبیات غربیه‌دن ایده‌جکمز استفاده‌لری
اسکی اوروپا ادبیاتندن بدأ اولنمق شرطنه
تعلیق ایتمك » املنی بو قوللرینه اسـناد
بیورملری بر وجهله اکلاشـیله‌بیله‌جك
معمالردن دکلدر . بو « بدأ » بو « شرط »

بو « تعليق » قوللرينك خيال و خاطرندن
بيله كچمامشدر . يازديغم شيلرده بوكا دائر
كوريلن كلمه‌لرك ارائه‌سنی رجا ايدرم . جناب
شهاب الدين بك برادرمز مسئله‌نك بو جهتنده
دخی ذات عالئ استاديلرينه پك چوق
تفوق ايلمشدر . بويله بر فكر واملی
عاجزلرينه اسناد ايتميوب مقصدی
بويله ا كلايانلره قارشو جواب اوله -
بيله‌جك بر قاچ سوز سويله‌مشدر ده
طرف عاجزانه‌مزدن دخی بزده افراطدن
تفريطه تفريطدن افراطه آتلامق شائبه‌سی
بولنمديغی حتی « له‌دوزقستره‌ميته » تعبيرينی
اخطار ايله ايضاح اولنمشدر . بز اوروپا ادبيا-
تندن اقتباسه بو كون يكيدنمی باشلايه‌جغز؟
بز كه يكرمی اوتوز سنه‌دنبری موفق

اولدیغمز ترقیات لسانیه وادبیه‌یی اوروپایی
تقلید ایله پیدا ایده بیلدیکمزی تحدیث
نعمت قبیلندن اوله‌رق مقالاتمزده اوزون
اوزادی‌یه بحث ایتمش ایدك. اکریکیدن
باشلایه‌جق اولور ایسه‌ك اوزمان تمام‌شمند
وفرجیلکده بوقدر تجربه‌پیدا ایلدکدن صکره
دیلیژانسجیلغه عودتی رأی ایتمك قبیلندن
بر تحفلق کوسترمش اولورز . بز قلاسیقلر-
دن استفاده ایچون توصیه‌مزی دخی «والافلا»
قیدیله تقیید ایده‌رك یوروتمدك و اویله
یوروتمیورز . میدان استفاده‌مزی توسیع
ایده‌لم دیه یوروتیورز . اون بش یکرمی
مقالاتده مندرج اولان مقاصدی بوراده
تکرار ایده‌جك دکلز آ ؟ لطفاً آنلر
مطالعه بیورلملی‌ده حقیقةً بر صورت

مدققانه واستادانه‌ده سویلیه‌جك سوزوار ایسه آنلر ایراد بیورلملی . والا مسئله‌یه واقف اولانلر :

— سعید بك افندی حضرتلری احمد مدحته اعتراض ایچون سویلیه‌جك بشقه‌شی بوله‌مامشلرده اکا کندیلکلرندن فکرلر ادعالر اسناد ایده‌رك او اسنادلری رد ایله اوغراشیوزلر .

دیرلرکه بوده حق دولتلرنده ایی برشی اولمز .

آثار منظومه‌نك ترجمهٔ نظمیه‌سنده‌کی مشکلاتی چند صحیفه یوقاروده سویلدکدن صکره بردها تکرار ایچون اوچ صحیفه تفصیلات یازه‌رق لافونته‌نك بیتنی میرزا حبیب وناجم افندی مرحوملرك نه‌یولده

ترجمه ایتدكلرینی حكایه‌یه كیریشمه‌لری
تذكرهٔ دولتلری دائره‌سنده بیله بر تكرر
بیهوده اولدقدن فضله حسین دانش افندی
حضرتلریله دیكر برایكی ذاتك بو مسئله‌نك
حلنده كوستردكلری بهره و بضاعه‌دن
پك اشاغی قالندیغنی ده اورته‌یه قویمقده‌در كه
قوللری كبی بر ربع عصرلق دوستلرینی
بو حاللرك حقیقةً دلخون ایده‌جكی تسلیم
بیورلملیدر .

نصل دلخون ایتمزكه حالا ذات
عالیلری دخی « قیلاسیقلر ترجمه‌سی »
دینلدیكی زمان مقصد لافونته‌نك بربیتنی
میرزا حبیب مرحومك ترجمه‌سی كبی بالجمله
قلاسیق آثاری ترجمه ایتمك دعواسنده‌یز
ظننده بولنیورلر . بوندن مقدم كلستانك

هیچ اولمز ایسه بر آلمان طرفندن ترجمه
اولندیغی بیان بیوریلیور ایدی . اکر
بو آلمانك ترجمه‌سی منظور دولتلری اولمش
ایسه اکلاشلمش اولق لازم کلور که
کلستان سعدی‌یی او آلمانك ترجمه‌سی توهم
بیورلدیغی صورتده دکلدر .

وقتیله عثمانلی ارباب قلمندن بریسی کیم
بیلور قاچ ییل ایکنه ایله قویی قازارجه ـ
جه‌سنه چالیشه‌رق کلستانی بو یله عیناً
عثمانلیجه ترجمه ایتمش ده وفاتندن برچوق
سنه‌لر صکره برصاحب خیر دخی او ترجمهٔ
عینیه‌یی باصدیرمش ایدی . فقط کلستانك
متن فارسیسی بزده هنوز صنعت طباعتك
ایجاد اولنمدیغی زمانلر ال یازیسیله بیکلرجه
نسخه استنساح ایدلدیکی وصنعت طباعتك

ایجادندن صکره دخی دفعاتله طبع اولندیغی حالده بو بیچاره عثمانلینك ترجمهٔ عینیه‌سی صنعت طبعك ایجادندن اول کیمسه طرفندن استنساخ اولنمدیغی کبی ایجادندن صکره دخی طبع اولنمامشدر . آنی شو منسیتدن قورتارمق ایچون اختیار مصرفله بر صاحب خیر طبع ایتدیردکدن صکره دخی کیمسه اشتراسنه رغبت ایتمدیکندن رفقای عاجزانه‌مدن بریسنك خانه‌سنك طوان آره‌سنده پاکت پاکت ییللرجه محفوظ و محبوس قالمشدر.

اوذات دخی اثرك انتشارینه خدمتدن زیاده طوان آره‌سنك تخلیه‌سنه خدمت ایچون شوکا بوکا مجاناً توزیع ایلدیکی صره‌ده ایکی نسخه‌سنی دخی بو عاجزه

اهدا ایتمشدر . بو حکایه‌یی بر لطیفهٔ ظرافت
پردازی صورتنده تلقی بیورمامالری رجا
اولنـور . حرف بحرف طوغریدر .
شمدی دوشونه‌لم که بو ترجمه نیچون مقبول
اوله‌مامش ؟ هیـچ شبهه ایتمیکز که « عینیه »
اولمسنه چالیشلدیغی ایچون ! مترجمك ارائه‌
سیله بونی ایلك کورنلر « بو برا‌ثر جنتدر »
دیوب یوزلرینی چویری ویرمش اولدقلری
شو آنده خیالمزاوکنده متجلی اولمقده‌در .
عموم نوع بشرك انافس آثارندن اولان
قلاسیقلرك بویله عیناً ترجمه‌سی کبی بر فعل
مجنونانه‌یی خلقه تکلیفه قالقیشـان آدم
آنلرك عمومنده فرض ایلدیکی دیوانه‌لکك
مجموعنه وحتی دهـا زیاده‌سـنه کندیسی
دوچار اولمش بولنمیلدر . بو عبد عاجزلری ایسه

حمد أثم شکر اعقلنك تماميتنی محافظه ایتمکده در
ترقیاتك هر جهتجه آورو پایه امتثال
ایلدیکمز حالده بوجهتجه دخی امتثال ممکن
اولدیغنی هیچ اولمزایسه ذات استادیلرینك
دوشونمش اولملرینی کوکلم پك آرزوایدر
ایدی. کوکلمك بوالدانیشنه حقیقة تأسفلر
ایدرم . عثمانلی لسانه نسبتله طارلغی
ماقس موللر کبی ایکی یوز لسانی مقایسه
ایلمش بولنان آدملر طرفندن حکم ایدیلن
انکلیز وفرانسز و آلمان لسانلری مصر
وسوریه ومهزاپوتامیا وفرس وهند وترك
قدیم لسانلرینك آثارینی ترجمه‌یه نه
صورت وکیفیت ایله کفایت ایده‌بیلمکده
اولدیغنی تحری و تحقیق امکانی دخی
چکنه‌یه‌رك بویله برحکم ویرمکی معارف

بشریه‌دن بضاعه‌لری ذات والالری درجه‌
سنده اوله‌میه‌جغنی ظن ایلدیکمز بعض
کنجلرمز ایچون بیله استبعاد واستغراب
ایلمش اولدیغمز حالده ذات عالیلرینی‌ده
انلر درجه‌سنده وکمال محجوبیتله عرض
ایدرم‌که حتی انلرك‌مادوننده کورر ایسه‌م
حیرت فوق‌العاده‌می، بروجهله منع‌ایده‌مم.
فقط قوللکز ینه مأیوس اولمم . بوجهتلر
ایچون دخی بك چوق‌دوشونمش‌وچاره‌لر
تحری ایتمشمدر . اما بو نقطه‌لری
توسیع ایده‌جك صره هنوز کلمدیکنی
مقالات عاجزانه‌مده بیان ایلمش ایدم .
انشاالله صره‌سی کلورده شرح ایدر ایسه‌م
اومارم‌که ذات دولتلرینه دخی اطمئنان
واستراحت کلور .

مغفور ومعظم‌له ناجی مسئله‌سنه تحویل
کلامه کریزکاه اولمق ایچون «اساس مبحثه
یعنی یار مقبول کفتار عالیلریله ایدیلن
حسبحال اوزرینه نشر بیوریلان مقاله‌یه
عودتله» جمله‌سی قوللرنده بر انتباهی موجب
اولمشدر. عاجزلری تذکرهٔ دولتلرینك
بورایه قدر ثلثانی تشکیل ایدن محتویاتندن
ظن ایلمش ایدم که مقصد عالیلری اساساً
قارئین عثمانیه‌نك نفعنه خدمتدن یعنی
قلاسیق وترجمه ولسان مباحثنه دائر
شاکردانکزه درس اولمق درجه‌لرنده
مهم مطالعات استادانه ایرادندن عبارتدر.
بونی بویله ظن ایلدیکم ایچون مقابلات
لازمه‌یی دخی اکا متناسب براهمیتله تهیئه
وترتیبه لزوم کورمش ایدم. «اساس مبحث»

قاین آنا کلین غوغالری آرامقدن عبارت
اوله‌جغنی بیلســه ایدم احتمال‌که تذکرهٔ
دولتلرینی جوابدن مستغنی کورملك درجه‌.
لرینه قدرده وارر ایدم . فقط اساس
مسئله بو تحری اولدیغنی کوردیکم حالده
دخی بودرجه‌یه وارمغه لزوم کورمدم .
سببی‌ده ینه‌ذات والالرینه برحسن خدمتده
بولنمش اولمق غیرت عبیدانه‌سیدر . زیرا
اویار پسندیده افکارم ایله ناجی حقنده‌کی
حسبحالمی مطالعه ایدنجه « بعض خاطرات
رقت انکیز ایله دلخون اولدیغمی کتم
ایده‌مم » بیورلمشــدر . افندمزك نه قدر
رقیق القلب حسن الخلق عادتا ملك طینت
برذات بی همتا اولدقلری وبوعالمده هیچ
برکیمسه‌نك فنالغنی دوشونمیوب هرکس

ایچون هپ ایپلکلر دوشوندیکنی ولسا-
نلرندن قلملرندن کوکل اینجیته جك حرف
واحد صادراولمیوب همیشه فکرواندیشه-
لرینك ترجمانی اولان زبان وخامه‌لرندن
تمنیٔ خیر خلایق صورتندن بشقه کلمه
صادر اولمامق اساس شان مکارم نشان
سعادتلری اولدیغنی جمله‌دن زیاده قولکز
تقدیر ایتمش اولمق ادعاسنده بولندیغمدن
بویله برقرنجه‌یی بیله اینجتمکدن دلخون اولمق
درجه‌سنده شفیق و رحیم اولان ذات دولتلر
ندن اضطراب دلخونی‌یی ازاله‌یه مداراولمق
ایچون بعض ایضاحات اعطاسنه لزوم کوردم.
« فلان یرده نصلسکز ؟ » سؤالنه
« ایچ کوکیسندن حاللیجه » جوابنك
اعطاسی فی‌الواقع الك لطیف مثللرمزدندر.

فقط ناجینك ترجمان حقیقت مطبعه‌سنده
ایچ کوکیسندن حالیجه بیله اولمدیغی
طوغری بولنمدیغندن بونی «چوق تأسفه
شایان احوالدن» عد ایله متأثر اولملری
حقیقةً بیهوده در. بو بابده‌کی حقیقتی
بنده‌لرینك تکرار اثباتنه نه‌حاجت؟ چند
سطر اشاغیده «دائما اشعار کزیده ایله ترجمان
حقیقت غزته‌سنك قسم ادبیسنی کرچکدن
استفادکاه ادبا حالنه کتورمش اولان مرحوم
مشار الیه» اولدیغنی ینه ذات دولتلری
یازیورلر. بورادده بر نقصان بولنوب واقعا
نزد دولتلرنده بك کوچك بك اهمیتسز کوریله
بیلورایسه‌ده اکمالی ینه لازمدر. اوایسه
« دائما اشعار کزیده ایله » دن صکره
« وباخصوص انتقادات استادانه ایله »

جمله‌سندن عبارتدر . ناجی‌یی یالکز
اشعار کزیده‌سیله طانیمق اوداهی‌یی هیچ
ده‌طانیمامش اولمق دیمکدر . اوت ! ناجی
واقعا بر بیوك شاعر ایدی . فقط اندن اول
کلنلر میاننده شاعرلکده کندیسندن بیوکی
اولدیغنی کندیسی هیچ بر وقت دعوی
ایتمامش اولدیغی کبی هله کندیسندن صکره
کله‌جك اولانلر میاننده کندیسندن دها
بیوکی کلمیه‌جکنی وحتی الآن کلمامش اولدیغنی
دعوی دخی ممکن اوله‌مز . ناجی مزیت
شاعرانه‌سندن زیاده قدرت انتقادیه‌سیله
ناجی ایدی . ناجیدن اول هان ده هیچ بر منتقد
کلمامشدر دینله بیلور . بو صفتی اغتصاب
ایدن بر قاچ کشی ویاخود بو صفت
کندیلرینه بادهوا اوله‌رق اهدا و بخش

ایدیلن برقاچ شخص اولسه اولسه مباحث
و مناظراته اصل ذاتیاتدن نمکریز لذت
ولطافت اولان ارباب مشاتمه‌دن عد اولنه
بیلوب انتقادندن بر تدرس بر تعلم درجه ـ
سنده استفاده اولنان ایلك منتقدمز ناجیدر.
هزاران تأسفه شایاندرکه ناجی دخی نه قدر
اولسه اوکهنه مکتب نمکریزاندن یتشمش
بولنمق حسبیله انتقادات واقعه‌سنی مشاتمات
شخصیه دن مصون طوته مامشدر .
قوللقسیونلر میدانده یا ؟ الحالة هذه
« استاد محترممز نور چشم افتخارمز» دیه
تبجیل ایتدیکمز و خدمت عظیمه‌لرندن
ناشی الی نهایه بویله تبجیل ایده‌کیده‌جکمز
بعض ذوات حقنده ناجینك قلمندن
صادر اولان کلمه‌لر اصل حقیقت اندیشان

وقدرشناسان نزدنده « کاشکی هیچ ده صادر اولمامش اولسه‌لر ایدی » تمنیاتنه مجبوریت حاصل ایده‌جك شیلردر. بوقوللری اوزمانلرده انتقادات ناجیه‌نك بوقسم نمکریزیسنه معترض ایدم. حتی کندیسی « البادی اظلم » حکمندن استفاده‌ده محق اولوب بومشاتماته کندیسی باشلامدیغنی وکندی یاپدیغی شی مقابله بالمثلدن عبارت بولندیغنی درمیان ایلدیکی حالده‌ده معترض ایدم. زیرا قوللرنجه ناموسلی برآدمه برتربیه‌سز وادبسز شتم ایده‌جك اولورایسه اوناموسلی آدم اوشاتمه مقابله بالمثل دخی ایتاملیدر. قویاً وقطعیاً امید ایلرم که بوبابده فکر ونظر دولتلری دخی بویله‌در. برکیمسه‌یه تعرض شویله طورسون متعرض علیه

اولدیغی حالده بیله فضیلت و بضاعه‌سی اولان
آدم اثبات اهلیت ایچون موضوع مسئله‌نك
خارجنه چیقه‌رق او مثللو مقابله‌لردن استفاده
آره‌مق مجبوریتنده بولنمدیغنه قائلیت
دولتلری واردر. بحثده مشاتمه آندن
بشقه سرمایهٔ عرفانی اولمیانلرك خرجیدر.
الحاصل اوزمان قولکز بومشاتمه‌لره
معترض اولدیغم کبی جهت و صورت اعتراضمی
یازمقدن دخی چکنمامش ایدم. هرکس
امضاسی التنده یازدیغندن بوکون دخی
قوللقسیونلره مراجعت ایدیله‌جك اولور
ایسه بو حقایق میدانه چیقار. باخصوص
محققاتدن بریسی دخی بونجه مناظرات
قلمیه‌یه کیرشمش اولدیغم حالده مناظرلر-
مدن هیچ بریسیله آره‌مزده‌کی مناسبت

اخوتكارينك جداً مختل اولمامش بولنمسی
مسئله‌سیدر . حتی استاد محترممز نورچشم
افتخارمز اولان ذاتك كنديسنی اشهاد
ايدرم كه بومناظرات امرنده شخصيات
جويانه رذالتلردن طولايی قلب عاليلر-
ينی هيچ بروقت منكسر ايتمامشمدر .
ايشته ناجی ايله آره مزده كی اختلاف
نظرك برنقطه‌سی بوايدی . نظرلرمز مختلف
اولديغی حالده‌ده ترجمان حقيقتده ايسته‌ديكی
كبی ميدان مناظره‌ده خامه‌ران اولان
برناجی اوراده ايچ كوكيسندن حاليجه-
ميدر يوقسه اصل صاحب خانه‌دن دها
زياده حكمفرماميدر ملاحظهٔ دولتلرينه
محتاج قالور .

« خصوصيات احوال عليه‌لرينه » واقف

اولدیغم وصفوت قلبلرینی علو خلقلرینی
صفت ممتازهٔ وفا کاریلرینی هرزمان تسلیمه
مجبور بولندیغم شیخ وصفی افندی حضر-
تلری ناچیزك کوردیکی تحقیراتی اعلاناً :

فیلسوفان زمانك مقصدی بیلمم نه‌در
شاعری تحقیر ایله ذوق می انکاردن

ذیه فریاد وفغان ایلمش اولملری حقنده‌کی
روایت دلخونیلری هیچ شبهه ایده‌مم که
ینه قلم دولتلری ضبط اولنه‌مدیغی برآنده
یازلمش شیلردندر . زیرا حقیقت حالدن
پك بعیددر . ظن عاجزانه‌مه قالور ایسه
بو بیت بلیغك اصل مفهومی بحق تبلغ
بیورلمامش اولملیدر . بیت مذکورده
شاعرك تحقیری ذوق می انکاردن عبارت
اولدیغی صراحةً کوسترلمش اولوب تحقیرك

بوصورتی دخی برشاعره تخصیص ایدلمامشدر. می ومحبوب بزده اساس شاعریت دیمك اولوب انلری تحقیر شاعرك شاعریتنی تحقیر ایلمك اوله‌جغنی تفهیم ایدلمشدر.
بو بابده دخی برازایضاحات عرض ایده‌یم ده بومسئله حقنـده ده عدالت دولتلری لازم کلن حکمی بیله‌رك ویرسونلر .

اوت ! ناجی ایله آره‌مزده کی مخالفت نقطه‌سنك ایکنجیسنی دخی اشعار شرقیه‌مزك اشبو می ومحبوب اساسی اوزرینه مبتنی بولنمسی قضیه‌سی تشکیل ایتمشـدر .
ناجینك می ومحبـوب طرفدارلغی حقیقةً بونلره مادةً پرستشدن نشأت ایتمیوب صرف شعروادب نقطهٔ نظری اوزرینه مؤسس بولندیغنی ذات دولتلری بیله‌مسه‌لر دخی داهیٔ

مشار الیهك خصوصیات احوالنه واقف اولانلرك اعلی بیلورلر. مرحوم عفیف آدم ایدی. آنك محبوبی ده محبوبه‌سی ده «ایده‌ئال» ایدی. مسکراته ابتلاسی واراِیدی. فقط «ذوق می» ابتلاسی دکل. بو کندیسنده بر خسته‌لك ایدی. زیرا بر کوزل جلد تشکیل ایلیان مخابراتمزك صوکنده بر مکتوب مفصلده بو «ذوق می» دیدکاری شیئه یعنی سرخوشلغه ناجینك اوقودیغی لعنت درجه‌سنده کی لعنتی هیچ بر می آشام دکل آ هیچ بر زهد وتقوی صاحبی بیله اوقومامشدر. فقط ناجی هنوز:

— می و محبوب اشعار وادبیات شرقیه‌نك ایکی رکنی اولدقلرندن بونلری هدم ایتمك ادبیات شرقیه‌یی یيقمق دیمکدر.

فکرنده بولنیور ایدی‌ده قولکز عکسنی التزام ایدییور ایدم. ناظمی کیم اولدیغنی بیله‌مدیکم :

میخانه طربگاه‌می آشام جهاندر
پیمانه صفا بخش دل پیر وجواندر
ویرمز فلکه کوشهٔ میخانه‌یی رندان
زیراکه او غم دفعنه براوزکه‌مکاندر
ترك ایتمه‌صاقین میکده‌یی هر سوزه‌باقمه
بیکانه‌لره آنده‌کی اسرار نهاندر
ایچ باده کوزل سوقونه‌دیرلرسه‌دیسونلر
میخانه‌ده‌یات اوده نه یيرلرسه‌ییسونلر

کفته‌سنه بستکار صاحب هنر حاجی عارف بك مرحوم طرفندن مقام محیردن یاپیلان بستهٔ رعنا ایله بونی یالکز اهالیٔ میخانه‌نك دکل ! فقط سکز اون یاشنه

قدر چوجقلرك دخی سمع اهتمامنه ایصال
ایدییور کوردکجه مسلمانلغك عثمانلیلغـك
امید استقبالی اولان اوکنج ذهنلرك
نصل بر مفتونیتـه اعداد ایدلدکلرینی
دوشونه‌رك ایچم ایچمـه صیغمیور ایدی.
آنلرك بزه شعردر ادبدر دیه بوتکلیفی
ایتملری اوزرینه بن‌ده بونلرك شعروادب
دکل عادتا ادبسزلك اوله‌جغنی ادعا ایلیور
ایدم . بونلریالکز رندانه سوزلراولوب‌ده
اکرتاثیرات مادیه‌سی کورلمسـه و مضرات
فعلیه‌سی چکلمسه بیله ادب عداولنه‌میه ـ
جقلری درکار ایکن اطـوار واحـوالی
خلقه نمونه نمای امتثال اوله‌جق ادباوشعرا
مزی‌ده اقشامجیلق غیرتیـله میخانه‌لرده
بولمق معتاد ایدی. کندیمی بونلردن استثنا

غیرتنده‌یم ظنیله تعجب بیورمیکز افندم.
بنده او مداوملرك بریسی ایدم . فقط
البته نظر اهمیت استادیلرینی جلبه شایاندرکه
۱۲۸۹ تاریخنده یازدیغم طغارجقده
« سرخوشلق » نشئه‌سنی ینه بو کونکی
فکر تلعین ایله یازمشمدر. بو سفاهتك مادی
معنوی مضرت ومهلکه‌سنی دها اوزمان
بو یله‌جه کورمش اولدیغم حالده بنم دخی
کندیمی بو زمره‌دن یدی سکز سنه اولنه
قدر قورتاره‌مامش اولمقلغم مجرد عمومی
اولان کورنك حکمنه و بو شرقی کبی بیك
آثار ادبیهٔ رندانه‌نك و یردیکی درس
عمومی‌یه توفیق معامله غیرت جاهلانه‌سندن
بشقه نه‌دن اوله بیلور ؟ مجرداً القول سمیله
مسموماً وفاتلرینه حالا داغدار تأسف

اولدیغمز بونجـه خدمتکاران معـارف
عثمانیه یه بوقوللری دخی التحـاقه تقرب
ایتمش ایدم . دوچار اولدیغم مرض مهلکه
« نوراستەنی سەفالیق » دیدیلر. چـوق
چالشمقدن باشم یورلمش ایمش.نه کزر ؟
عادتا « آلقـولیق » اولمشم . اومرداری
ترك ایتمکی متعاقب صحتمی اعاده ایلدم .
ایشته حمد اولسون حالاده چالیشـیورم.
بونجه مضرات مادیه ومعنویه‌سی اوزرینه
بوادبیاته اعلان حرب ایتمك چوقدن بری
فرض حکمنه کیرمشـدر . مع هذاهر کس
کنـدی فکرنده سربسـت اولوب میدان
مناظره هر کسه آچیق اولدیغندن انلرده
یاز یـورلر ایدی بن ده یاز یـور ایدم .
ترجمان حقیقتك مسلك قدیمی معلوم آ ؟

بربرینك علیهنده‌کی مقاله‌لر دخی اوراده
یربولورلر . ایمدی بومی ومحبوب مسئله‌سی
حقنده دخی ناجی ترجمان حقیقتده قوللریله
معارضه‌ده هیچ برقید ایله مقید بولنمدیغی
بووجهله ثابت اولور ایسه اوراده ایچ
کوکیسندن حالیجه بیله اولمدیغی حقنده‌کی
حکم دولتلری نصل برحکمده قالور ؟

اوزمان ایچون مستقبل اولان وشمدی
« زمان حال » حکمنی آلان زمان کوستردی که
بومنازعه‌ده بن حقلی ایمشم . ناجی حقسز ایمش .
بوزمانه ناجی دخی یتشدی . ساحهٔ ادبیاتده
شیشه‌نك قیرلدیغی میك دوکولدیکنی
پیرمغانك قاقره‌دیغی مغبچه‌نك بیقلانوب
برتربیه‌لی کیلارجی اولدیغنی وبونلرك
یرلرینه‌یکیلری یتشمدیکنی وبودورك ادوار

ماضیهٔ ادبیه‌دن بریسی حکمنه کیردیکنی کندیسی‌ده کوردی. زیرا اوصورت عتیقهٔ ادبیه‌نك :

قزاوغلان نازی نازك شهلوند آوازی آوازك
نه‌سك سن بنده بیلمم قزمیسك اوغلانمیسك کافر

ترانه‌لریله تلقیدن بشقه بر اثر احتساس کوسترمدیکی کنجلر :

— بز نه قزز نه اوغلانز ! بزار ککز ! مردلك شانندن اولان احتساسات عاشقانه‌مزی بزشو ترانه‌لز ایله اعلان ایلرز.

دیه قلمه صاریله‌رق طبع بلند شاعرانه‌لری آثارینی اورته‌یه قویمغه باشلادیلر. جوان مردان عثمانیان بویله قزلقدن اوغلانلقدن قورتلمغی متعاقب میدان حرب ووغا کبی میدان ادب وحسن

ادانك دخی صاحبقرانانی اولان اوشیر
ژیانلرك « بوسه‌قس » قسمنی تشكیل ایلیان
مخدرات دخی :

— بزده انسانز ! حس شاعریت
قدرت ادبیه بزده‌ده واردر .

دیه شاعرانه ترانه‌ساز اولمقده ارككك
رفیقلرینه هم آهنك اولدیلر . دورسابق
ادبیده اولسه ایدی بوادیبه‌لر نه‌صورتده
تلقی اولنورلر ایدی ؟ بونی جمله‌دن زیاده
ذات عالیه‌لری بیلورلر . زیرا البته خاطر
دولتلرندن چیقمامشدركه برزمان باش
محرری اولدقلری غزته‌خانه دخی معارف
نسوانیه‌یه خدمت ایچون برنسخه تأسیس
ایلمش ایدی‌ده بحث ایدیلن مسئله‌نك
ambiguïté پیدا ایتمسی وایلك قادینك

تستر ایده‌جکی یاپراغی الك اینجه‌لرندن انتخاب
ایلمسی کبی تصویراتده استعمال اولنان
الفاظ مستهجنه‌دن طولایی طرف حکومت
سنیه‌دن درحال تعطیل ایدلمش ایدی .
بو غزته‌لر اربابی نزدنده هپ محفوظدرلر .
بونلرك هیچ بریسی تاریخ ادبیاتمزك نظر
محاکمه‌سندن قورتیله‌میه‌جقلردر. او زمانلر
نه کنج آدملرك نه قادینلرك ادبیات میدانده
شق شفه‌یه ایشته بو حاللردن طولایی
جسارتلری یوق ایکن شمدی جمله‌نك
خدمت لسانیه‌یه دامن درمیان اهتمام اولمسی
هپ اودورك اندفاعی ثمراتندندر. كرك
قادین كرك اركك عثمانلی قلملرندن چیقان
آثار نفیسه منظور دولتلری اولیور یا ؟
نظملرینی دکل آنثرلرینی بیله تنظیر و تقلیددن

اعتراف عجز بيوريله‌جق اولور ايسه بو
نقطه‌ده اولسون بيوك بر اثر انصاف
كوسترلمش اولور. زيرا مضابط هجويه
وصحايف هذليه اوزرنده بر قاچ موزون
ومقفى سوز سويله‌مكه نظم دينيله‌ميه‌جكى
كبى « درك وترك » سجعلريله نمكريزانه
معايب شخصيه تحرياتندن عبارت بولنان
سطرلرده « نثر » تعبيرى حقيقةً استكثار
اولنور . بر ياندن مى ومحبوب دورلرينه
الآن تحسرات دولتلرينى كتم بيوره‌مدقلرى
حالده تذكرهٔ دولتلرينك دها ايلروسنده
كنجلرمزه يارانمق ايچون ايراد بيوردقلرى
سوزلر « ده‌قادانتيزم » مسئله‌سندن طولايى
بر صنف كنجلر ايله آره‌مزك بوزوق اولمسى
ظنيله فرصت جويانه التزام اولنمش

شیلردن اولدیغنی اکلامیه جق قدر صافدرون
کنجلرمز یوقدر. بزم ده قادانتیزم غوغالرمز
تجددات لسانیه وادبیه مقصد مشترکی
اوزرنده وقوعه کلن برمصادمهٔ افکاردرکه
آندن انتشار حقیقت مطلوبدر. تمکریزیٔ
لطافت دکل. اوکنجلره بو میدانلر ایشته
هپ اوناجی وطن فدارانی ایله اولان اختلاف
نظر محارباتندن صکره آچلمشدر. براز
مفتخرانه سویله سه م بیله حقم واردرکه
اومیدانلری ادبیات عتیقه نك دفع استیلاسیله
یکیدن فتح ایچون ایدیلن مجاهداتده الك
ایلروده بولنکی صاللایانلرك بریسی ده بواحمد
مدحت نام نفردر. اوزمان ذات دولتلرینك
کندیلرینه نه کوزل نه محفوظ برموقع
اتخاذ بیورمش اولدقلری ده معلومدر.

شمديكي موقع عاليلرينك هنوزمي
ومحبوب دوريني آرايه‌جق و آزاته‌جق بر
موقع اولمسي دخي ده‌قادانلر ايله آره‌كزده‌كي
مسافه‌يي تعيينه مدار اولور . بوكون ذات
عاليلري ناجي وياخود مكتب محبوب پرستان
ومي‌خوران‌شاكردانندن بريسي چيقوب‌ده

نشئه وذوق مي تحقير ايدن ديوانه‌در
غمدن آزاده همان دنياده‌برميخانه‌در

كبي برشئي اورته‌يه‌قويه‌جق اولسه‌لر كنج
طاقمي بوميخانه قوقولرندن برونلريني
طيقايه‌رق كچرلر . بونلرك شعر و بونلري
سويليانلرك شاعر عد اولندقلري زمان
چوقدن كچمشدر. شعرك وشاعرلكك
بوندن عبارت ظن اولنمسي اربابي ايچون
بيله‌اسلاوقعطا شان عد اولنه‌ميه‌جغني

مولی تقصیراتنی عفو ایلسون بشیرفؤاد
اوقدر پارلاق برصورتده اثبات ایتمشدرکه
اوزماندن بوزمانه قدر اودورلری اوحاللری
قلم سعادتلرندن بشقه تحسرله یاد ایدن برقلم
دها کورلمامشدر . معلوم آ ؟ بشیرفؤادی
« سن شاعردکلسك . سن بو ادبیات مباحثنه
نیچون قارشیورسك ؟ » دیه منع ایتمك
ایستیانلره مقابل بشیر فؤاد برهفته ظرفنده
منالی معناسز بر چوق غزللر نظمیله
و « شاعریت بونلری دیزمك سویلمك
ایسه ایشته بن ده سویلدم . هایدی سهولرینی
نقصانلرینی بولکز » دیه مقابله ایتمش واو
شاعریتك نه اولدیغی بوصورتله تحقق
ایلمشدر .

ایمدی ناجی ایله اولان مخالفت فکر

ونظر اثناسنده ناجینك ترجمان حقیقت
غزته‌خانه‌سنده ایچ کوکیسندن بیله حاللیجه
اولماسی محضا اوناقابل ضبط اولدیغی
بلااختیاراعتراف بیوریلان قلم عالیلرینك
وهم وخیالندن عبارت اولوب بالعکس
مختاریت تامه ایله چالشدیغی ذاتاً عامه‌نك
معلومی اولدیغی کبی آثار ایله‌ده ثابتدر. حتی
ناجینك کندی آثاریله‌ده ثابتدر . زیرا
اومنازعاتدن صکره « مسعود خراباتی »
خرقه‌یی باشنه چکوب عازم سمت عدم
اولمش ایدی . آندن صکره یالکز معلم ناجی
میدانده قالمش ایدی . « مرحوم مشار
الیهك اورتکین آثاری مفسد اخلاق
حکمنده » طوتلمق هب او خامهٔ سرکشك وهمی
اولوب طوغریسی محبوب پرستانه می نوشانه

ادبیات عتیقه‌نك مفسد اخلاق اولدیغنی
ناجی دخی کورمش ایدی . اویولده‌کی
آثارمفسده یالکز « ترجمان حقیقت صحا-
یفندن دفع وطرد » ایدلمکله‌قالمیوب ناجینك
طبع شاعرانه‌سندن دخی دفع وطرد ایدلمش
ایدی . « ناجئ سخندان برداماد بدنهاد کبی
مردود بیت قبول » اولمسی حقنده‌اوخامهٔ
عاصینك یازدیغی سوزلر ایسه ذات عالئ
انصاف پروریلرینك دخی موجب نفرتی
اوله‌جغنه اصلا شبهه‌ایده‌میه‌جکم اکاذیب
صریحهٔ دنائتکارانه‌در. او خامهٔ سرکش
بوکلمه‌لری یازمقله صاحبنه اصلاحسن خد-
مت ایتمش اولمیوب بلکه یوزلرجه واقف
حقایق حال اولانلری مستکرهانه برنفرته
دوچار ایتمش اوله‌جغنه اصلا شبهه‌ایده‌مم .

حتی ذات دولتلرینك دخی بو متنفرین ارباب
استکراهدن اولدقلری قوللرنجه محققات
قطعیه دندر. بویله بر معامله یی بشقه قاین
پدر و داماد لره بشقه بابا اوغللره لایق اوله جق
بر معامله اولمق اوزره آرزو ایدنلره ترك
و تبرع ایدرك ناجینك بتون احبابیله بالاشهاد
و کمال تفاخرله اعلان ایلرم که بو زمانلرده دخی
اوداهی کوکلی ایستر ایسه استانبولده کندی
خانه سنده و کوکلی ایستر ایسه بك پکاری
چفتلکنده کندینه مخصوص اوله رق انشا
ایدیلوب کندی طرفندن « ناجی خانه »
تسمیه اولنان کاشانه ده امرار زمان ایلر ایدی.
مخالفت فکریه و نظریه نه بر کیمسه یی بندن
و نه ده بنی بر کیمسه دن مردود ایتمامشدر که
بویله بر مردودیت ناجی ایله آره مزده واقع

اولسون . ایشته شوکونلرده جناب
شهاب الدین بك ایله مخالفت فکریه و نظریه مز
اوزرینه شدیداً مناظره ایدییورز . حال
بوکه بو مناظره ملاقاتمزی ینه مانع اولمیور .
صحایف مطبوعات اوزرنده سویلشه مدکلر-
مزی یازیخانه باشنده شفاهاً سویله شیورز .
قلم دولتلری مناظره نك بو درلوسنه یبانجی
اولدقلری ایچون بلکه بو حاللره احتمال
ویرهمز ایسه معذور کوریلور . فقط
جهانده هر کس سعید بك و هر مناظره دخی
مشاتمهٔ شخصیه دکلدر . بشقه درلوسی ده
واردر .

ترجمان حقیقتدن چیقدقدن صکره
ناجینك باش محرری اولدقلری وقت غزته سنه
مراجعتی بر مراجعت سائلانه یه بکزتمك

ایچون خامهٔ بلاغت رقملری بر خیلی سرکشلك دها ایتمش . « مطبعه‌ده کندیسنه بر اوطه تخصیصیله غزته ایچون بر قسم ادبی آچلمسی » ذات دولتلرنجه دخی « پك زیاده آرزو » ایدلمش . بوکا هیچ شبهه ایده‌مم . احتمال که آره‌مزده کی مناسبتی یالکز قائن پدر و داماد مناسبتیدرده اندن بشقه بر شی دکلدر ظن ایدرك بو قائن پدر ودامادی بربرینه دوشوروب اوته‌دن قهقهه افزای تمسخر اولمق ایچون پك چوق یالوارلمش یاقارلمشدر بیله! فقط بوغیرتلرك جوابنی حضرت داهی ایشته فعلاً اعطا ایلمش . تکلیف عالیلرینی قبول ایتمامش ! اووقور چهره‌سیله اوجواب ردی ویردیکی زمان اولسون بومسئله‌نك برقاین پدر وداماد مسئله‌سی اولمیوب

عثمانليلغه عائد بر مسئلهٔ مهمه وحتی مقدسه
نصل اولوب ده اولديغی اكلاشيله مامش؟
بوندن دها فصيح وبليغ جوابمی ايسته-
نيليور ايدی ؟ يك اعلا ناجی بو تكليفی
رد ايتمش اولديغی حالده وقت مطبعه سنه
نه مقصدله كيتمش؟ هيچ اولمزايسه «قاين
پدری عليهنه بر ورقه درج ايتديرمك
ايچون» ديمه لی. والا دور ابواب شانندن
اولميان ناجينك فی الواقع وقت مطبعه سنه
كيتمش اولمسی بيله مرتبهٔ تحققه ايصال
ايديله ميه رك بو راده دخی بر يلان يازمقدن
قلم عاليلری ضبط اولنه مامش اولور. عجبا
اوزمان ناجينك بويله بر ورقه نشر ايلديكی
اولسون واقعميدر ؟ بو ورقه ده محله نك
قاری قوجه وقاين انا كلين وقاين پدر داماد

غوغالرینی نه‌یولده تصویر ایتمش اوله‌جغی
قضیه‌سی شمدی دخی هر کسی پك کوزل
اکلندیره‌بیلور ایدی. بونلری دخی درمیان
ایتمك خصوصنده‌کی غفلته تأسف ایدنلر
پك چوق بولنمش اوملیدر. اوت ظن
اولنه‌بیله‌جکی وجه ایله ناجینك درونده
بر rancune بولنسه ایدی تکلیفدن اول
بونی کندیسی رجا ایلر ایدی. حال بوکه
تکلیف ایدلدیکی حالده قبول ایتمامش.
الك معنیداری الك مهمی شوکه ناجی ترجمان
حقیقتدن چیقدقدن صکره دوام ایلدیکی
نشریاتده دخی قاین پدری علیهنه حرف
واحد یازمامشدر. یالکز قاین پدرینك
شخصیاتی علیهنه دکل! زیرا شخصیات
امرنجه آره‌مزده ذره قدر مخالفت اولمدیغی

قلم والالرندن بشقه بتون جهان بيلور ؛
حتى مى ومحبوب ومغبچه وپيرمغان مسئله ـ
لرى حقنده دخى اولكى قدر اصرار
ايتمامشدر . بالتدريج اصل مسلك تعليمه
تحويل فكر ايتمشدر . برچوق طرفلردن
تشويق كورديكى حالدده مشوقلره هيچ
بروقتده كوزل چهرهسندن آيرلميان
تبسملريله مقابله ومدافعهيه باشلامشدر .
نهايت ناجينك جرعهلريله كاسه ليسانه قفا
توتسيلهمكه آلشانلردن بر قاچ چوجق
پاپادن بيوك قاتوليك اولمق نوعندن اولهرق
كويا ناجينك انتقامنى بوقوللرندن آلمق
غيرتيله صحايف مطبوعاتى كنديلرينه برر
ميدان رذالت ايدنمشلر ايدى . ناجينك
حالى شويله اولديغنه ناجينك طورى بويله

ایدوکنه احمد مدحتك ناجی‌یی طانیه‌مدیغنه
تقدیر ایده‌مدیکنه دائر ملاحظه‌لر بیاننه
قالقشمشلر ایدی. بونلرك نه نجه نه ناجیجه
هیچ بر اهمیتی اوله‌مز ایدیسه‌ده ایشته ذات
دولتلری کبی بعض خیرخواهان ارباب ناموسی
تغلیط ایتمسی جای ملاحظه اولدیغندن
بو کوه‌زه‌لکلره نهایت ویرلمك لازم کلدی.
اقشامدن مباحثه‌یه باشلامش اولدیغمز
حالده صباح اولوب کونش طوغدیغنی
اکلایه‌مدیغمز کیجه‌لرك یوزلری کچدیکی
و « ناجی » اسمنك تصغیری ایله « جیجیم »
دیه ایتدیکم خطابلرك لذتنه طویه‌مدیغنی
کندیسنك بیك دفعه احبابه اعتراف ایلدیکی
و اکر ناجی بنی بن ناجی‌یی طانیه‌مامش تقدیر
ایده‌مامش ایسه‌ك دنیاده هیچ بر کمسه هیچ بر

کیمسه‌یی طانیوب تقدیر ایده‌مامش اوله‌جغی
حقنده بر تصحیح نامه‌یی ترجمان حقیقته
درج ایتدیکم کون ایدی‌که ناجی برقاچ
احبابیله برابر مطبعه‌یه کله‌رك جمله حضورنده
صارماش طولاش اولوب کوزلرینه
وضع ایتدیکی بوسه‌لریله بو بیاننامه‌یی امضا
ایلمش ایدی . بونی کوردکدن صکره‌دخی
عوعوه‌لریله سوقاقلری طولدیران کوپکلر
سسلرینی کسمکه مجبور اولمشلر ایدی .
آه ناجی ایله بو مصافحه براو کونك مؤثر
ایدی برده قوللرم آره‌سنده جان ویردیکی
کون . سز بونلری بیلمز سکز استاد !
بیلهمزسکز . اکلایه‌مزسکز . بونلری حضرت
شیخ وصفی کبی جداً وفا کار اولان صفوت
پروران احبای صادقه بیلورلر . آنلر اکلارلر .

« بیچاره جریده خانه‌لرده فلان سو-
روندکدن صکره » ها؟ ناجینك سوروندیکنی
ذات دولتلرندن بشقه کورن وقلم سعا-
دتلرندن بشقه یازان وارایسه رضاً لله سویله-
سونده او بیچاره‌یه هپ برلکده آجی‌یه‌لم .
ناجینك مطبعه‌دن مفارقتی ذهناً قرار
ویردیکی تعدیل مسلکنك اقتضاسندن
ایدی . ذات دولتلری بعضاً ضبط خامه‌یه
مقتدر اوله‌مدقلری کبی ناجی دخی بعضاً
عنادینی ینمکه مقتدراوله‌مز ایدی . کندی
کندیسنه تعدیل مسلك ایتمش اولمق ایچون
آیریجه چالشمق ایسته‌دی . دقت بیورلملیدرکه
آنك اجلهٔ آثاری « مجموعهٔ معلم » « اصطلا-
حات ادبیه » « ذات النطاقین » « ارطغرل »
« صائبده سوز » « سانحات العرب » « لغت » کبی

اثرلری اولوب بونلرك كافه‌سنی‌ده ترجمان
حقیقتدن چیقدقدن صکره نشره موفق
اولدی . بونلر « اورنکین آثاری »
دیدیککز مسعود خراباتی امضالی آثاره
بکزه‌مزلر. دکلمی ؟ جریده خانه‌لرده
فلانلرده سورونن بیچارکانك یاپه‌بیله‌-
جکلری آثاره هیچ بکزه‌مزلر . بونلر
صیفیه وشتائیه‌سنده هرکونه اسباب حضور
وسعادتی مکمل اولان وتشوشات ذهنیه‌دن
آزاده اوله‌رق حضور و استراحت مادیه
ومعنویه‌یه مالك بولنان برصاحب عزته لایق
اثرلر اولدیغنی جمله‌دن زیاده ذات عالیلری
تقدیر بیوررلر. ناجی حقنده قلم دولتلرینی
یازمقدن بردرلو منع ایده‌مدكلری شیلر
ایچون بواثرلردن دها بلیغ دها قوی

وقطعی تکذیب بولنه‌مز .

« ذوق می ومحبوب وساقی کبی اشعار-
مزده مشار الیه اتخاذ اولنان شیلر علیهنده‌کی
تعریضات » عاجزانه‌مزك « جوابی غلطات
ترجمه‌نك سکزنجی دفترنده بالاطراف
ویرمش » اولدقلرندن بحثله « اکر او جهته
عائد بر بحث قپوسی آچمق آرزو » ایدییور
ایسه‌ك دفتر مزبورده مندرج بولنان مقاله-
نك ترجمان حقیقته عیناً درجندن صکره
جوابنك دخی اعلان ایدلمسی تکلیف
بیوریلیور . بو تکلیفده موجب ممنونیت
بر جهت وار ایسه اوده « آرتق ناجی‌یه
عائد بحثه دخی بوراده ختام » ویرلمسنی
ایجاب ایتمسندن عبارتدر .

خیر افندم ! ذوق می ومحبوب حقنده

سکزنجی دفترغلطاتده مندرج اولان جواب عالیلرینه مقابل آچه‌جق بحثم یوقدر . آنك ایچون مقالهٔ علیه‌لرینی ترجمان حقیقته نه عیناً نه خلاصةً درجه دخی لزوم کورەمم . زیرا بو بحث بزجه ایدلمش بتورلمشدر . حتی اخیراً عونی بك برادرمز قلاسیقلکك موسقی‌یه عائد اولان جهتی حقنده‌کی مقالهٔ نفیسه‌لرنده بومی ومحبوب زمانلری اشعار-ندن براز بحث ایلمش ایدیسه‌ده بر تاریخ عتیق بحثی کبی بحث ایلمش ایدی . بز الیوم قلاسیقلر مسئله‌سنده‌یز . ده‌قادانتیزم مسئله‌سنده‌یز . بونلره دائر مقالات علیه-کز ترجمان حقیقته ارسال بیوریلور ایسه مع الممنونیه قبول ودرج ایدرز . حتی بزجه مقاله‌لرده ذاتیاتدن شخصیاتدن نمکریز

لطافت اولمق جهتی قطعیاً مردود ایسه‌ده
یالکز ذات عالیلرینه مخصوص اولمق اوزره
اویولده دخی نه‌قدر هنر کوسترسه‌کز
وشخصمزی تحقیر خصوصنده نه قدر
قوتلی هجویاتده بولنسه‌کز ممنونیتمزاونسبتده
آرته‌رق کافه‌سنی عیناً درج ایدرز. بوبابده
منفعت مخصوصه‌مزی‌ده عرض ایتمکدن
چکنمیه‌لم. آچیق سوز سویلیه‌لم. بویولده
نه‌یازسه‌کز عیناً قبول ودرج ایدرز. زیرا
بز محقق صورتده امینزکه بویولده نه قدر
ایلرویه کیدر ایسه‌کز بزی خلقه دهازیاده
سودیرمکه خدمت ایتمش اوله‌رق کندیکزی
ده خلقك تعییبنه اونسبتده دوچار ایتمکه
چالشمش اولورسکز. زمان چوق ترقی
ایتمشدر استاد! کورونیورکه بوترقیاتدن

خبردار دکلسکز . خبردار اولسه ایدیکز
بوقلاسیقلر مسئله‌سنه دائر اوایراد ایلمه -
یکلکز ملاحظات ایله بومیـدانه کیرمز
ایدیکز . مقـاله‌لری اوقومامشسکزده
کورمامشسکزکه بومیدانه کیرن کنجلرك
سردایلدکلری ملاحظـات یانـنده سزك
ملاحظاتکز هیچ منزله‌سـنده قالمقده‌در
هیچ! عقلکزی باشکزه آلوب نه‌لریازلمش
اولمغه مقابل نه‌قدرجق یازمش اولدیغکزی
موازنه ایدرایسه‌کز حس ندامتکزی پك
کوج یکرسکز
چونکه کنجلرمز فلان افندی ویاخود
فلان بك سـویله‌مش دیه قلمـلرمزدن نه
چیقار ایسه قبوله کندیلرینی مجبور کور -
میورلر . اوسزك بیلدیکـکز کنجـلر بر

زمانك كنجلری ایدی . الك عالمی اولسه

اولسه بر رشدیه مكتبی كورمش آدملردن

عبارت ایدی . شمدیكیلرك اغلبنك قیوننده

بر مكتب عالینك شهادتنامه‌سی وار . هم

بو حقیقتلری‌ده هر كسدن زیاده ذات عالیلر ـ

ینك بیلمسی لازم كلور ایكن قلم عالیلرینك

یازدیغی شیلرده بو وقوفه دائر اثر كور ـ

لمیور . اوت ! بو حقیقتلری هر كسدن زیاده

ذات استادیلری بیلملیدرلر . زیرا احتماله

یك قریبدر كه او شهادتنامه‌لرك برچوغنده

معلم صفت جلیله‌سیله امضای عالیلری‌ده

محرر اوله . فقط هر كون میدان انتشاره

چیقاریلان آثاری اوقومغه تنزل بیور ـ

لمدیغی ایچون ترقیات زمانه‌نك واصل

اولدیغی مراتب عالیه تقدیر بیورلمیور .

«آرتق ناجی‌یه عائد بحثه بوراده ختام»
ویرمك لزومنی حکمـدن صکره ناجینك
بزی ترك شاعری ایتمکه موفق اوله‌مدیغی
حالده بزم ناجی‌یی فرانسز شاعری وهم‌ده
راسین وبووالودرجه‌سنده فرانسزشاعری
ایتمکه غیرتمز کبی غیرت غریبـه‌یه تتبع
ایلمدیکمز یوزلرجه تاریخ کتابلرنده بردانه
اولسـون مثال کوروب کـورمدیکمزك
بیلدیرلمسی فرمان بیوریلیور. باش اوستنه
افندم! تاریخدن مثـال اوله‌رق کندیسی
نه نظمـده نه‌نثرده هیچ بر بهره‌یه نائل
اولمدیغی حالده عصرنده ترقیات لسـانیه
وادبیه‌یه الك بیوك خدمت ایلمش اولدیغی
فرانسه‌نك الك مهم قلاسـیقلری طرفندن
برصورت متمدارانه‌ده اعـتراف ایدیلن

ريشليويى ارائه ايلرم . كنجلكده اوقو-
نيلان شيلرك اونوتلمسى قضيه‌سى بو ريشليو
حقنده دخى واقع ايسه تاريخك بو قسمنى
بردها مطالعه بيورملرينى اخطار ايله اكتفا
ايلرم كه شايد مستحضرات دولتلرندن ينه
برياكلش فكره ذهاب ايله برمناقشهٔ بيهوده
دخى بوندن طولايى ظهوره كلمسون ديه .
عصرمزدن برمثال دخى عطوفتلو حمدى
بك حضرتلرينى ارائه ايلرم . بختيار ايمشم كه
يكرمى ايكى يكرمى اوچ ياشمده بو استاد
حقيقى يه ملاقى اولدم . كنديلرى يدمهار-
تلرينى اصل فورچه ايله تزيين ايده‌رك
خامه‌يه چندان ال صونمدقلرى حالده ملت
عثمانيه‌يه احمد مدحت كبى بر خدمتكاره
مالكيتندن طولايى شايد لطفاً وتواضعاً

برتشکره لزوم کورهجك اولور ایسه
آنی حمدی بك افندی حضرتلرینه ایتملیدر .
اوزمان حمدی بکك یرندهبرناجی بولنمش
اولسه ایدیده آنکله ملاقی اولسه ایدم
ناجی بنی برترك شاعری ایده بیلورایدی.
زیرا برعثمانلی محرری اوله بیلمك ایچون
لازم کلن شیلردن زیاده برترك شاعری
اوله بیلمك ایچون لازم کلن شیلری تهیئه
واعداد ایلمش ایدم. اوزمان سکز اون
سنهدن یعنی اون درت یاشمدنبری شعر
سویلهمکده ایدم. آرشون بویی قصیدهلرم
مثنویلرم وار ایدی. غزللردن قطعهلردن
ایستهسهم کونده اون بش یکرمی دانهسنی
تصنیع ایدهبیلور ایدم. برهنر اولمق اوزره
بونلردن بعضلرینی حمدی بکه کوستردیکم

كون اوزمان هنوز پارسدن عودت ايلمش اولمق حسبيله حقيقةً « پاريزيه‌ن » اطلاقنه شمديكندن پك چوق زياده جسبان اولان طور لطيفيله لسان مؤاخذه‌يه قوت ويره‌رك :

Etre poète!... mais c'est mettre un nom de plus à la suite de tous ce noms d'imbéciles figurant dans le Teskéré-i-chouara -

ديدى . بنى تعليم وارشاد ايچون سويله‌ديكى سوزلرى دائما فرانسزجه اوله‌رق سويله‌ديكى و بوسوز هنوز خاطر نشانم بولنديغى ايچون بن‌ده فرانسزجه يازدم كه عثمانليجه‌سى « شاعر اولقمى ؟ بو تذاكر شعراده كوريلن بونجه اسامئ معتوهانه براسم دها علاوه ايتمك

دیمك اولور » دن عبارتدر . مشارالیهك
بو « معتوه » کلمه‌سندن مقصودی تحقیر
دکلدر . آنك کندینه مخصوص برشیوۀ
افاده‌سی واردرکه احبای کثیره‌سنه معلو
مدر . اوزمان دهان نصح وپندی آچه‌رق
بویولده‌کی اشعار دوری آرتق ختام بولمق
لازم کلدیکی و آرتق بوندن صکره رومان
ودرام وقومدی وتاریخ وفیلزوفی دورینه
یول آچمق ایجاب ایده‌جکی ومللِ متمدنه
ایچنده تاریخ ترقیات ذهنیه‌سنك هنوز
قرون وسطیسنده قالمش بزدن بشقه ملت
بولنمدیغی وبوتاریخك ازمنۀ جدیده‌سی
دورینی آچمق بنم کبی کنجلرك همت‌وغیرتنه
محتاج ایدوکی حقنده اوقدر سوزلر
سویله‌دی‌که فی‌الواقع منسوبی اولدیغم ملت

نجیبه‌یه‌می پرستانه محبوب دوستانه شعرلر کلنامه
بلبلنامه کبی غزلیات و قصائد ایله بر خدمت
جدیده‌ده بولنه‌میه‌جغمی اکلایوب شاعرلکه
ختام ویردم . وهب مشارالیه حضرتلرینك
دلالت وتوسطلریله کندیمه پیدا ایلدیکم
بر کوچك کتبخانه‌دن قارئین عثمانیه‌یی نه
یولده مستفید ایده بیله‌جکم خصوصنده
دخی مشارالیهك نصائح وارشاداتندن بشقه
برمعلم کورمدم. آندن صکره دخی نکس
مرض قبیلندن اوله‌رق آره‌لقده بر تشعر !..
ایتدیکم اولدی ایسه‌ده بونی کندی خصو-
صی عالممده ستر ایدرك میدان انتشاره
بر بیت بیله قویمدم . یالکز بر دفعه‌ذات
سعادتلری بر بشقه شاعرك ترجمانی حقیقته
درج ایتمش اولدیغی بر غزلی بوعاجز کدر

ظننه دوشمش اولمسندن ماعداهيچ بر
كيمسه بنده‌لرندن شعر انتظارنده بولنمامشدر.
براوچنجی مثال اوله‌رق دخی کندی
شخص ناچیزیمی عرض ایدرم . قوللری
اهل موسیقی دکلم . هیچ بر ساز ایله ترنم
ساز اوله‌مم. حق تعالی بنده‌کزه بر صوت
حسن دخی ویرمامش اولدیغندن تغنی دخی
ایده‌مم. فقط موسیقی‌یی اوقور یازارم .
یعنی نوطه‌لری هم سهولتله استخراج ایدرم
هم ده‌عادی صنعت کتابت کبی کندیم ده‌یازارم.
آلاترقه و آلافرانغه مقامات موسقیه‌یه‌ده
برپارچه آشنایم . بونلرك هیچ بری قو -
لکزی موسیقی معلمی عد ایتدیرمز.اویله
دکلمی ؟ حال بوکه ادوات موسیقیه‌دن یك
چوقلرینی مشقه مقتدرم. بوبرقوری دعوا

دكلدر. مشق وتعليم ايده‌رك يتشديرديكم
چراقلر ميدانده‌درده اوتجربه اوزرينه
سويله‌يورم. چراقلرم‌دها كثرتله كانيدرلر.
هيچ كورمدكلرى برپارچه‌يى ايلك
دفعه اوكلرينه قويدقلرى زمان ترجمه
عباره‌يى درستجه اوقويه‌ميان قارئين
مطبوعاتك قرأتلرينه‌قياس قبول ايده‌ميه‌جك
برمهارتله آنى كمان‌ايله اوقورلر. كنديلرينه
اوقونان يعنى كتابتجه تعبير اوله‌رق املا
ايديلن شيلرى املاى موسقيسى طوغرى
اولمق اوزره يازارلر. اوقويانلر حسابده
اصولده حتى نغمه‌ده خطا ايدرلر ايسه
تصحيح ايچون طوغريسنى بولمغه‌ده
مقتدردرلر.

بر ازدها تمدح ايده‌يمى؟ حقايقنه‌عميقاً

وقوف حاصل ایلدکلری بعض مقاملردن
رأساً بسته‌لر دخی یاپارلر .

ایشته سزه اوچ مثال که بریسی نه ناظم
نه نثار اولمقسزین فرانسه‌نك ترقیات
لسانیه وادبیه‌سنه عظیم خدمتلر ایتمش
ودیکری علوم وصنایع نفیسه‌یی فرانسز
لسانیله تحصیل ایلدیکندن معارف عثمانیه‌یه
وقوف دعواسنده بولنمقسزین بر عثمانلی
محرری یتشدیرمش واوچنجیسی دخی بر
موسیقی اولمقسزین موسیقیلر وجوده
کتورمشدر . بودعوانك اثباتی ایچون
بو دلیللر کافیدر ظن ایدرم .

ناجی‌یی عصرمزده‌کی تجددات ادبیه‌نك
ایجاباتنه موافق بر عثمانلی شاعری ایتمك ایچون
نه یولده خدمتم سبق ایده‌بیلدیکنی ارباب

تمییزه اکلانمق اصلا کوچ برشی دکلدر .
بونجه ییل پوشیده اولدك بن کبی بر آتشه
ای عبا پشم سمندرسك که سوزان اولمدك
بیتنی کندیسنه حسب حال ایدنمش
اولان ناجی بر مسعود خراباتیدن پك ده
بشقه برشی اولمدیغی حالده ساقزدن مخابراته
باشلایه رق متعاقباً استانبوله کلدکدن بالنسبه
پك چوق زمان کچمکسزین معلم ناجی اولمشدر .
او زمانلر ناجی اوتوزینی بر خیلی کچمش
قرقنه یاقلاشمش بر آدم ایدی . شعر و شاعر
نه اولدیغندن وادبیات عثمانیه نك مستعد
بولندیغی تجدددن ذاتاً خبردار ایدیسه
نه دن او معلم ناجیلك زماننده کی وقوف
حقیقی یی و قدرت حقیقیه یی میدانه قویمه دی ؟
کندیلکندن بو کشفلره مقتدر اوله جق

ایدی ایسه نیچون ترجمان حقیقته کیر-
مکسزین آنك آثارینی ثمراتنی ابرازایتمدی؟
ساقزدن مطبوعاتده آثار کوندرمك صکره
ترجمان حقیقته انتساب ایتمك ناجی ایچون
عالم مطبوعاته ایلك دفعه اثبات وجود
ایتمك دخی دکل ایدی . اندن اول تا
وارنه‌دن بیله میدان مطبوعاته اثرلر کوند-
رمش نشر ایتدیرمشدر . کاه اصل اسمی
کاه مستعار ناملر ایله امضا ایتمشدر . بو
مدت ظرفنده ناجی ایشته دیدیککز کبی
بر ترك شاعری اولمقدن بشقه برشی دکل
ایدی . اولسه ایدی مطلقا آثارینی میدانه
قویار ایدی . ناجینك آثاری انتشاری
تاریخی صره‌سنجه اوقونور ایسه
ترقیات تدریجیه‌سنك صورت وکیفیتی

آپ آشکاره کوریلور . ناجینك بوشهراه
ترقی اوزرنده دلیلسز رهبرسز یول آلدیغنی
بشقه‌لری ادعا ایده‌جك اولسه کندیسی
رد ایدر . ناجی‌یی عصره لایق بر شاعر
ایتمك خصوصنده کی غیرت عاجزانه‌م ذات
دولتلرنجه استغراب بیوریلور ایسه‌ده
قوللرنجه اصلا استغرابه شایان دکلدر .
بنده‌لری تشبثمده موفقیته تقرب ایتمش
ایدم . زیرا ناجی اصلا مستعد اولدیغی تکمله
هنوز تقرب ایتمش ایدی . تمامیله واصل
اوله‌مامش ایدی . اولوم بو وصولی منع
ایلدی . ناجی صاغ اولملی ایدی ده اوعموماً
کوریلن درجه‌نك دها نه‌قدر فوقنده بر
معلم اوله‌جغنی کورملی ایدی . بو بحثلر مزاحه
تمسخره زمین اتخاذینه لایق کوریله‌جك

تحتلر دكلدر. بونلر جديات بخشيدركه تمسخره
فدا ايديله‌جك اولورلر ايسه پك يازيق
اولور .

ره‌ئاليزم دينلن مسلك ادبی عليهنده
ياردرست افكارمك اظهار ايلديكی تنفر
« جاهلانه برتعريضدن » عبارت كورنمش
ايسه‌ده مجرد شهرت استاديلری غيرتيله
پك قورقارم كه ياردرست افكارمك بو نفرتی
پك واقفانه پك عالمانه برحكم اولديغی
تحقق ايلديكی زمان ذات والالرينك
بوبابده‌كی التزام غيرتكاريلری اكر عدم
وقوفه حمل ايديلوب‌ده اندن دها چركين
برشيئه حمل ايدلنيه‌جك اولور ايسه ينه
اوجوز قورتلنمش صايله‌جقدر. زيرا
اميل زولانك اثرلرينه بی محابا « رذالتنامه »

دیانلر موی الیه حقنده ینه براثر حرمت
کوسترمش اولورلر . انك مسلکنه تماميله
واقف اولانلر اوبابده ویرلمش اولان
حکملری تماميله نقل ایده جك اولورلر
ایسه ذات دولتلرینك بیله معده لرینی
بولاندیررلر .

فرانسزجه ارباب قلمدن Lucien
Descaves, P. Margueritte, G. Guiches,
P. Bonnetain. لوسیه ن ده قاو و پ
مارکریت وژ. کین و ب. بونتن معلوم
دولتلری اولمق لازم کلور . بونلر ۱۸۷۸
سنه سندنبری زولانك ou gon Macquart
عنوان عمومیسی آلتنده کویا اوچنجی ناپولیونك
ایکنجی ایمپراطورلغی زماننده بر فاملیانك
تاریخ طبیعی ومدنیسی اولمق اوزره یازدیغی

متسلسل رومانلری اوزرینه زولایی کند-
یلرینه « معلم » و « پیر » اتخاذ ایدرك
رەئالیزم یعنی « حقیقیلك » نامندن طولایی
هرکسه کوزل کورینەجك اولان مسلکنی
التزام ایلمشلر ومعلملرینك مدحلرینی
ثنالرینی عیوقلره چیقارەرق شمدی
ذات سعادتلرینك بوتذ کرۀ علیەلرنده
تکرار ایلدکلری « شوزمانده چشم بشر حقایق
احوالی تمامیله کورمکدن قورقیەجق درجه
ده آچیلمش وغشاء اوهام صیرلمش »
طرزندەکی یالکز لفظلری مقصود
ومعنالری مفقود سوزلر ایله مطبوعاتك
ستون وصحیفەلرینی طولدیرمغه باشلامشلر
ایدی امیل زولایی طانیمقده نه ذات دولتلری
نەده بنم دوست درست افکارم بوتلمیذلر

درجه‌سنه واره بیلمش اولمق ادعاسنه
جسارت آله‌مزلر یا؟ برده ١٨٨٠ سنه‌
سنده « نانا » رومانی میدانه چیقوب‌ده
حاوی اولدیغی رذالتلر فرانسزلری بیله
اوطاندیرمغه باشلایجه بوغیرتلی تلمیذلر
برکره طاقنمش اولدقلری غیرتی الدن
براقه‌میه‌رق زولایی مدافعه‌ده صوك
فداکارلقلر ایله ثبات ایتمشلر و ١٨٨٢
ده نشراولنان « پوبویل » رومانی اخلاقی
درستجه کویلیلر میاننده کذار ایلدیکی
جهتله استادلرینك بورومانده بالنسبه التزامنه
مجبور اولدیغی اعتدال لسان اوزرینه
براز فرح بولمشلر ایسه‌ده آره‌ده بربرندن
دها رذیلانه برقاچ روماندن صکره نهایت
١٨٨٨ سنه‌سنده « لاتر » سرنامه‌لی جلد

میدانه چیقنجه وامیل زولانك تعفنات اخلاقیه سندن پارس خلقی دخی برونلرینی طیقه مغه مجبور اولنجه بوتلامیذ غیرتکاران مضبطه قلقلی بربیاننامه امضاونشریله امیل زولادن آیرلغه مجبور اولمشلردر. بو بیاننامه الیوم تاریخ وانتقادات ادبیه‌دن باحث اولان وبالکلیه بی طرف بولنان کتابلرده مندرجدر. بو بیاننامه‌ده «لاتر» حقنده شو سوزلر سویلنیور:

Non seulement l'observation est superficielle, les trucs démodés, la narration commune et dépourvue de caractéristiques, mais la note ordurière est exacerbée encore, descendue à des saletés si basses, que, par instants, on se croirait devant un recueil de scatalogie. Le maitre est descendu au fond de l'immondice.

ترجمهٔ مآلی :

« بالکز ملاحظات سطحی وظرافتلر مودەسی کچمش وطرز افاده بیاغی ومزیتدن عاری اولمقله قالمیوب فقط تعفنات مزخرفیەسی متزاید اولەرق اوقدر الحق مردارلغه ایتمشدرکه بعضاً انسان کندیسنی بر « سقاتالوژی » خلاصەسی اوکندەظن ایدر. معلم بو اثردە مردارلغك قعرینه اینمشدر »

بو « سقاتالوژی » کلمەسنی ممکن مرتبه ترکجەیه ترجمه ایدەبیلەجك تعبیر بولەمدم. « سقاتا » کلمەسی روثجه اولدیغندن انی رومەلره صورملیده « لوژی » یی دخی « علم » ویاخود « مبحث » ایله ترجمه ایدر ایسەك معناسی اوکرنیلەجك اولان او

کلمه‌دن باحث دیمك اوله‌جغی اکلاشلملی .
ایمدی زولانك شاکردان غیرتکا-
رانی بنم یار درست افکارمدن‌ده ذات
دولتلرندن‌ده زیاده زولایی طانیمش اولد-
قلری بالطبع تسلیم بیورلمق لازم
کله‌جکندن انلرك « سقاتالوژی » تعبیر
ایلدکلری آثارزولائیه‌یه‌یاردرست افکارم
« رذالتنامه » تعبیر ایتمك ایله « رئالیزم
مسلکنه غیرواقف اولدیغنی »دکل‌بالعکس
پك واقف اولدیغنی اثبات ایتمشدر .
محققدرکه بوکا واقف اولمیان ذات استا-
دیلریدر. هم بوعدم وقوف ذات‌عالیلری
ایچون بر« کریزکاه » سلامت‌اولور. زیرا
زولانك نه مال اولدیغنی بیلدیککز حالده
انی خاقمزك نظر حسن قبولنه توصیه

ایتمکده ایسه‌کز بونك مسئولیتی عدم
وقوفدن پك چوق زیاده اولور. برشیئی
بیلمامك موجب مسئولیت بیله اولمز.
اما بیله بیله ... نك آدینی بادصبا قویمق
حقیقةً خیانتدر.

اوت: «سایهٔ ترقیوایهٔ جناب ولی‌
النعمیده اقسام معارفك هر برنده کسب
کمال ایتمکه ساعی کنجلرمز بولندیغی کبی
کرك بوراده‌کی مکاتبك وکرك اوروپایه
کیدیلوب ایدیلن تحصیلاتك ثمره‌سی
اوله‌رق السنهٔ اجنبیه وخصوصا فرانسز
لساننه‌واقف پك‌چوق نورسیدکان‌معارفمز
موجود» در. بونلر جمله‌نك چشم شکران
ایله کوردیکی حقایقدن اولوب حتی آثار
فضل وعرفانلرینی بعضلری ازجمله شو

قلاسیقلر مسئله‌سنده دخی میدانه قویمشلر .
درکه درجاتی بوندن مقدم تقدیرات لازمه .
سیله بیاز اولنمش ایدی . لکن بو مقدمه‌دن
صکره کنجلرمزك اوروپاده تأدیب طبایع
بشره خدمت ایده بیله‌جك آثار حقیقیهٔ
ادبیه دخی بولندیغنی اوکرنه جکلری
حقنده‌کی فقره‌مزه « برموعظهٔ ادبیه »
توصیفنی لایق کوره‌رك بونی شایستهٔ استهزا
کورمکده کرك کنجلرمز کرك ذات دولتلری
ایچون نه فائده تصور اولندیغنی اکلاشیله‌مامشدر .
بو مقدمه‌لر بالآخره « اویله علامه‌لنمك
آرزوسنده بولنانلره » یعنی بو عاجزلرینه
« خندهٔ استهزا و یا ، یادافع الثقلا » ایله
مقابله ایدرلر » حکم ظریفانه‌سنی ویرمك
نتیجه‌سنی استحصال ایچون ایسه بو حکم

يله قوللرى دكل اوفاضل كنجلرمز تحقير
يدلمش اوليور . بزم كورديكمز كنجلر
كمسه‌يه خندهٔ استهزا ايله مقابله ايتميورلر .
قابله‌لرى عيناً ترجمان حقيقتده مندرجدر .
جمله‌سى برطور پيرانه و واقفانه ايله وكمال
جديت ايله مناظره ايديورلر . اكر
ى الواقع علامه‌لك طاسلامق آرزوسنده
ولنيورايسه‌ك هيچ اولمز ايسه معالى ومحا-
سن آرزوسنده بولنمش اوليورز . انسان
علامه اولمديغى حالده انى آرزو ايتمش اولور
يسه نه‌دن طولايى معيوب اوله‌جغنى اكلا-
ق ايستر ايدك . علامه‌لريغمور كبى كوكدنمى
ينرلر ؟ يوقسه مانطار كبى يردنمى چيقارلر ؟
ر كسك بيلديكى كبى انسانلردن اولورلر
يسه « علامه اولمغى ايسته‌مم . آرزو ايتمم »

دیان انسانلردنمی اولورلر ؟ یوقسه « بن
علامه اوله‌جغم » آرزو شدیدیله چالشا-
نلردنمی ؟ سنم اللی درتدر. وجودم غایت
قوی ! چالشمقدن‌ده بر آن خالی قالدیغم
یوقدر . حق تعالی عمر احسان ایدرده
بن‌ده هپ بویله چالشور ایسه‌م امید
ایدیله بیلورکه علامه دخی اولورم . بونلرله
استهزانك وجه وکیفیتنی اکلایه بیلسه
ایدم علامه اولمق آرزوسنده بولندیغمدن
طولایی دوچار استهزا اولمامق ایچون
بلکه او آرزودن واز کچمك لزومنه‌ده
قناعت ایلر ایدم. علامه‌لك آرزوسنده
بولنمق سزجه عیب ایسه زوالانك تعفناتنه
ایمرنمکمی مقبول عد اولنه‌جق ؟

« شو زمانده چشم بشر حقایق احوالی

تمـامیله كورمه‌كدن قورقیه‌جق درجـه‌ده آچلمش «غشاوهٔ اوهام صیرلمش» ایمش . عجایب ! بوحال یالكز شوزمانده‌می اولمش؟ عجبـا چشم بشر حقـایق احوالی تمامیله كورمه‌كدن هانكی زمان قورقیور ایمش ؟ غشاوهٔ اوهـامك صـیرلدیغی زمان هانكی زمان ایمش ؟ امیل زولادن اولكی زمانمی؟ حقایق احوالی بوكشاف حقایقمی كشف ایده‌رك عالمـه ارائه ایلمش ؟ بو قارووده منـدرج اولان بیـانامه‌دن اكلاشلمش اوله‌جغی اوزره امیل زولانك كوردیكی وكوستردیكی شیلر مزخرفاتدن عبارتدرلر. اكر بوكا قانع دكل ایسه‌كز أستاد حقایق نهادك آثارینی آچوب اوقویه‌بیلورسكز. كویا الننده برتفنك وارایمش كبی طورانوب بر

کوزینی یومه‌رق وبر آیاغنی قالدیره‌رق
بربرینی تعقیباً ایکی دفعه . . . . . (ارباب
ناموسك هر کسدن کیزله‌دیکی صدای اسفل)
ایله مستعملری کولدیرن رذیلك اوصافنی
اوقویه بیلورسکز. ویاخود بر آخورده بر
اینکك یاننده برباکرك دخی طوغوردیغنی
نیجه توصیفات وتشریحات خرده بینانه ایله
نه مکمل قلمه آلمش ایدوکنی کوررسکز.
یاخود ..... یاخود ..... معذور کورکز
استاد ! مثال اوله‌رق اخطارینه جسارت
آله بیلدیکم شوایکی صورتك اهونلرندندر.
دیکرلرینی یازمقدن قلم دخی استحیا ایدییور.
ایشته بزم قلم دخی بومردارلقلری کوره.
مه‌جك کوزه‌لك اولمغی قبول ایده‌میوب
بوندن طولایی بکا سرکشلك ایلیور .

تفصیله هیچ حاجت یوقدرکه چشم بشر
بو مردارلقلری چوقدن کورمشدر .
کوریله‌جك کوستریله‌جك شیلر اولمدیغی
ایچون مستوراً آقسونلردیه لغملر دخی
یاپمشدر . مقایسه‌کزده بونلری بکنوب‌ده
سید اثر نفیسنده الویرك اوفاضل اختیاری
تصویر یولنده «آلننده‌کی چیزکلر مجاهدات
قهرمانانه‌سنك محکوکاتیدرلر» مألنده‌کی
بیتی «قوجه‌قاریلرك چوجق اویالاندیرمق
ایچون سویله‌دکلری صاچمه‌لر قبیلندن»
صایمق‌سزدن‌دکل آ دشمنلرمدن بیله‌استماعی
قولکزی دلخون ایده‌جك معیباتدندر .
باخصوص که بودعوالرایچون هیچ بردلیل‌ده
ایراد بیورمیورسکز . بوسوزلر هپ
کندی قول مجردکزدن عبارت قالیورلر .

اقوال مجردده کز دخی هیچ اولمز ایسه تناقضدن مبرا اولسه‌لر «سعید بك افندی حضرتلری دخی ادبیاتك بودرلوسندن لذت آلمشلر» دیر ایدك. فقط برقاچ صحیفه اول ادبیات تدریساتنده حالا بوقلاسیقلردن منتخب پارچه‌لر شاکردانه تعلیم ایدلدکلرینی سویلیور ایدیکز. بر ازصکره ده بوپارچه‌لردن جمعی متصور اولان مجموعهٔ ضروب امثاله ده درج وعلاوه ایدلمسنی توصیه ده بولنیورسکز. شمدی بوراده بو آثار نفیسه‌یی تعلیم ایدنلر امیل زولانك نجاسیاتی شاکردانه اشمام ایتمدکلری ایچون نظر قدر شناسیٔ دولتلرنده قوجه‌قاریلره بکزه‌یورلر! بونلری تعلیم ایدن شاکردلر بواناقس آثارایله اویالاندیریله‌جق چوجقلر

اولمیوبده او آواز معکوس ومکروه ایله اویالاندیریله‌جق چوجقلر اولمسنی آرزو ایده‌رکمی بوحکملرده بولنیورسکز؟ مرحمت بیورکز استاد! کندیکزی هیچ بر دوستکزك لایق کوره‌میه‌جکی ورطه‌لره آتیورسکز. سز کندیکز بویله بر آدم اولدیغکزی ادعا ایتسه‌کز بیله بز محبانکز بونی قبول ایده‌میز. امینز که « فضائل اخلاقیه » نام اثر برکزیده‌کزده بودعوالرك کاملاً ضدینی التزام بیورمشسکزدر.

قوللری قویاً ادعا ایتمك ایستیورم که امیل زولایی وانك مسلکنی بوقدر التزام ایتمه‌کز مجرد مسمی بالنقیض قبیلندن اوله‌رق اسمی « رئالیزم » یعنی « حقیقی » اولمسندندر. اوروپانك سائر طرفلرینی براقکز.

يالکز پارسده بیله بو ذاتك آثارینك نه نظرله
کورلدیکنی بیلسه کز محققدرکه بو التزاملردن
حیا ایدرسکز . بوبابده اك تازه برمقیاس
اولمق اوزره شونی عرض ایده‌یم‌که :

« له موند ایللوستره » غزته‌سی آبونه‌
لرینه « پریم » ویرمك ایچون غایت مصنع
ونفیس برکتاب رافی یاپدیرمش . فقط
بورافه قویمق ایچون دخی یالکز رومانلردن
اولمق اوزره یوزجلد کتاب انتخاب ایدرك
بونلری برصورت دلپذیرده تجلید ایتمکیده
برمشهور مجلد درعهده ایتمش . بوصورتله
آبونه‌لرینه تکلیف ایلدیکی یوزجلدی مشاهیر
حکایه نویساندن یتمش ذاتك آثارندن
انتخاب ایلمش . بویتمش ذاتك ایچنده امیل
زولا جنابلری یوقدر . اکلاشیله بیلدی یا؟

ره ئاليزم طريقنك بايراقدارى اولان زولايى بويتمش نفر ناموسپروران ادبامیانه قويما-
مشلر . زولانك پارسليلر نظرنده تعيين ماهيتى ايچون بوندن بيوك مدار اوله-
بيلورمى ؟ زولا طرفوالالرندن ايديلن تقديراته لايق بر آدم اولسه ايدى وانك آثارى ميدانه چيقدقدن صكره آثارسائره هپ صاچمه‌لر منزله‌سنده قالسه ايدى سردفتره اواستادك نامى كچورلمك لازم كلمزمى ايدى ؟ بوقسه له‌موند ايللوستره مديرلرينك ده كوزلرى حالا حقايق احوالى كورمكدن قورقيورمى ؟ ياخود انلرك ده كوزلرنده حالا غشاوه‌مى وار ؟

عبرت النه‌جق برحال دها :

فيغاروغزته‌سنك الافرانغه ٢٨ تشرين

اول پنجشنبه تاریخلی نسخه‌سنده یکی چیقان
کتابلر میاننده شو اعلانی اوقیورز :

Chez Ollendorff :

La 44e édition du roman de Georges Obnet: *les vieilles Rancunes* mis en vente seulement depuis deux jours. Ce roman, qui est amusant d'un bout à l'autre, fertile en incidents et l'un des plus vivants de l'auteur célèbre de Maitre de forges, reste un livre absolument honnete et peut être lu partout le monde, même par les jeunes gens .

خلاصهٔ ترجمه‌سی :

« طابع اولاندورف نزدنده : ژورژ
اونه‌نك « اسکی کینلر » نام رومانڭ یالکز
ایکی کوندن بری صاتیلغه چیقارلمسی اوزرینه

قرق دردنجی طبعی . باشدن باشه‌ا کانجه‌لی
وحادثاتله مملو و «دمیرخانه مدیری» نك مؤثری
اولان محرر مومی الیهك الك جانلی اثری
بولنان بورومان تماميله ناموسکارانه براثر
اولوب هرکس طرفندن وحتی کنج آدملر
جانبندن بیله اوقونه بیلور »

دیانت ناموس اخلاق قیدنده بولنانلر
شو « بورومان تماميله ناموسکارانه براثر
اولوب هرکس طرفندن وحتی کنج آدملر
جانبندن بیله اوقونه بیلور» قیدی اوزرنده
البته برتفکره وارورلر . دوشونورلرکه بوقیدلر
ناموسکارانه اولمیان وهرکس طرفندن بالخاصه
کنج آدملر جانبندن اوقونلمسی تجویز
ایدلمیان اثرلردن احترازایچوندر . بالخصوص
بوقیود احترازیه‌نك پارس ایچون حالا

شو كونكی كونده مرعی ومعتبر اولديغنی
دوشوندكلری حالده برده ذات دولتلری
كبی براستاد عالی نهادك مجرد بواثرلره
برده ميدان آچمق وحتی ميدانی بونلره
حصر ايتمك ايچون قلاسيقلر كبی اخلاق
عاليه اوزرينه بنا ايدلمش اولان اثرلری
قوجه‌قاری صاچمه‌لرينه تشبيه ايلدكلرينی
دخی دوشونجه نه‌اليم حسلرايله متحسس
اوله‌جقلری حقيقةً كمال اهميتله ملاحظه‌يه
محتاج قالور. حق عاليلرنده بويله برنظر
اليمی جلب ايتمكدن ايسه شو آثار زولا -
ئيه‌نك اسمی « حقيقی » اولديغنه الدا -
ندقلرينی وماهيت صحيحه‌لری نه‌اولديغنی
بيلمدكلری حالده بوحمايتی كوستردكلرينی
اعتراف ايلمك البته خيرلی اولور.

سید تراژدیاسنده رودریقك « واقعا
گنج ایسه‌مده اصیل و نجیب اولان روحلرك
فضیلتی اعدادسنینه منتظر قالمز » مآلنده
اولان بیتی حقنده « صورت مخصوصه‌ده
جالب نظر دقت اولوب زبانزد خلق اولمش
اولان » دیه بر بیوك مقبولیت خبر
ویردكدن صكره بو كبی بیتلرك « تأدیب
طبایع بشر بولنده‌شیلر عداولنمق زمانلری
چوقدن كچمشدر » بیوریلیورده بونده
ثبات ایچون هیچ بردلیل ایرادینه‌لزوم
گورلیور. هپ بومتناقض جمله‌لری متعاقباً
رده « ضروب امثال مجموعه‌سی حقنده‌كی
تكلیف كمتری التزام بیوریلور ایسه قلا-
سیقلردن دخی بو یله منتخب پارچه‌لر آلنوب
ترجمه ایدیله‌جكی و كوچك پارچه‌لرك ترجمه-

سنده ادبا وشعرانك دقت ومهارتلری بر
نقطه‌يه مجتمع اولنجه‌يك كوزل ترجمه‌لرميدر انه
قونيله بيله‌جكی » سوزلری ده قلم معجز
رقملرندن صادر اوليور . حتی بوسوزلری
« مثلا بويله بر لطيف بيتك ترجمه‌سنه ..... »
سوزی ده تعقيب ايديور . اساتذهٔ كرام
سويله‌دكلری سوزلردن مسئول اولمزلر ديه
بر قيد بولنمديغندن تعظيمات تلميذانه‌يه خلل
ويرمكسزين سئواله جسارت آلورم كه او
بيتلر بوسوزلريكزك دلالتی وجهله لطيف
وضروب امثال مجموعه‌سنه كيرمكه شايان
منتخب پارچه‌لرميدر ؟ يوقسه دها اولكی
سوزلر كبی چوجق اويالانديره‌جق قوجه
قاری صاچمه‌لريميدر ؟ بزشاكردان افندمز
كبی استاد سوزلرندن ارشاد اولنمق درجه -

سنده حکملر بکله‌رز . بویله یاریم صحیفه‌ده اوچ درت تناقض بربرینی ولی ایدرایسه شاشیریرر قالیرز. یوقسه بوسطرلری یازار ایکن قلم معجز رقملریله منازعه‌یی آرتدیره رق برسطرده قلم کندی صاحبنه اطاعت ایلدی ایسه دیکرنده صاحبی کندی قلمنه اطاعت مجبوریتنده بولنمق صورتیله‌می بوتناقضات غریبه میدانه چیقمشدر؟ بونلری تمیز حقیقةً اقتدارمزك خارجنه چیقدیغی ایچون ایضاح وارشاد والالرینه پك محتاجز.

بوحیرتلرمزی دفع ایچون خاطریمزه یالکز برشی کلمکده‌در . اوده ضروب امثال مجموعه‌می کبی براثرك «وجودپذیر انتشار اولمسی امیدی تشویقات» عاجزا

نه‌مز ایله « کسب قوت ایلدیکندن »
قلب عالیلری « شاد واولبابده اقتضا ایدن
بعض مواد دردست اعداد ایکن » شو
قلاسیقلر مسئله‌سی میدانه چیقه‌رق بو
تشبثك ترك اولنه‌جغی وهمیله بزی قلا-
سیقلردن جایدیروب ینه مجموعهٔ ضروب
امثاله جلب ایتمك غیرت مخصوصه‌سنك
شو سوزلری یازدیرمش اولمسی قضیه‌سندن
عبارتدر. بو خاطره‌مز صحیح ایسه بونجه
تفصیلاتی ایجاب ایدن مناظره بالکلیه
بیهوده حکمنده قالور . قلاسیقلری
ترجمه غیرتی مجموعهٔ ضروب امثالی یاپمق
غیرتنی بوزمق، شویله طورسون اصل ینه
او غیرتك انبساطی دیمکدر . نا ایشته بر
تناقص دولتلری دخی بو نقطه‌ده ظهوره

كليور . ضروب امثالى جمع ايتمكه آنلرك
كهنه‌لكلرى مانع اولمديغى حالده قلاسيقلرى
ترجمه‌يه كهنه‌لكلرى نه‌دن مانع اوليور ؟
اول قلاسيقلرى‌كه آنلردن دخى بعض
منتخب پارچه‌لرك مجموعهٔ ضروب امثاله
اخذى خصوصنده‌كى هوس ورغبت قدر
شناسيلرى دخى كتم ايدلميوب ميدانه
قونيليور . بندكان شاكردانكزى حيرتدن
حيرته دوچار ايليورسكز استاد !

ناجى‌يه لادام اوقامليايى عادتا تدريس
ايلمش اولمقلغمه پك زياده بيان استغراب
ايديليور . اوقدر بيان استغراب ايديليوركه
بونى ترجمان حقيقتده « كورنجه كوزلرمه
اينانه‌ميه‌جغم كلدى » بيوريليور . يا ردرست
افكارم لادام اوقامليايى واورومان اساس

اتخاذ اولنه‌رق ينه مؤلف طرفندن ياپيلان
مشـهور درامى بيلسـه« زولانك آثارينه
«رذالتنامه » ديمسى بر قول مقبول حكمنده
طوتلمش ايكن آلت يانده‌لادام اوقامليادن
ناجى‌يه درس ويرلديكنك حكايه ايدلمسندن
تأديب طبايع بشر خصوصنده دوست عاقللك
افكاريله قوللرينك افكارى طبـان طبانه
مخالف بولنديغنى فهم ايلسه زواللى آدم
بوشـنه يورولمش اولديغنى ادراك و « من
چه‌كويم طنبورم چه‌كويد » نيه سينه‌سنى
بيله چاك چاك ايتمك لازم كله‌جكى بديدار
ايمش .

اشبو سطور عليه‌لرينى اوقور ايكن
اصل استغراب اصل حيرت بوقوللرينى
بورومش ايدى . « حضرت استادى بو

درجه‌لرده تلاشه دوشوره‌جك عجباها‌نكى
جنايتى البته من غير تعمد ايشله‌مشز » ديه
حقيقة شاشيرمش قالمش ايدك . برده آلت
طرفنده‌كى ايضاحاتى كورنجه يوزكمز
راحت ايدرك او ايلك استغراب ايلك
حيرت تماميله مندفع اولمش كيتمشدر .
زيرا ذات والاى حكمتپروريلرينى بوقدر
دوچار تلاش ايدن شى لادام اوقامليانك
زولا آثارى كبى حقايق بشريه‌يى
حاوى و اوقويانلرك تأديبنى كافى آثار
جليلهٔ اخلاقيه‌دن اولماسى قضيه‌سى
ايمش . حتى اوچنجى ناپوليون دورينك
فرانسه‌يه داعىٔ انواع بلايا اولان فساد اخلاقنه
اك زياده خدمت ايدن اثرلرك برى وبلكه
اك مهمى لادام اوقامليا ايمش . بو اثر بوقدر

مضر مدهش برشی اولدیغنـه اطـلاع
تتبعکاری عاجزانه‌مك تصـل اولمش ده
شـامل اوله‌مامش بولندیغی سؤال بیور-
یلیور . هم لادام اوقاملیا علیهنده‌کی حکم
دولتلری اویله اولکیـلر کبی قول مجرد
ودعوی بلادلیل قبیلندن ده اولمیوب « غایتله
تهییج افکار شباب ایدن اثر مز بور حقنده
یازیلان مؤاخـذه نامه‌لرده اثرك شخص
اسـاسیسی اولان مارکریت حقنـده «بو
عصرك excentricitée لرندن بریسی» تعبیر
ایدلدیکی بیله درمیان بیوریلیور .

اوت! لادام اوقاملیا حقنده‌کی بو انتقاده
ته‌ئوفیل غوتیه‌نك انتقاداتی میانده اطلاع
تتبعکاری عاجزانه‌مه حاصل اولمش ایدی .
صورت ودرجهٔ وقوف عاجزانه‌م ایضاحات

آتیه‌دن معلوم استادیلری اولور :

گنجلرمزك حسن اخلاقنی محافظه خصوصنده کی غیرت معلمانه‌لری و آداب حسنهٔ عمومیه‌یه رعایتدن بر آن بیله ذره قدر انفکاك ایتامك درجه‌لرینه وارن صیت وشهرت حسن حاللری حسبیله ذات عالیلرینك بویولده جوش وخروشه کلن حدت محققه‌لرینی تقدیس ایتمامك هیچ بر ناموسپرورك کاری دکلدر . شبهه یوق افندم ارباب شبابك افکارینی غایتله تهییج ایدن آثاره « ایدر » دیمك قوللری کبی کویا عصرینك ترقیات ذهنیه‌سنه خدمت ایدییورم ظننده بولنان ارباب غفلت ایچون بیوك جنایت صاییلور . عالمده ایی‌یه « فنا » و فنایه « ایی » دیمکدن بیوك ساخته‌کارلق

تصور اولنه مز . بونلر علیهنه نه قدر شدت
کوسترمش اولسه کز البته بجادر . زیرا بو
کبی ارباب غفلت معاذالله تعالی بر آز ده
بین الناس مقبول القول و مسموع -
الکلام اولور ایسه شو موثوقیتنی
سوء استعمال ایدرك عالمی اغفال ایلمش
صایلورکه ارباب قلم ایچون دخی بوندن
بیوك خباثت تصور اولنه مز . فقط مستریح
اولکز افندم ! ذات دولتلرینی اصل متأثر
ایدن شی جدی برشی اولمیوب پك ساده
برشیدر . اوایسه وقتیله سید حقنده
اولدیغی کبی بودفعه دخی لادام اوقاملیا
رومانی خاطر دولتلرینك فراموش بیور-
مسیله برابر زولا آثارینی هیچ ده دائرهٔ
وقوفی داخلنه المامش اولمسندن عبارتدر .

بوراده زولا آثارینك اصل افندیمزکبی
اخلاق و آداب عمومیه غیرتكارلرینی صوك
درجه‌یه قدر متأثر ایده‌جك رذالتنامه‌لردن
سقاتالوژیلردن عبارت بولندیغنی تكرار
ایتمكه لزوم یوقدر . بحثك بوجهتی دها
اول سبق ایلمشدر . ایضاحاتك اودرجه‌سی
كافی دكل ایسه امر بیوریلور دها برچوق
ایضاحات دخی اعطا ایدرز. بزجه اصل
شو حقیقتك بیلنمسی لازمدركه ماركریت
غوتیه‌یی مؤاخذلرك « اقسانتریسیته »لرك
بریسی عدا ایتملرینی انی بر رومانده تصویر ایدن
بر محرر ایچون دكل آمز بوره نك كندیسی
ایچون بیله بر تذیل عدا اولنه‌مز . بو كلمه‌نك
معناسی حكمی البته معلوم دولتلریدر. معنای
هندسیسی « خارج عن المركز » دیمك اولوب

بو معنادن اقتباس ایله ادبیاتده دخی بر کیمسه‌نك كندی خصوصیات احوالی دائره‌سنك مركزی خارجنه چیقدیغنی كوستره‌جك احوال غریبه‌سنه اطلاق اولنور. مثلا بر محرر كوررسكز كه منسوب اولدیغی قوملك دینك دولتك آداب بیتیه‌جه مقتضیاتی « پاتر یارقالیزم » واعتقادیاتده مذهبی « ته‌ئیزم » وسیاسیاتده مسلكی « ته‌اوقراتیزم » اولدیغی وبونلر اوزرنده محافظه‌كارلق اوقوملك اول باول محافظه‌سی لازم كلن بقا وسلامتی ایچون ضروریاتدن اوله‌جغی داخلدن خارجدن بونجه اعدا وبدخواهلرینك ارتق كتم واخفاسنه لزوم دخی كورمدكلری مقاصد ملعونه‌لری اوزرینه مرتبهٔ تحققه وارمش بولندیغی حالده اومحرر كاه شونلره كاه

بونلره یارانمق ایچون آداب بتیه‌جـه
« امانسیپاسیون » واعتقادیاتجه « لیبرته‌ده
پانسه» وسیاسیاتجه« رادیقالیزم» مسلکلرینی
اختیار ایدر و « اوروپانك شمدیکی افکار
عمومیـه‌سی دائره‌سـنده دائر اوله‌جق
سیاسیات وادبیات توصیه‌سنده اصرارایله
بونك خلافنده اولانلری لسـان استهزایه
زمین اتخاذ ایلر . ایشته بویله برمسلمان
وعثمانلی وترك محرری دخی بوکونکی حال
ومقتضای زمانه کوره بر « اقسانتریق »
عد اولنور . هم بوصفت کندیسی ایچون
اهون صفات حکمنه کچر . حال وشـانی
صلاح اولمق لازم کلور ایکن اومرکزده
ثابت اولمیه‌رق آره صره مرکزمذ کوردن
انحراف ایدنلره صلاحه‌قارشو اقسانتریق »

عد اولنه‌جقلری کبی حال وشانی بالعکس
پریشانلق آشفته‌لك ایکن او مرکزده
ثابت اولمیوب ده آره صره صلاحه طوغری
برجهد درون ایله مرکز آشفتکیدن
تباعد ایدنلر دخی اوحالك اقسانتریقی عد
اولنورلر. ایشته مارکریت غوتیه بونلر-
دندر. دام زلفنه ارباب غلفتی صیدایدرك
انلری صویوب صوغانه چویرمك صورتیله
قازاندیغی مبالغ جسیمه‌یی بالآخره آتلر عربه‌لر
الماسلر روبه‌لر عیش ونوشلر آرقه‌سنده
اسراف واستهلاك ایتملری بونوع مخلوقك
خصوصیات احوالی دائره‌سنده برمرکز
تشکیل ایتمکده‌درکه مارکریتك «اقسانتر-
یسیته»سی دخی بودائره‌نك مرکزندن سمت
صلاحه طوغری تباعدیدر. زیرا آرمان

دوالك عشق بو آشفته يه لذت صلاحی تكرار
اذاقه ایدنجه آت عربه الماس مودا كبی اولكی
لوازم احتشامك كافه سندن وازكچه رك بعدما
قناعتكارلق ايله كوشه نشين صلاح وسلامت
اولمغه قرار ويرمش ايدی ده رومانك ينه
اعضای مهمه سندن اولان ومارکریت
حالنده كی سفيلرك طفيلیسی اولمق يولنده
ثروت آرايان پرودانس دخی بوقزك شو
اقسانتریسیته سندن ناخشنود بولنيور ايدی.
حتی كنديسنه سنوی يوز بيككر جه فرانق ويرن
براختيار دوق ايله اول مقدارينی ويرمكه
حاضر بولنان بر كنج قونتی دخی رد ايدرك
آرمان ايله برلكده فقيرانه ناموسكارانه ياشامق
تدابيرينی قونوشدقلری برقاچ دفعه نك
بريسنده ماركريت :

— شمدی آرتق خلیاسیله محجوب اولدیغم او معیشت سفیهانه‌یه بر وداع ابدی چکرز . کچمش احوالمی اصلا باشه قاقمزسك دکلمی ؟

و بر دیکر دفعه‌سنده :

— ... ایتالیاده یاشارز . شمدی‌یه قدر کچورمش اولدیغم آشفته‌لك حالندن بنده هیچ برشی قالمز . ایتالیاده بنم احوال ماضیه‌می کمسه بیلمز . عفتمه اصلا لکه کلمامش برقادین کبی یاشارم .

و دیکر بریرده‌دخی :

— .... آرمان ! بر زمان تحمله مجبور اولدیغم عالم سفاهته بنی تکرار آتمه !

دیمش ایدی . واقعا مارکریت غوتیه حالنده بولنان برقز ایچون سفاهت عالمنده‌کی

دبدبه وداراتی براقوب‌ده بویله برصلاح
حاله عودت ایتمك بر « اقسانتریسیته »در.
ته‌ئوفیل غوتیه‌نك انتقاداتی میانه‌نده‌یالکز
اوجمله‌یی الیوب ماقبلنی مابعدینی‌ده نظر
تأمل‌دولتلرینه الмش‌اولسه‌ایدیکز بوسفیله‌
نك زولا رذالتنامه‌لرنده کوریلن اسافله
قیاس‌بیله قبول ایده‌میه‌جك بیچارکاندن
کورلدیکنی واوایله کوسترلدیکنی کورر
ایدیکز . اما مارکریتی بوندن طولایی
ذات دولتلری دکل امیل زولا تعییب
ایتملیدر . زیرا امیل زولانك « هه‌رو »
و« هه‌رویین»لریدرکه صلاحك سمتنه بیله
باشنی چویروب باقمق شانلرندن دکلدر .
بالاخره آرمانك باباسی کلوب‌ده
مارکریت طرفندن صویولیور اعتقاد ایلد‌

یکی اوغلنی بوسفیله‌دن قورتارمق ایچون
مارکریته بر آشفته‌یه لایق کوردیکی معاملات
تحقیریه ایله سوزه باشلادیغی زمان اوغلنی
صویمق شویله طورسون اوغلی ایچون
منافعنی فدا ایلدیکنی اکلادیغنده او زمانه قدر
سفیله‌یی تحقیر ایچون باشنده بولندیردیغی
شاپقه‌سنی چیقاروب کمال تعظیم ایله مارکریتی
سلاملایه‌رق اوغلی ایچون هر فدا کارلغی
ایتمش بولنمسنه بعد التشکر فامیلیاسنه حرمةً
بر فداکارلق دها ایتمسنی واو فداکارلغك
ایسه اوغلی حقنده کی عشقی اولوب بوندن ده
واز کچمسنی کمال سوز وکداز ایله حتی
برازده اغلایه‌رق رجا ایلدیکی وهله مار-
کریتك بو رجایی ده قبول ایدرك آرمانی
کندیسندن صوغوتمق ایچون جعلی بر

خیانت ترتیب ایلدیکنی کوردیکی زمان
اختیار موسیو دووالك مارکریت حقنده‌کی
احتساساتی نه‌امیل زولانك نه‌ده ذات
دولتلرینك احتساساتنه قیاس بیله قبول
ایده‌مز. زیرا بوناموسلی وعفیف اختیار
مارکریتك اوخیانت جعلیه‌سیله اوغلنی
کندیسندن تبرید وتبعید ایلدکدن صکره نه
بیوك آلام واکدار وباخصوص نه یمان
یوقلق ویأس ایچنده اولوم یتاغنه
سریلدیکنی کورنجه و اوغلی ایله بوقز
آره‌سنده‌کی مناسبت برمناسبت فحشیه
اولمق شویله طورسون پارس احوالنه
کوره تمام عفیفانه برمناسبت اولدیغنی
اکلاینجه اوغلنه برمکتوب یازوب اوجه
تخمین ایلدیکی قباحتنی عفو وکندی معامله

سندن طولايي عذر طلب ايلمش ايسه‌ده حيفا كه ماركريت دوچار اولديغي ورمدن وفات ايدرك پدرك بوصوك اثر مرحمتندن كمسه ايچون برمنفعت حصوله كله‌مامشدر .

لادام اوقامليايه دائرخاطر دولتلرنده يالكز سالف الذكر « اقسانتريسيته » فقرهٔ انتقاديه‌سندن بشقه هيچ برشي قالمامش اولسى واوفقره‌يه دخي كنىدي نظريه‌كزه كوره معنى ويره‌رك علكساندر دوما زاده‌نك بوانفس آثاريني اليوم جهانه مفسد اخلاق صورتنده كوسترمه‌كزي بورومانى دخي اوقونمامش اولمه‌كزه حمل ايتمك اهون احوالدن كوريلور . اولا « ايي فنا كوسترمك » حكمنه كيره‌رك بوكا مقابل زولانك فنالريني ايي كوسترمك قضيه‌سى

دخی برلشنجه قورقیلوردکه حق والالر -
ندهکی اعتماده خلل کلسون . بوندن اللی
سنه قدر مقدم یعنی ۱۸٤۸ سنهسنده بو
رومان أوتاریخده یك کنج اولان دوما
زادهنك قلمندن چیقدیغی زمان کرك
زمیننك فوق الحد موجب عبرت اولمسندن
وکرك شایستهٔ تمشق بر حسن اسلوب ایله
یازلمش بولنمسندن طولایی ارباب حسد
بربرینه کیرمشلرایدی. معلوم دولتلریدرکه
حسودلر اصل نظر اهمیتی براثرك حسننه
قبحنهده حصر ایتمزلر . او اثر صاحبنك
بین الخلق قازانهجنی یاخود قازاندیغی
مقبولیته حصر نظر اهمیت ایدرك مجرد
بوحسدلرینك اجباریله حرکت ایلرلر .
مقصد یالکز اثر اولسه اصل رقابت

اندن اعلاسنی یاپوب اورته یه قویمق اولور
ایدیسه ده مقصد صاحب اثرك شخصی
اولدیغی ایچون مهاجمات دخی هب شخصنه
ایدیلور . دوما زاده حقنده دخی لادام
اوقاملیادن طولایی عین حال واقع اولمش
ایدی . فقط موسیو پول ده سن ویقتور
وته ئوفیل غوتیه کبی قدرت انتقادیه یی
اغراض شخصیه یه قاتمقدن مبرا بولنان
ذاتلرك انتقادات محققه سی لادام اوقاملیانك
مستحق اولدیغی حکمی ویردیردیکی کبی
مؤاخذات حسودانه نك مجموعی بردن ده بو
اثر نفیسی لایق اولدیغی مرغوبیتدن
دوشوره مدی . رومان هر لسانه ترجمه
اولندی . لسانلرینه ترجمه اولندیغی ملتلرك
کافه سی نزدنده مقبول اولدی . بعده

ـقيقةً مأيوس ايتمـكه كافى ايكن طرف
ـيـلرندن وقوعى اوياسى بر قاتدها اليم
ـدهجكنه شبهه بيورلماملیدر . هاى الله
ـلاح ايلسون اوقلمىكه صاحبنك مطلقا
ـكلى رضاسنه مخالف اولهرق بوقدر
ـزلرى يازمشدر .

بورايه قدر صحيفهلر طولديرهرق
ـقك نظرحسن قبوله توصيه بيوردقلرى
ـار زولائيه حقنده نهايت « واقعا چوالق
ـجق الينه رهئاليزم طرزنده يازلمش
ـلان آثارى ويرمك موافق مصلحت
ـ ايسهده » حكمنى ويرهجك اولديغكز
ـده اوتفصيلاته نهلزوم وار ايدى .
ـيسهده » نك آلت طرفندهكى « هيئت
ـتماعيهيى صورت دائمهده بر طفل نا بالغ

فرض وعد ایدرك یازی یازمق شوعبـ
ارباب قلمنـه كوره عیب صـاییلمیـ
كلمه‌لری او سوزلری حكمدن اسقاط ه كـ
ایدرلر دیه‌می ظن اولنیور ؟ هیهات ز
استاد ! بو ظن یالكز ذات والالرینی آ
بیلور. هیئت اجتماعیه برشخص فریدمیـ
انك صباوتنی شبابتنی رشدینی شیخوخـ
آرایه بیلیورسكز؟ ارحام امهاتدن تو
دوام ایلدكجـه اللرینه بو رذالتنسا
ویرمامك لزومنی حكم ایلدیككز «چـ
چوجق » دائما موجود اوله‌جقـدر
تولداتك (معاذالله) ارقـه‌سی كسیلـ
فرض ایتمینجه هیئت اجتماعیه‌یی صـ
دائمه‌ده برطفل نابالغ عدایتمك حكمی
اوله‌میه‌جقدر. بناء علیه یالكز شوعـ

ترقی یه یاقشمیان شیلردن اولدیغی» حقنده کی
افادهٔ دولتلری برقاچ صحیفه یوقاروده
توجهلرینی استجلابه چالشدقلری گنجلر-
مزك دهقادان صنفنی تشکیل ایدنلر علیهنده
اوله جغنی قلم معالی رقملری دوشونه میه رك
یازمش اوللیدر. ایشته تذکرهٔ دولتلرینك
مبادیسنده کی « خصوصا تصرفات املائیه
کبی برانتظام واسلوبه ربطی نه قدر مهم
ومقتضی ایسه بزده اول درجه قاریشق
اولان وشیرازهٔ انتظامدن چیقمش بولنان
بعض جهات لسانیه » فقره سیله بو فقره
برلشدیریلنجه مکمل بر « آنتی دهقادانتیزم »
تشکل ایتمکده درکه نائل توجهلری اولمق
ایچون اوقدر استمالاتده بولندقلری
گنجلرك بوصنفی تشکیل ایدنلر شوتنا-

قض استادیلرینه نه‌معنی ویره‌جکلرینی بیله
مزلر . قوللری ایسه افکار ومسالك
عاجزانه‌مه تماميله‌توافقندن طولایی بوحکم
دولتلرینه تشکرلر ایدرم .

مثنوی شریفك تصوف وحکمیاته
متعلق اقسامندن ماعداسنده یعنی مناقب
وحکایات قسمنده صرف رهٔالیزم مسلکی
اختیار بیورلدیغنی حکم ایتملری یالکز
قوللرینه دکل بوکتاب مستطابك مطالعه ـ
سیله استفاضه ایدن ملیونلرجه ذواته
موجب حیرت اوله‌جغنی کمال تأسفله
اخطار ایلرم . بوحکمده برخیلی خطالر
ذات والالرینی مدهش برکریوه‌یه صوقمشدر :

اولا « مناقب وحکایات قسمی »
دنیانك برقاچ حکایه‌نك تصوف وحکمیاته

[يـ]ـعنی ١٨٥٢ سنه‌سنده درامه‌ده تحویل
[اوl]لندی . پارسده رومان قدر درام‌ده
[مـ]ـقبول اوله‌رق مارکه‌ریت غوتیه رولنی
اجرا ایدن مادام دوش بتون ارباب تما -
شانك کوز یاشلریله مصحوب اولان تبریکاتنه
نائل اولدیغی کبی درام دخی هرلسانه
ترجمه اولندی . اوده لسانلرینه ترجمه
اولندیغی ملتلرك کافه‌سی نزدنده مظهر
مقبولیت اولدی . بر سنه صکره
یعنی ١٨٥٣ ده پیاو ایله وردی بودرامدن
مشهور « تراویاتا » اوپه‌راسنی یاپدیلر .
اوده جهانك هرتیاتروسنده اوینادی .
هریرده رغبت فوق‌العادهیه نائل اولدی .
بویله اوچ صورتله بتون دنیانك انظارینه
عرض ایدیلن شو اثر هیچ بریرده مفسد

اخلاق کورلمدی . حالا دخی لادام اوقاملیا
رومانی اوقونیور درامی تماشا واوپه‌راسی
استماع ایدیلیور. عجبا بویله برشرف امیل
زولانك رذالتنامه‌لرندن هانکیسی حقنده
واقع اولدی ؟ برایکی دوستی برایکی اثرینی
درام وقومه‌دیا صورتنده تیاترویه تحویل
ایده‌جك اولدیلر . درام‌لرینه کولندی .
قومه‌دیالرینه آغلاندی . موفق اوله‌مدیلر .
کندیسی برتجربه ایده‌جك اولدی . هیچ
موفق اوله‌مدی .

مقصد عالیلرینی سوء تفسیرایله بواثری
مطالعه ایدیشمی وناجی‌یه دخی اوقوتشمی
تعییب ایلدکلری ظننده بولنمامقلغمی بعد -
التنبیه اصل جای تعجب بواثرکبی براثری
تدقیق وحتی تدریس (برده برعلاوه

ایده‌لم : وحتی ترجمه) ایدوب‌ده صکره
امیل زولانك آثارینه‌ رذالت‌نامه دینلمسنه
موافقت واو فکره مشارکت ایدیشم اولدیغی
دخی علاوهٔ مقال ایدیله‌رك « کمال تعظیمات
عاجزانه‌می محافظه ایله برابر عرض ایلرم‌که
کرك زولانك وکرك رهئالیزم مسلکنك
سائر سالکاننك آثاری رذالتنامه صفتنه
غیرلایق ومحضا مرایای حقائقدر» بیور -
یلیور . قوللری دخی حق استادیلرنده
هیچ برزمان زائل اولمامش بولنان تعظیمات
تلمیذانه‌می محافظه‌ایله برابر مجرد شان مکارم
نشان عالیلرینی خللدن وقایه‌ عرض ایلرم‌که
امیل زولانك آثاری دوست درست
افکارمك « رذالتنامه » تعبیر ایتمسندن‌ده‌ها
فائق وزولانك کندی شاکردلری دوستلری

طرفدارلری جانبندن دخی حکم اولنـدیغی
اوزره « سقاتالوژی » تعبیرینـه لایقدر .
رهئالیزم مکتبنك زولا کاری اولان آثاری
دخی بوتعبیرلرایله محکومیت دائره‌سنده
داخلدر. برشیئك ممدوح ومقبول اولمسی
ایچون یالکز « رهئل » اولمسی کافی اولمدیغی
نقطه‌سنده بتون ارباب طبایع سلیمه متفقدر.
مادیات عالمنده یوز بیك مزخرفات دخی
« رئه‌لمـان » موجـود ایســه‌ده بونلره
ایستدیکی کبی برون صوقمقده موسیوزولا
مختار اولوب اوقوقولردن خوشلانمیانلر
دخی برونلرینی طیقامقده مختار بولنورلر .
« لفظلری مجاز واستعاره پرده‌لرینه
بورومك ومعنـالری ایســه بتون بتون
ظلمت ایهام وایمـا ایچنده براقمق عصر

متعلق اولان اقسامندن ماعدا عد ایده-
لمیندرکه مثنوی‌یه وقوف پیدا ایتمش اولانلر
نظرنده او کتاب شریفك تصوف وحکمیاته
عائد اولمیان هیچ برقسمی یوقدر. ایلك
بیت شریفدن صوك بیت شریفه قدر
کاملاً تصوف وحکمتدن عبارت اولوب
حکمیات مذکوره‌نك کافه‌سی دخی برطاقم
مناقب مخیله اوزرینه بنا ایدلمشدر.

ثانیاً «مناقب وحکایات قسمی»
سوزندن مقصود عالیلری اولان برقاچ
حکایه‌یی «رذئل» یعنی کرچك عد ایتملر-
یدرکه بومنقبه‌لرك «مخیل» اولمقده ارسلا-
نلره قپلانلره قورتلره قوشلره اسناد اولنان
مناقب سائره‌دن هیچ فرقلری اولمدیغنی
منسوبین مثنوی‌نك کافه‌سی بیلورلر.

ثالثاً ذات عالیلرنجه « ره ئل »
اولمق مطلقا مستهجناتدن عبارت اولمغه
موقوف اولدیغی کوسترلمشدر . جهانده
معایب وقبایحك موجودیتی نه قدر کرچك
ایسه ممدوح ومستحسن شیلرك موجودیتی
دخی اوقدر کرچك اولدیغنه ره ئالیستلرك
دخی قناعتی واردر .

هله « وحی حق والله اعلم بالصواب »
مدیحه سیله ممدوح وموصوف اولان بر کتاب
شریفی امیل زولا کبی دینسز ایمانسز رذائل
ایله مشتغل حسناتدن متنفر بر حریفك
سقاتالوژیلریله مقایسه ایتملری قلوب محبینی
بردها التیامپذیر اولمسی قابل اولهمیه جق
برصورتده داغدار ایده جك بر جرأتدرکه
بونك بشقه بر طرفدن وقوعی بیله بو مخلصکزی

دکل هر عصرك ارباب قلمنه کوره عیب صاییله‌جق بریازی یازیش وار ایسه او ده ایشته بویله یازدیغی شیئك حکمی نره‌لره واره‌جغنی دوشونوب طاشنه‌مقسزین وقلمنی ضبط ایده‌مکسزین یازی یازمقدر ظننده‌ن بر وجهله آییریله‌مم .

«کلامی زیاده‌جه تطویل» ایلدیککزدن طولایی استعفایه نه درجه‌یه قدر لزوم اولدیغنی تقدیر ایده‌مم . بنده‌لری ایسه مقابله‌مده شویله بر جلده قریب سوز یازمش اولدیغمدن طولایی هیچ ده استعفا و اعتذاره لزوم کوره‌مم . بعضاً بر طمله اویله بر صورتده اخلال نظافت ایدرکه انی تمیزله‌مك ایچون یوز قوفا صو صرفنه احتیاج کوریلور . لاتعیله ایضاح ایده‌مدیککز شیلر

ایچون استیضاحه دخی لزوم کورهمم .
یازدقلرکزی ویازدقلرمی بر دها هم‌ده
جشم انصافله اوقویه‌رق ایضاحمی یوقسه
تعدیلمی تبدیلمی نه‌یاپمق لازم کله‌جکنی
ذات والالری کندی کندیلرینه تعیین
بیوررلر . باقی هو الله !

Sa'id, Kemalpaşazade

احمد مدحت افندی حضرتلرینه

عریضه‌در

Ahmed Midhat Efendi hazretlerine 'arizadır

اثر

سعید

رئیس محکمهٔ بدایت در شورای دولت

«غلطات ترجمه» نك اون بشنجی دفترندن عیناً نقل اولنوب (ترجمان حقیقت) مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

استانبول

١٣١٥

افاده

برادرمز سعادتلو سعيد بك افندى حضرتلرينه جواب اولمق اوزره قلمه آلنمش اولان مقالهمز مشاراليه حضرتلرينك اون بش نومرولى غلطات ترجمه جزؤنده نام عاجزانهمزه اولهرق مندرج بولنان برتذكرۀ عليهلرينه جواب اولوب اجوبۀ عاجزانهمزك قارئين طرفندن تقديرى مشاراليه حضرتلرينك تذكرهلرينك دخى كورلمسنه موقوف اولديغنه و بو حالده ايكى اثرك بر جلد ايچنده بولنمسى بالوجوه مستحسن اولهجغنه مبنى اولا مشاراليه حضرتلرينك تذكرهلرى و متعاقباً اجوبۀ عاجزانهمز بو مجلهده جمع اولنمشلردر .

احمد مدحت افندی حضرتلرینه

عریضه در

بنده نواز عالیهمت عطوفتلو احمد
مدحت افندم حضرتلری

پك بیوك بر اثر بنده نوازی اوله‌رق
غلطات ترجمه‌نك اون دردنجی دفتری
حقنده ترجمان حقیقت غزته‌سیله اعلان
بیوریلان فقرات تلطیفیه بنده‌لرنجه باعث
کمال فخر و مسرت اولدیغندن ، اولبابده
ایفای تشکرات مخصوصه‌یه مسارعت ایلرم.
[ترجمه] ماده‌سی ترقیاتمزه اك زیاده

خدمت ایده‌جك مواددن اولوب، ذات
سامیلری دخی ترقیات مملکته خدمت ایده‌
جك اثرلری سنجیدهٔ میزان تقدیر ایدر
بر استاد حکیم ترقیپرور اولدقلرندن، دفاتر
غلطاتك هر نسخه‌سی حضور سامیلرینه
عرض اولنمقده اولدیغی کبی، اون دردنجی
دفتر دخی تقدیم قلنمش اولدیغی حالده.
بو تقدیمی فوق العاده برحرکت عد ایله
معنالرو یرلمکه قالقیشلمسی باعث کمال حیرت
کمتری اولمشده‌ده، میان سطورده کوزمه
ایلیشن { کریزکاه } تعبیرینك دلالت
ایقاظیه‌سیله بو طرز تعجب وتحریدن بعض
لطائف حرف اندازانه‌یه کریزکاه آراندی.
یعنی فهم ودرك وآرتق ظرافت ونزاهت
قلمیه‌لرینی بالتقدیر حیرتمی ترك ایتدم.

ثروت وسامان وعلم وعرفانلريله جالب تقديرات وتقليداتمز اولان ممالك متمدنه‌ده ارباب قلم دائما مباحثات ادبيه ايله اشتغال ومناظرات منطقيه ايله ابراز كمال ايده‌كلدكلرندن وذاتيات وشخصيات دخی او مباحثات ومناظراته بشقه‌جه نمكريز لذت ولطافت اولديغندن ارباب قلممزك مباحثات ومناظراته سوق ابحاث ومقال ايتملرينی كوردكجه بر قاتدها كسب مسار ايتمكلكم طبيعی وذات والای معارفپرورلرينی اثر كتری وسيله‌سيله دخی مباحثات ومناظرات آچيق غيرتنده كورمكلكم باعث افزايش مفتدار يدر .

جهانك هر طرفنده معارفك هر قسمی {مدافعة الكلام يظهر الحق} قاعده‌سی

سایه‌سنده ایلرولمش اولدیغندن بزده مبا-
حثات قلمیه‌یی ایسته‌میانلره ترقی طرفداری
دیه‌مم . چونکه حقیقته وصول ایچون
معارف بشریه هنوز بر آلت مخصوصه
ایجادی درجه‌سنه وارمامش و تظاهر حقیقت
بدایت اجتماعات بشریه‌دن الی یومنا هذا،
تعاطیٔ افکار و آرا دینلان واسطه‌یه
احتیاجدن قورتیله‌مامشدر .

خصوصا تعرفات املائیه کبی بر
انتظام واسلوبه ربطی نه‌قدر مهم ومقتضی
ایسه بزده اولدیجه‌ده قاریشیق اولان
وشیرازهٔ انتظامدن چیقمش بولنان بعض
جهات لسانیه ایچون اصحاب قلممز کل یوم
مباحثه‌لر ایتمه‌لر وظیفهٔ قلمیه‌لرینی ایفا
ایلمکدن بشقه برشی یاپمش اولمازلر .

دفتر کمترینك نهایتنده استطراداً بر
{مجموعهٔ ضروب امثال} یاپلمسنی ارباب
قلممزه توصیه ایتمکلکم اوزرینه طرف
والای معارفپروریلرندن نائل اولدیغم
تشویق ووعد مشارکت ، آرتق بندهلرینی
حقیقةً غریق بحار سرورایلدی.

ذات معالی آیات استادیلرنجه تنسیب
بیورلدیغی وجهله صورت ترتیب {فوق العاده
نسخه} کبی غیاباً تعاطیٔ افکار طرزنده
ممکن اولهمیوب ، زیرا فوق العاده نسخه
هرصاحب قلمك کندیسی نه ایستر ایسه
آنی یازمسی ملتزم اولهرق نسخهنك اساسی
مجموعهٔ آثار متفرقهدن عبارت بولندیغنه
و حالبوکه ضروب امثال مجموعهسی بر
{کتاب مستقل} اولمق لازمکلوب انتخاب

اولنه‌جق ضروب امثال و شواهد ومقال ایچون مباحثهٔ شفاهیه وتتبعات تاریخیه اقتضا ایلیه‌جکنه بناءً بوخصوصده اجتماع ارباب قلم لزومی نا قابل انکار خصوصاتدندر.

{ رسمی یه‌قریب برصورت } بیورملری تماماً مقصد عاجزی یه موافق اولوب، بویله اطرافلی اثر یاپمق ایچون اجتماع ایده‌جك ارباب قلمك بر دائرهٔ حکومتك غیری محلده اجتماع ایتملری موافق حال ومصلحت اولمدیغی کبی، معارف نظارت جلیله‌سی دائره‌سنده براوطه‌ده اجتماعك آیریجه بر فائده‌سی واردر.

زیرا تفتیش ومعاینه ماده‌سی تألیف ایله برلکده اجرا اولنمش اولور.

سایهٔ معارفوایهٔ حضرت پادشاهیده
بویله بر اثرك وجودپذیر انتشار اولمسی
امیدی تشویقات والالریله کسب قوت
ایلدیکندن ، قلبم شاد و اولبابده اقتضا
ایدن بعض مواد دردست اعداد ایکن
{ اکرام اقلام } عنوانلی بندعالیلری بر
طوپ کبی پاطلامش و آنی تعقیب ایدن
مقالات کوناکون میدان نشریاتی معرکه‌نمون
ایلدیکندن ، بزم تصورلر ، فلانلر زیروزبر
اولوب آرتق بیلور بیلمز هرکسك لساننده
بر { قلاسیق } تعبیری دورانه باشلامشدر .

شو حالده آرتق بنده‌لرنجه دخی
{ ضروب امثال } تصوراتندن بحثه مجال
قالمدیغندن عبد عاجز دخی { قلاسیق }
موداسنه اتباعاً قلاسیق بحثنه ...

خاته ایتمك ایستسهم بیله اومبحثده اولقدر
وادیلره صاپلمش ودرلو درلو صددلره
کیریشلوب ، درلو درلو طرزده اولقدر
صدددن چیقلمشدرکه ، تعقیب ایدیله‌جك
ایز بولمق پك زیاده کوچلشمشدر.

صورت مختصره ده اوله‌رق اولبابده
بعض مطالعات کمترانه‌مك عرضنه استدعای
رخصتله بروجه آتی بیان افکار ایده‌یم :

ضبط قلم ایده‌میوب اولا شونی بیان
ایدرم‌که ، طرف عالیلرندن یازیلان مقالاتدن
ذات عالیلرینی عادتا { قلاسیق } لفظنه عاشق
اولمش عد ایتمك لازمکله‌جکی منفهم اولمقده
اولوب ، زیرا برمکمل ضروب امثال کتابی
یاپلمسنه ارباب قلمی تشویق ایتمکلکم
اوزرینه برمحب عالیلرینك اویله برکتابه

بدل ممالك غربيه آثار ادبیه‌سنك اك
منتخبلرندن بعض آثارك لسانمزه ترجمه
اولنمسنی توصیه ایتمسی { قلاسیق } لفظنك
تعیین معانیسنی و {قلاسیق} تعبیراتیله صحیفه‌لر
طولیسی یازی یازلمسنی و بزم آثار قدمامزه
{ قلاسیق } عنوانلری طاقلمسنی والحاصل
{ قلاسیق } لفظنك برکره اولسون استعما-
لنی قطعا ایجاب ایتمدیکی حالده لفظ مزبورك
درلو درلو معنالرینی و ادبیاتك کلیاً خارجنده
انواع صور استعمالیه‌سنی و حتی صرف
لطیفه مقامنده بعض اطعمه‌نك و بعض
عاداتك {قلاسیق} صفتیله توصیف اولنمسندن
بالاقتباس عاشورا قزغانلرمزه بیله کفچه‌لر
آتلمسنی و عادتا محرملرده « هوی غوغوی
جانم » ترانه‌سیله زقاقلرده طولاشانسئله‌نك

دخی بزم ترك قلاسیقلری عدادینه کچیرملر-
ینه چالیشلمسنی بشقه برسبب معقوله عطف
واسناد ایتمك ممکن اوله‌میور.

ظن عاجزانه‌مجه اویاز پسندیده افکار
عالیلرینك قوهٔ حافظه‌سنده براز نقصان
اولوب، زیرا افادهٔ منقوله‌سنه‌نظراً وقتیله
طرف عالیلرندن {سید} نام اثر حقنده
انتقاداته کیریشلدیکی اکلاشلمقده بولنمش
وحالبوکه او وقت {سید} لفظنك سادات
کرام علیهنده تزییف کبی برمقصد غرضکا-
رانه‌یه مبنی استعمال اولنمش اولمسنه ذهابدن
خلقی منع ایچون برعرب قبیله‌سی ریاستی
ملابسه‌سیله اثرمزبوره {سید} عنوانی
ویرلدیکنی نشر ایتمکلکم اوزرینه طرف
ساميلرندن نصلسه بعض تعریضات اعلان

اولنديغندن، تعريضات عليه‌لرينك نابجالغنى
ومباحثات ادبيه‌ده اوزمانلر اتخاذ بيوريلان
مسلك عاليلرينك اصول مناظره‌يه كلياً
مغايرتنى مشعر اوله‌رق غلطات ترجمه‌نك
سكزنجى دفتريله نشر ايتديكم جواب، نزد
انصافپيوند حقائقجوييلرنده رهين صواب
كورلمكله، زبان تعرض سوراخ ادب
وانصافه بالادخال جواب عاجزانه‌مه جواب
تحريرندن صرف نظر بيورلمشدر.

عجبا اوذات معارفسمات ايله ايدلديكى
روايت بيوريلان حسبحال آره‌سنده بو
جهت، ذات والاى حافظه‌داريلرينك خاطر
پرمفاخر والالرينه‌ده‌مى كلمدى؟!

غالبا ذات معالى آياتلرنجه {قلاسيق}
آثارك ترجمه‌سى {سيد} نام اثرى ترجمهٔ

نشر بيوردقلری حمزه‌نامه‌يی تنظير ايديور.
مكدن عبارت عد بيوراديغندن { اكرام
اقلام } ديه اصحاب اقلامی حلوا صحبتنه
دعوت ايدركبی اويوله دعوت ايلمكدن
اجتناب بيورلميور.

فقط { شعر نه‌در } { شاعرلك نه‌در؟ }
سؤاللرينه جواب صواب ويره‌بيله‌جك بر
شاعر كنديی نه‌درجه‌لرده مقتدر كورسه؛
آثار شعريهٔ نفيسه‌دن براثری بشقه برلسانه
ترجمه ايله عيناً اولطافتی محافظه ممكن اولمد-
يغنی و آره صره بعض ابيات وفقراتك
حسن ترجمه‌سنه موفقيت حاصل اولسه‌بيله؛
مثلا { سيد } كبی بيوك براثری باشندن باشه
ترجمه‌يه قالقشمق صغوق صغوق ابيات
انشادينه؛ لسانه اويميان فقره‌لر ترتيبنه
مجبوريتدن ناشی بك آغيره او آغيرلغنه

کوره غیر مثمر بر کلفت اولدیغنی بیلدکار-
ندن تشویقات علیه‌لرینك تأثیری کوریله‌مز.
Corneille ك {سید} نام اثری مقدمه‌کی
{ قلاسیق } بحثنه سبب اولمش وشمدی‌دخی
تشویق سامیلرینك الك بیوك معطوف علیهلر-
ندن بری دخی Corneille ك آثاری بولنمش
اولدیغندن بوبابده بر تجربه میدانی آچمق
ایچون شعرای عصرمزه قطعهٔ آتیه‌نك
ترجمه‌سنی تکلیف ایدهرم :

Ils t'ont nommé tous deux leur cide en
ma présence

Puisque cid en leur langue est autant
que seigneur,

Je ne t'envîrai pas ce beau titre d'hon-
noeur;

Sois désormais le cid; qu'à ce grand
nom tout cède

Corneille

کافهٔ شعرامزه صلاخوان دعوت اولد-
یغمز حالده شو کوچك قطعه‌نك ترجمه‌سنه
قاچ شاعر طرفندن رغبت کوستریله‌جکنی
ورغبت کوسترن شعرامز یکرمی ذاتدن
عبارت اولور ایسه آنجق بر ویا ایکی شا-
عرمزك ترجمه‌لرنده بر درجه‌یه قدر لطافت
وشیوه‌مزه موافقت کوریله‌بیله‌جکنی جمله
مزله برابر ذات عالیلری دخی مشاهده
بیورنجه آرتق قوجه قوجه أثرلر ترجمه‌سنه
ادبامزی دعوتله نه نتیجه استحصال بیوریله-
بیله‌جکی نزد والالرنده دخی مسلمات صره‌سنه
صره‌سنه کچرامید قویسنده‌یم.

کرچه انافس آثاردن کسب شهرت
عمومیه ایتمش اولنلرك اوروپا السنه‌سندن
بر طاقمنده نسخهٔ مترجمه‌لری موجود ایسه‌ده

آنلری ترجمه ایدنلر علی الاکثر بر مهارت ترجمه ابرازی املنده بولنان آدملر وشهرت ادبیه جه ایکنجی وبلکه اوچنجی درجه ده اولان ذاتلردر.

لکن عربی وفارسی آثار واشعارك اوروپا السنه سنه ترجمه سی {قلاسیق} ترجمه سی قبیلندن اولمیوب، اوترجمه لردن مقصود السنهٔ شرقیه نك واخلاق وعادات واقوام وطوائف شرقك تدقیقنه خدمت ومعاونت ایتمك اولدیغندن وبزم اوروپا ایله مناسبات فکریه مزی بردوام بولندیران غزته وسائر کتب ورسائل وعهود واوراق رسمیه او اقوام وطوائف ایله اوروپا بیننده دائم الجریان اولدیغندن، مثلا {کلستان سعدی} یی ترجمه ایدن بر آلمان کلستاندن برقاچ

منتخب پارچه ترجمه ایدوبده ، ایرتسی کونی ینه اویولده بر اثر تحری ایتمکدن ایسه کلستانی باشدن باشه ترجمه ایتمکی بالطبع ترجیح ایدر.

مکتبلرده ایسه هیچ بر وقتده { قلاسیق } اثرلر سراپا اوقوتدیرلمیوب استاد محترممز نورچشم افتخارمز عطوفتلو اکرم بك افندی حضرتلرینك تعلیم ادبیات نام اثر نفیسلرنده التزام اولنان اصول اوزره منتخب فقره‌لر وجمله‌لر ارائه ایدیلور.

نفائس آثارك نصف لطافتی فکرومآل جهتنده ایسه نصف دیکری حسن تنسیق وانسجام کلامده اولدیغندن ، اول باول ترجمه‌ده بر نصف زیان ایدلمك طبیعی اولوب آنك بر ینه مترجمك مترجم الیسه اولان

لسانده کی اقتدار ادبیسی بر درجه یه قدر
قائم اولسه بیله تماماً قائم اوله میه جغنی
و فکر و مآل دخی ترجمه سنی توصیه بیوردقلری
اثرلرده اولدیغی کبی اسکیمش ومودهسی
کچمش شیلر اولورایسه آرتق ترجمه یه صرف
زحمت و کلفت بیهوده دینامك لازمکله جکی
جزئی تأمل ایله مسلم اهل انصاف اوله جق
حقائقدندر ظننده یم.

وهم و خیال قبیلندن اوله رق طرف
عالیلرندن {قلاسیق} زمانی بزم ایچون
حلول ایتدیمی، دها ایتمدیمی، ایده جکمی؟
کبی مطالعات درمیان اولنمسی سزای تعجب
و تأسف موادن اولوب، اوروپا ایله اختلا-
طمز کرك ادبی و کرك سیاسی بزدشمدیکی
اوروپا افکارینی اوکرتمش وادبی و سیاسی

هردرلو فکرلرمز اوروپانك شمدیکی افکار عمومیه‌سی دائره‌سنده دائر اولوب، ادبیات غربیه‌دن ایده‌جکمز استفاده‌لری اسکی اوروپا ادبیاتندن بدأ اولنمق شرطنه تعلیق ایتمك اوروپادن شمندوفرلری آلمغه بدل اسکی Diligence لری تأسیس ایله شمدیلك طرق مواردانمزی اویولده تنظیم ایتمکلکمزی توصیه منزله‌سنده قالمشدر.

هله منظوم آثارك ترجمهٔ نظمیه‌سنده بر بیتك منطوق و مفهومنی حسن افاده‌یه مقتدر اولان شعرانك موفقیتلرینه هر طرفدن ایدیله‌کلان آلقشلر حقیقةً شاعرانه ترجمه‌ده‌کی مشکلاتی و عادی مناقب و محاورات ترجمه‌سنه اوقدر اقتدار صرفنده‌کی بیهوده‌لکی اثباته کافی اوللیدر.

Lacigale et مشهور La Fontaine ك
la fourmi نامنده کی منظومه سنی شعرای
ایراندن یوزلرجه شاعر ترجمه ایتدیکی
حالده منظومهٔ مزبوره نك :

La fourmi n'est pas prêteuse
C'est la son moindre defaut.

La fontaine.

بیتی ترجمهٔ نظمیه خصوصنجه برسد آهنین
کبی شعرانك اوکارینه کرلمش ونهایت
مرحوم میرزا حبیبك :

موررا نیست وام دادن دوست
اینك از کمترین معایب اوست

بیتیله ایتدیکی ترجمه اسلافك ترجمه لرینی
چیکنه یوب کچمشدر.

ینه بو بیتی ترجمه ایچون جداً شاعر
اولان بعض ذواتك اختیار ایتدکاری کلفتله

برابر حقیقی، ترجمه‌دن درجۀ تباعدلرینی
الك مشهور فارسی خوانلرمزدن شاعر
شهیر ناجم افندی مرحومك ترجمۀ آتیه‌سی
کوستروز :

داد مور اورا جوابی بس حسن
کاز میان جملۀ اخلاق من
هست این خوی بدم بسیار به
که نیم من هیچ کسرا وام ده

اشته اوروپا السنه‌سندن السنۀ شرقیه‌یه
آثار ادبیه ترجمه‌سنده‌کی کلفت وزحمت بو
مرکزده اولدیغی کبی بزم اشعاردن اوروپا
السنه‌سنه ترجمۀ ابیات دخی اونسبتده
رهین صعوبت اولوب حتی خیالات واستعا-
رات وکنایاتی محتوی اشعار شویله طورسون
{سهل ممتنع} نوعندن اولان منقبۀ مولد
شرفمورد حضرت رسالتپناهینك :

مرحبا ای جانه جانان مرحبا
مرحبا ای درده درمان مرحبا
مرحبا ای عاصی امت ملجئی
مرحبا ای چاره‌سزلر اشفعی
مرحبا ای رحمة للعالمین
مرحبا سنسین شفیع المذنبین

بیتلرینی عیناً بولطافت تأثیری محافظه ایتمك اوزره اوروپا السنه‌سندن برینه ترجمه ایده‌جك برفرنك شاعری یوقدر دیه عمومه میدان اوقومقدن چکنمم.

بو ابیات جلیله‌نك كرك معانیسی وكرك الفاظی جان ودلدن بزه اولدرجه‌ده تأثیر ایدركه، پك چوق دفعه بونلری قرائت ایدرایكن اشكریزاولمامق ممكن اوله‌ماز.

تأثیراتك درجه‌سنه برنمونه‌دخی منظومه‌مز بوره‌نك بعض ابیاتنده شمدی كلیاً

متروك الفاظ وتعبيرات بولنديغی حالده ینه هیچ بر کلمه‌سنك بزه صغوق و بیگانه کلمه‌سی وعیناً وسائرابیات کبی صفابخش دل اولمسی ماده‌سی اولوب ازجمله کسر الف ایله { اصی } لفظی ترکجه‌ده صاحب ومالك معناسنه دلالت ایدر ایسه‌ده شمدیکی حالده او لفظ کلیاً متروك و { لطف صاحبی } یرینه { لطف اصی } دینلسه کمسه بر شی اکلا- میوب متکلمك اجنبی بر لسان ایله تکلم ایتمکده بولنمسنه ذاهب اولنه‌جغی معلوم ایکن :

« آدمه قیلدی فرشته‌لر سجود
هم آکا چوق قیلدی اول لطف اصی جود »

بیتی بزد تأثیرده منظومه‌نك ابیات سائره- سندن هیچ کیرو قالماز .

ثقلت تطويلات كمترانه‌مله ذات سا-
میلرینی دها زیاده اشغال و عموملك اموالندن
معدود اولان اوقات عزیزهٔ تحریرانه‌لرینی
سوء استعمال ایتمامك ایچون اساس مبحثه یعنی
یارمقبول گفتار عالیلریله ایدیلان حسبحال
اوزرینه نشر بیوریلان مقاله‌یه عودتله :

« حق تعالی حضرتلری رحمت بی‌نها-
یه‌سنك مبذولیتی ایله مکافات ایلسون
ناجی‌یی « مسعود خراباتی » لکدن
چیقاروب برراسین بر بوو الو ایتمك
ایچون نه قدر املك صرف ایلدیکمی
خصوصیات احوالمزه واقف اولان

شیخ وصفی افندی حضرتلری کبی

بعض یاران بیلورلر.»

فقره‌سنی مطالعه ایدنجه بعض خاطرات رقت انکیزایله دلخون اولدیغمی کتم ایده‌مم.

جمله‌یه معلوم اولدیغی اوزره بزده بر آدم بر محلده مستقل ومحروم هر امل بر حالده یشاه‌قله برابر تظلم حال ایتمکی ایسته‌مز ایسه «فلان یرده نصلسکز؟» دیه سؤال ایدنه: «ایچ کوکیسندن حاللیجه» جوابنی ویرر.

چوق تأسفه شایان احوالدندرکه حقیقة ناجی ترجمان حقیقت مطبعه‌سنده «ایچ کوکیسندن حاللیجه» بیله دکل ایدی.

خصوصیات احوال علیه‌لرینه واقف

اولدقلری اعلان بیوریلان شیخ وصفی افندی حضرتلری ، ناجینك كوردیکی تحقیراتی وكویا ذوق میی انكار ایله زهد وصلاحه دعوت خلق طرزنده قدمامزك محصول طبع معارفنبعلری اولان اشعاری سراپا تزذیل و تزییفه قیام بیورملرندن هرشاعرجه حصولی طبیعی اولان تأثراتی حوصلهٔ تحمله كنجایشپذیر ایدهمیوب { افكاردن } { آثاردن } قافیهسنده اولهرق نشر ایلدكلری برمنظومهٔ لطیفهده :

فیلسوفان زمانك مقصدی بیلمم نهدر؟
شاعری تحقیرایله ذوق میی انكاردن

دیه فریاد ایتمشلر ایدی .

دائما اشعار كزیده ایله ترجمان حقیقت غزتهسنك قسم ادبیسنی كرچكدن استفادهكاه

ادبا حالنه کتورمش اولان مرحوم مشار
الیهك آثاری مفسد اخلاق حکمنده
طوتیلوب ترجمان حقیقت صحائفندن دفع
وطرد وناجیٔ سخندان برداماد بدنهادکبی
مردود بیت قبول اولهرق ؛ ازقه کرد
ایدلمش وزواللی آدم اواثناده باش محرری
بولندیغم { وقت } غزته‌سنه بالمراجعه ؛
مذکور غزته‌یه بعض حسبحالات درج
ایتدیروب آنجق اویله حسبحالات ایله
قناعت ایدلمامسی ومطبعه‌ده کندیسنه بر
اوطه تخصیصیله غزته ایچون برقسم ادبی
آچلمسی بنده‌لرنجه پك زیاده آرزو ایدلمکله
برابر ؛ غزته صاحب امتیازینك ذات
عالیلرنجه‌دخی معلوم اولان اوهامی ایکیمزك
دخی مانع حصول کامی اولدیغندن ، بیچاره

جریده‌خانه‌لرده فلان سوروندکدن صکره جمله‌مز حقنده شایان بیوریلان عنایات واحسانات حضرت ولی‌النعمی ، مرحوم حقنده دخی منصه‌آرای بروز اوله‌رق هم شاعرك حالی ترفیه وهمده پك بیوك براثره وضع اساس نوعندن اولمق اوزره خاندان جلیل‌الشان آل‌عثمان تاریخنویسلکی عهده‌سنه توجیه بیورلمشدر.

ذوق می ومحبوب وساقی کبی اشعارمزده مشارالیه اتخاذ اولنان شیلر علیهنده‌کی تعریضات سامیه‌لرینك جوابنی غلطات ترجمه‌نك بالاده افاده ایلدیکم سکزنجی دفترنده بالاطراف ویرمش اولدیغمدن اکر او جهته عائد بر بحث قپوسی آچمق آرزو سوریلورایسه دفترمز یورده ذات والالرینه

جـداً خدمت ایده‌بیله‌جك آثار حقیقیـهٔ
ادبیـه دخی بولندیغنی اوکرنورلرایدی }
فقره‌سنی بر موعظهٔ ادبیـه مقامنده قبول
درجه‌سـندن قات قات بالاتر کسب فضل
وهنر ایتمش اولان اوکنجـلرمز ، او یله
علامه‌لنمك آرزوسنده بولنانلره خندهٔ استهزا
ویا، یادافع الثقلاء ایله مقابله ایدرلر.

شوزمانده چشم بشر دقائق احوالی
تماميله کورمکدن قورقمیـه‌جق درجـه‌ده
آچلمش وغشاوهٔ اوهام صیرلمش اولدیغندن
{ سـيد } ده Elvire ك Ses rides sur
son front ont gravé ses exploits دیمسی
کبی افاده‌لری قوجه قاریلرك چوجق اویالا-
ندیرمق ایچون سویلدکلری صاچمه‌لر قبیلندن
صایارلر .

صورت مخصوصه‌ده جالب نظر دقت
اولوب زبانزد خلق اولمش اولان :

Rodrigue

Je suis jeune, il est vrais ; mais aux âmes bien nées
La valeur n'attand pas le nombre des années.

کبی ابیات دخی لطائف ادبیه نوعندن عد
اولنمقـده بولنمش و بونلر { تأدیب طبایع
بشر } یولنده شیلر عد اولنمق زمانلری
چوقدن کچمشدر .

ضروب امثـال مجموعـه‌سی ترتیبی
حقنـده‌کی تکلیف کمتری التزام بیوریلور
ایسه قلاسیقلردن دخی بویله منتخب پارچه‌لر
آلنوب ترجمه ایدیله‌جکی و کوچك پارچه‌لرك
ترجمه‌سنده ادباو شعرانك دقت و مهارتلری

بو نقطه یه مجتمع اولنجه پك كوزل ترجمه‌لر
میدانه قونیله بیله‌جکی ومثلا بویله بر لطیف
بیتك ترجمه‌سنه كلنجه‌یه قدر بر اختیارك
طبالعندن شكایت یولنده سكسان بیت سو-
یلمسی وقلیجك شعشعه‌سنی توصیفاً اوتوز
فقره ایراد اولنمسی كبی خندقلرله اتعاب
توسن خامه ایدلمكه حاجت قالمیه‌جغی اشتبا-
هدن عاریدر .

طرف والالرندن ناجی یه ویرلدیكی
حكایه بیوریلان درسلرك خاتمه‌سی
La dame ك Alexandre Dumas fils
aux camélias نام رومانندن ویریلان
درس اولدیغی ترجمان حقیقتده وحتی او
معهود عقلادن اولان {تأدیب طبایع بشر}
مراقلیسنك افادات عقلا كارانه‌سیله بر

نسخه‌ده کورنجه کوزلرمه اینانمیه‌جغم کالدی.

ظن عاجزانه‌مجه او آدمجکز دخی او رومانی واو رومان اساس اتخاذ اولنه‌رق ینه مؤلف طرفندن یاپیلان مشهور Drame ی بیلسه وکندی افاداتی ترویج اولنوب طوررایکن وزوالنك رذالتنامه‌لری دیمسی بیله بر قول مقبول حکمنده طوتلمش ایکن آلت یاننده { La dame aux camélias } دن ناجی‌یه درس ویرلدیکنك حکایه ایدلمسندن{ تادیب طبایع بشر } خصوصنده دوست عاقلك افکاریله ذات سامیلرینك افکار علیه‌لری طبان طبانه مخالف بولندیغنی فهم ایلسه زواللی آدم بوشنه یورولمش اولدیغنی ادراك و { من چه کویم طنبورم چه کوید } دیه

سینه‌سنی بیله چاك چاك ایتمك لازمكله‌جكی بدیداردر . عجبا { Second Empire } دینلان اوچنجی ناپولیون دورینك فرا- نسه‌یه داعئ انواع بلایا اولان فساد اخلاقنه اك زیاده خدمت ایدن اثرلرك بری و بلكه اك مهمی { La dame aux camélias } لادام اوقاملیا اولدیغنه اطلاع سامئ تتبعكا- ریلری نصل اولمشده شامل اوله‌مامش؟!

غایتله تهییج افكار ارباب شباب ایدن اثرمز بورحقنده یازیلان مؤاخذه‌نامه‌لرده اثرك شخص اساسی اولان { Marguerite } حقنده :

C'est une des excentricitées de ce siècle prise sur le vif.

دینلدیكی متصادف نظر جوینده‌ٔ سامیلری اولمدیمی ؟!

فقط مقصد کمترانه‌می سوء تفسیر ایله بو اثری مطالعه بیورملرینی و ناجی‌یه اوقو- تملرینی تعییب ایدییورم ظن وذهابنده بولنماملری مستدعای کمتریدر.

قوللرنجه جای تعجب بو اثر کبی بر اثری تدقیق وحتی تدریس بیورویده‌صکره امیل زولانك آثارینه رذالتنامه دینلمسنه موافقت واوفکره مشارکت بیورملریدر.

کمال تعظیمات عاجزانه‌می محافظه ایله برابر عرض ایلرم که کرك زولانك وکرك { Réalisme } مسلکنك سائر سالکاننك آثاری رذالتنامه صفتنه غیر لایق ومحضا مرایای حقائقدر.

لفظلری مجاز و استعاره پرده‌لرینه بورونمك ومعنالری ایسه بتون بتون ظلمت

ایهام و ایما ایچنده براقمق عصر ترقی یه یاقشمیان شیلردن اولدیغی کبی Réalisme مسلکنده حضرت مولانا بزم ایچون تام و کامل بر پیشوادر .

مثنوی شریفک تصوفه و حکمیاته متعلق اقسامندن ماعداسنده ، یعنی مناقب و حکایات قسمنده صرف Réalisme مسلکی اختیار بیورلمشدر .

نوره مشابه اولان حقیقت ، حوائل و موانعدن نه قدر عاری اولور ایسه اولقدر تنویر ابصار و افکار ایلیوب ، اولدرجه ده متانتبخش ذهن و فکردر .

واقعا چولق چوجق الینه { Réalisme } طرزنده یازلمش آثاری و یرمك موافق مصلحت دکلسه ده هیئت اجتماعیه یی صورت

دائمه‌ده بر طفل نابالغ فرض وعد ایدرك
یازی یازمق شو عصرك ارباب قلمنه کوره
عیب صایلمه‌لیدر .

هر نه ایسه آرتق کلامی زیاده‌جه تطویل
ایتدیکمدن طولایی عفو و مرحمت عرفانپناه‌
هیلرینه دخالت والتجا ایتمکلکم بجادر .

لایقیله ایضاح ایده‌مدیکم جهتلر وار
ایسه لطفاً استیضاح بیورلدیغی حالده اجوبهٔ
لازمه‌یی اعطایه حاضرم .

ینه افاده ایده‌یم که اکر بزده {قلاسیق}
آثاری بحق ترجمه‌یه مقتدر ادبا وشعرا
وار ایسه آنلرك عینی یاپمغه دخی مع زیادةٍ
مقتدر آدملرمز وار دیمکدر .

بز اوروپانك افکار حاضره‌سنه واقف
و آثار ادبیه وسائرهٔ قدیمه وحاضره‌سنه
دخی مطلعز .

پك بيوك زحمت وكلفتلر اختيارييله
{ قلاسيق } دينلان اوهيا كل معنويه‌يى
ترجمه‌يه چالشمقلغمز عبث اشتغالدر.

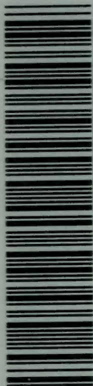
ترقئ حقيقى، معارف عموميه‌مزك هر
قسمنى ممالك متمدنه‌جه اليوم جارى ومعتبر
اولان فكرلره توفيقاً ملكمزده توسيع
وتعميمه چالشمقله حاصل اولوب ؛ ذات
والالرينك قلاسيقلرى بوقدر شدتله
التزام بيورملرى قلاسيق لغظنه مفتونيتدن
Classicomanie دنيله‌بيله‌جك برعلتدن
بشقه برسببه حمل اولنه‌ماز.

حسين دانش ايله بويله ديسه‌ك پك لايق
شد بلفظ قلاسيق ، مدحت افندى عاشق

سعيد

3 1761 08119521 6